

Právní a ekonomické aspekty veřejných zakázek ve stavebnictví

Bc. Kateřina Malárová

Diplomová práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina Malárová**
Osobní číslo: **M120061**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Právní a ekonomické aspekty veřejných zakázek ve stavebnictví**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Charakterizujte veřejné zakázky.
- Vymezte vývoj zákonných úprav veřejných zakázek v České republice.
- Představte průběh zadávacího řízení.

II. Praktická část

- Analyzujte srovnatelné veřejné zakázky ve stavebnictví v průběhu vybraného období.
- Zhodnoťte ekonomické dopady změn zákona o veřejných zakázkách.
- Navrhněte optimalizační řešení podmínek veřejných zakázek.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- BERGEROVÁ, Eva. Veřejné zakázky v České republice. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, 150 s. ISBN 978-80-8686-184-5.**
DVOŘÁK, David. Zadávání veřejných zakázek ve stavebnictví. Praha: ABF, 2009, 254 s. ISBN 978-80-8690-551-8.
HUGHES, William, Patricia, M. HILLEBRANDT, David GREENWOOD a Wisdom KWAWU. Procurement in the Construction Industry: The Impact and Cost of Alternative Market and Supply Processes. London: Taylor a Francis, 2006, 224 s. ISBN 978-02-0396-873-4.
JURČÍK, Radek. Zákon o veřejných zakázkách, komentář, 3. vydání. 3. vyd. Praha: C.H.Beck, 2012, 852 s. ISBN 978-80-7179-222-2.
PELC, Vladimír. Zadávání veřejných zakázek. 3. vyd. Praha: Linde, 1996, 528 s. ISBN 978-80-7201-010-7.
THAI, Khi, V. International Handbook of Public Procurement. Thailand: CRC Press, 2008, 840 s. ISBN 978-14-2005-459-0.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Jiří Zicha, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: **17. února 2014**
Termín odevzdání diplomové práce: **2. května 2014**

Ve Zlíně dne 17. února 2014

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 30.4.2014

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Předmětem diplomové práce s názvem „Právní a ekonomické aspekty veřejných zakázek ve stavebnictví“ je analýza vývoje a srovnání veřejných zakázek v České republice, se specializací na stavební práce. Tato práce popisuje také ekonomické dopady, které reagují na každou novelu zákona o veřejných zakázkách, ať už pozitivně nebo negativně. Na závěr jsou konkretizovány nedostatky u veřejných zakázek, nejprve obecně a následně jsou uvedeny jednotlivé návrhy řešení.

Klíčová slova:

Zadávání veřejných zakázek, zákon o veřejných zakázkách, zadávací řízení, uchazeč, nabídka, dodavatel, zadavatel, veřejné zakázky na stavební práce.

ABSTRACT

The subject of this thesis called „Legal and Economic Aspects of Public Procurement in the Construction Industry“, is the analysis of the development and comparison of public procurement in the Czech Republic, with specialization in the construction. This work also describes the economic impacts that respond to each amendment to the Public Procurement Act, either positively or negatively. At the end weaknesses in public procurement are specified in general first and then various suggestions are given.

Keywords:

Public procurement process, law of public procurement, procurement procedure, tenderer, tender, contracting authority, public procurement for building operations.

Chtěla bych poděkovat vedoucímu diplomové práce JUDr. Jiřímu Zichovi za odborný dohled a rady, které byly přínosné a velmi mi při zpracování práce pomohly. Dále bych ráda poděkovala Ing. Lence Sedlákové za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěla k vypracování této diplomové práce a v neposlední řadě své rodině a přátelům za jejich podporu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 VÝVOJ ZÁKONNÝCH ÚPRAV VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK V ČESKÉ REPUBLICE	12
1.1 VÝVOJ PO ROCE 1918 – PRVNÍ REPUBLIKA	12
1.2 VÝVOJ ZA SOCIALISMU	12
1.3 VÝVOJ PO ROCE 1989	13
1.4 ZÁKON Č. 40/2004 SB., O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH.....	14
1.5 ZÁKON Č. 137/2006 SB., O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH.....	15
2 CHARAKTERISTIKA VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	17
2.1 ZÁKON O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH	17
2.2 VEŘEJNÁ ZAKÁZKA JAKO POJEM	17
2.3 ZADAVATEL	18
2.4 DODAVATEL.....	20
2.5 NABÍDKA.....	21
2.6 PŘEDMĚT VEŘEJNÉ ZAKÁZKY	21
2.6.1 Specifika veřejných zakázek na stavební práce	22
2.7 PŘEDPOKLÁDANÁ CENA	24
2.8 NADLIMITNÍ A PODLIMITNÍ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY	24
2.9 ZAKÁZKY, KTERÉ JSOU VYŇATÉ ZE ZÁKONA	26
2.10 RÁMCOVÁ SMLOUVA.....	27
3 PŘÍPRAVA ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ, ZADÁVACÍ PODMÍNKY A ZADÁVACÍ DOKUMENTACE	28
3.1 PŘEDBĚŽNÉ OZNÁMENÍ	28
3.2 ZADÁVACÍ DOKUMENTACE.....	28
3.2.1 Zadávací dokumentace u stavebních zakázek.....	29
3.3 ZADÁVACÍ ŘÍZENÍ.....	31
3.4 DRUHY ZADÁVACÍCH ŘÍZENÍ	34
3.4.1 Zadávací řízení na základě zákona č. 199/1994 Sb., o veřejných zakázkách	34
3.4.2 Zadávací řízení dle zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách:	34
3.4.3 Zadávací řízení dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách	35
3.5 OTEVŘENÉ A UŽŠÍ ZADÁVACÍ ŘÍZENÍ	36
3.6 HODNOTÍCÍ KOMISE.....	38
3.7 NÁMITKY	40
3.8 MIMOŘÁDNÁ NÍZKÁ CENOVÁ NABÍDKA	41
3.9 LHŮTY.....	42
3.10 ARCHIVACE.....	42
II PRAKTICKÁ ČÁST	43
4 SROVNÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK VE STAVEBNICTVÍ PŘED ROKEM A PO ROCE 2012	44

4.1	STAVEBNICTVÍ	44
4.2	SROVNÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	45
4.2.1	Kritérium srovnání – Finanční limit.....	46
4.2.2	Kritérium srovnání – Lhůty.....	46
4.2.3	Kritérium srovnání – Požadavky na způsob zpracování nabídkové ceny	46
4.2.4	Kritérium srovnání – Obchodní a platební podmínky.....	47
4.2.5	Kritérium srovnání – Dokumenty, které je veřejný zadavatel povinen požadovat	47
4.2.6	Kritériem srovnání – Kvalifikační předpoklady	48
4.2.7	Kritérium srovnání – Hodnocení nabídek	49
4.2.8	Kritérium srovnání – Profil zadavatele	49
4.2.9	Kritérium srovnání – Předběžné oznámení	50
4.2.10	Kritérium srovnání – Zadávací dokumentace a s tím spojená administrativa.....	50
4.2.11	Kritérium srovnání – Otevírání obálek	51
5	EKONOMICKÉ DOPADY ZMĚN ZÁKONA O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH.....	52
5.1	EKONOMICKÉ DOPADY PO NOVELE ZVZ Č. 110/2007 SB.	52
5.2	EKONOMICKÉ DOPADY PO NOVELE ZVZ Č. 179/2010 SB.	53
5.3	EKONOMICKÉ DOPADY PO NOVELE ZVZ Č. 423/2010 SB.	55
5.4	EKONOMICKÉ DOPADY PO NOVELE ZVZ Č. 420/2011 SB.	56
5.5	ZAKÁZKY NA STAVEBNÍ PRÁCE – JEJICH EKONOMICKÉ DOPADY	59
5.6	RIZIKA PRO ZADAVATELE A DODAVATELE	59
6	NEDOSTATKY V ZÁKONĚ O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH A JEJICH ŘEŠENÍ	62
6.1	UVÁDĚNÍ NEPRAVDIVÝCH ČI ZKRESLENÝCH KVALIFIKAČNÍCH ÚDAJŮ	63
6.2	CENTRÁLNÍ ZADAVATEL	64
6.3	PROBLÉMY PŘI HODNOCENÍ NABÍDEK.....	64
6.4	SUBDODAVATEL.....	65
6.5	VLASTNICKÉ POMĚRY VYBRANÝCH UCHAZEČŮ.....	65
6.6	KVALIFIKACE DODAVATELE NEMŮŽE BÝT PŘEDMĚTEM HODNOTÍCÍCH KRITÉRIÍ	65
6.7	ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK MALÉHO ROZSAHU.....	66
	ZÁVĚR	67
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	69
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	72
	SEZNAM TABULEK.....	73
	SEZNAM PŘÍLOH.....	74

ÚVOD

Cílem této diplomové práce je analýza vývoje veřejných zakázek od roku 1994 až po současnost a jejich srovnání, dále pak jejich dopady na ekonomiku a nedostatky při zadávání veřejných zakázek.

Veřejné zakázky mají za sebou již tři zákonné úpravy od roku 1994. Do té doby byly zakázky zadávány díky tzv. podzákonným právním předpisům. Hlavním důvodem přijetí zákona v České republice byla tendence se integrovat do Evropské unie a mezi jejími požadavky bylo mimo jiné uzákonění zadávání veřejných zakázek na základě nediskriminace a vzájemnosti.

Veřejné zakázky jsou v našem právním řádu podstatnou součástí veřejné ekonomiky, z toho tedy vyplývá jejich ekonomická důležitost, hlavně v oblasti, kde dochází k nakládání s veřejnými prostředky. Proto se musí dbát na to, aby byly dodržovány zásady, které by měly umožňovat efektivně, hospodárně a účelně hospodařit s těmito prostředky.

Veřejným zakázkám ve stavebnictví se na rozdíl od zakázek na dodávky a služby věnuje všeobecně více pozornosti, a to zejména díky tomu, že je na ně vynakládáno větší množství veřejných prostředků ze státního rozpočtu. Je tedy zapotřebí na tuto oblast více dohlížet, aby nedocházelo k podvodům a nevznikalo korupční prostředí.

První část diplomové práce je teoretická. Nejprve se zabývám historií právní úpravy veřejných zakázek v České republice nejen v současnosti, ale i v minulosti. Následně se obecně věnuji základním pojmům, které jsou důležité pro porozumění problematice veřejných zakázek, jako např. dodavatel, zadavatel, nabídka atd. U každého pojmu je stručně vysvětlen význam a jeho postupný vývoj na základě změn zákona. Specifikuji zde veřejné zakázky na stavební práce. Dále se podrobněji zabývám zadávacím řízením. Opět je zde zaznamenán vývoj především toho, jaké byly druhy zadávacích řízení v rámci jednotlivých zákonných úprav.

Druhá část práce je praktická, ve které začínám srovnáním veřejných zakázek ze stavebního prostředí. Původním záměrem bylo provedení srovnání stavebních zakázek ze všech jednotlivých zákonných období (tedy po účinnosti zákona č. 199/1994 Sb., o veřejných zakázkách, a po účinnosti zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, a po účinnosti zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách), ale vzhledem k tomu, že zákon stanovuje archivaci pouze pět let, v jistých případech maximálně deset let, nebylo již možné získat vzorovou

zakázku z prvního ani druhého období. Pro srovnání jsem si proto vybrala veřejné zakázky na stavební práce, podle poslední zákonné úpravy z roku 2006. Půjde o porovnání veřejné zakázky před a po stěžejní tzv. „transparentní“ novele č. 55/2012 Sb., o veřejných zakázkách, v podlimitním řízení, která nabyla účinnosti 1. 4. 2012 a znamenala pro zadávání veřejných zakázek spoustu změn, podle kterých budu dané zakázky vyhodnocovat. Obě veřejné zakázky jsou na rekonstrukci vybraných laboratoří pro Vysokou školu chemicko-technologickou v Praze.

V předposlední kapitole vymezuji dopady na ekonomiku při změnách novel veřejných zakázek. Převážně jsou zde uvedeny náklady, které vznikají zadavatelům, ale i dodavatelům, na základě právě prováděných novelizačních změn. A taky zde zmiňuji, jaké to má dopady na ekonomiku v České republice.

Poslední kapitola je zaměřena na nedostatky zákona o veřejných zakázkách, přičemž k některým z nich přikládám návrhy možných řešení. Nedostatky hlavně vznikají díky častým novelám zákona, což přináší spoustu nepřehledností, jak pro zadavatele, tak pro dodavatele.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VÝVOJ ZÁKONNÝCH ÚPRAV VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK V ČESKÉ REPUBLICE

1.1 Vývoj po roce 1918 – První republika

První právní úpravy veřejných zakázek se objevovaly již za tzv. První republiky, a to v nařízení vlády Československé č. 667/1920 Sb., o zadávání státních dodávek a prací. V tomto případě byly zakázky na dodávky a práce zadávány úřady státní správy a jimi spravovanými ústavy, podniky anebo fondy. Přesná definice dodávek nebo prací v tomto nařízení chyběla. Cílem zadávacího řádu mělo být zajištění efektivnějšího a účelnějšího hospodaření se státními prostředky prostřednictvím konkurenčního plnění, vyloučení korupce a nekvalitního provedení zakázek (Jurčík, 2007, s. 15).

První část zadávacího řádu byla nařízením, které bylo definováno negativním způsobem. Byly zde uvedeny zakázky, které byly z působnosti vyňaty, jako např. dodávky výrobků polního a lesního hospodářství, dodávky a práce na účely vojenské, které na základě rozhodnutí Ministerstva národní obrany veřejnou soutěž nepřipouštějí.

V druhé části byly upraveny zadávací procedury. Děly se na veřejnou soutěž, omezenou soutěž s vyloučením veřejnosti a zadání s vyloučením soutěže tzv. zadání z ruky (Jurčík, 2002, s. 1).

Poslední třetí část obsahovala pravidla pro veřejnou soutěž, která se vyhlášovala v Úředním listu ČSR v Praze. Oznámení o konání zakázek stavebního druhu se nadto publikovalo v úředním odborném časopise Zprávy veřejné služby technické.

Zadávání staveb bylo upraveno v období od roku 1947 do roku 1972 Všeobecnými stavebními podmínkami.

1.2 Vývoj za socialismu

Za socialismu byl zadávací řád zrušen a nahrazen zákonem č. 99/1950 Sb., o hospodářských smlouvách a státní arbitráži. Z důvodů absence tržního hospodářství byly zakázky přidělovány státním podnikům v rámci centrálně řízeného hospodářství. Právní úprava v tomto případě nebyla nutná. Státní podniky měly v podstatě monopolní postavení, takže jim byly přidělovány všechny zakázky. K zakázkám na stavební práce byly vyhotoveny všeobecné sta-

vební podmínky, které platily v rozmezí let 1947 až 1972. Do roku 1989 už k žádným podstatným změnám nebo úpravám v oblasti zákona o VZ nedošlo. V podstatě lze říct, že se jednalo o období, kdy oblast VZ úplně stagnovala (Jurčík, 2002, s. 3).

1.3 Vývoj po roce 1989

Po roce 1989 se ekonomika změnila z centrálně řízené na tržní, a to díky změně politického režimu. Bylo potřeba vytvořit právní úpravu k zadávání VZ, jako účinný nástroj pro úsporu veřejných prostředků a k zabezpečení efektivního fungování hospodářské soutěže. Hlavně to bylo podstatné i vzhledem k tomu, že jsme se chtěli zapojit do evropských struktur a institucí (Jurčík, 2002, s. 3).

Zákon č. 103/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje hospodářský zákoník obsahující ustanovení o veřejné soutěži, vstoupil v platnost v květnu roku 1990.

1. října 1990 byl přijat metodický pokyn k Zadávacímu řádu staveb od Úřadu racionalizace ve stavebnictví. Vedl k tomu hlavně fakt, že v porovnání s dodávkami a službami, představují stavební práce největší objem uvolňovaných veřejných prostředků ze státní pokladny. Takže bylo důležité problematiku zadávání VZ na stavební práce řešit okamžitě.

Vzhledem k tomu, že nejčastěji docházelo k zadávání VZ přímo z volné ruky, tak nově vznikající firmy neměly prostor k získání VZ. Důvodem bylo, že všechny stávající firmy se orientovaly na již zavedené dodavatele, se kterými již dlouhodobě spolupracovaly (neprobíhala klasická soutěž). I to byl jeden z impulsů k tomu, že 1. ledna 1995 nabyl účinnost zákon č. 199/1994 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen zákon č. 199/1994 Sb.), který byl prvním předpisem na úrovni zákona, upravujícím zadávání veřejných zakázek v ČR.

Tento zákon byl po dobu své platnosti celkem dvanáctkrát novelizován. K nejvýznamnějším změnám, co se týkalo působnosti, systematiky a obsahu, přispěly zejména tři novely zákona. Jako první je nutno zmínit novelu zákona č. 148/1996 Sb., která podstatně navýšila dosavadní finanční limity, a dále zpřístupněla zadávání VZ více zadavatelům, tzv. jinými způsoby. Druhou významnou novelou zákona byla č. 93/1998 Sb., která vedla k rozšíření okruhu zadavatelů o významný subjekt – České dráhy a zavedla změny kvalifikačních předpokladů dodavatelů a způsobu jejich prokazování. Třetí a zároveň nejvýznamnější byla novela zákona č. 28/2000 Sb., která se v podstatě dotkla celého znění zákona. Například změnila definici VZ jako úplatnou smlouvu mezi zadavatelem a vybraným uchazečem, zjednodušila

procesní postupy, upřesnila požadavky na kvalifikační předpoklady uchazečů. K významným změnám určitě patřilo i to, že upravila způsob hodnocení nabídek a poskytování jistoty, atd. (Jurčík, 2007, s. 35).

1.4 Zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách

1. května 2004, kdy ČR vstoupila do EU, nabyl zároveň platnost i zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen zákon č. 40/2004 Sb.). Tento zákon zrušil veškerou platnou právní úpravu, kterou určoval zákon č. 199/1994 Sb. o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (Marek a Pelc, 2008, s. 45).

Zákon č. 40/2004 Sb. byl, na rozdíl od předešlé právní úpravy VZ založen na platných směrnících EU, které upravují zadávání VZ v EU (směrnice - 71/304/EHS, 89/665/EHS, 92/13/EHS, 92/50/EHS, 93/36/EHS, 93/37/EHS, 93/38/EHS, 97/52/EHS, 98/4/EHS a 2001/78/EHS). Novým metodickým orgánem pro oblast zadávání VZ bylo zvoleno Ministerstvo pro místní rozvoj a co se týkalo přezkumného orgánu, tak se nic nezměnilo a zůstal jim nadále ÚOHS (Ochrana, 2004, s. 58).

Nový zákon byl přijat i proto, aby bylo vytvořeno transparentní prostředí pro zadávání VZ, zjednodušeno zadávací řízení a tím umožněna větší dostupnost prostředků z fondů EU. Důležitá byla i propojenost s právem EU – sjednocení všech pojmů; srozumitelné podmínky, za kterých se používají jednotlivé druhy zadávacího řízení; neslučování kvalifikace uchazečů s hodnocením nabídek; zjednodušení a zrychlení při prokazování kvalifikace, díky seznamu kvalifikovaných dodavatelů VZ a jednotnost formální i obsahové úpravy zadávací dokumentace (Marek a Pelc, 2008, s. 68).

Platnost zákona č. 40/2004 Sb. byla pouze dva roky a dva měsíce, kdy v rámci této poměrně krátké doby došlo k několika zákonným novelám (č. 436/2004 Sb., s účinností od 1. 10. 2004; č. 437/2004 Sb., s účinností od 26. 7. 2004; č. 60/2005 Sb., s účinností od 8. 2. 2005; č. 124/2005 Sb., s účinností od 30. 3. 2005; č. 253/2005 Sb.; č. 377/2005 Sb.; č. 179/2005 Sb.; č. 413/2005 Sb.) (Ochrana, 2004, s. 54).

Důvodem tolika novel zákona byl velký počet nedostatků – nepřehlednost, neslučitelnost s právní úpravou EU, úprava v průběhu jednotlivých druhů zadávacích řízení byla nedostatečná, nejasné prokazování kvalifikace dodavatele, nepřesné definování doručování atd. Problémy zejména plynuly z nedostatků směrnic EU a jejich transpozice, třeba v případech, kdy

ani z dané směrnice nebylo patrné ustanovení, a ani nebyla konzistentnost s českým právním řádem (Ochrana, 2004, s. 58).

1.5 Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Další a prozatím poslední zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen zákon č. 137/2006 Sb.), vstoupil v účinnost 1. července 2006. Vznikl zejména proto, aby došlo k zabezpečení transpozice směrnic EU č. 2004/17/ES¹ a 2004/18/ES² do českého právního řádu, o co už se snažil předchozí zákon. Kvůli potřebnému rozsahu a složitosti změn nebylo možné vydat pouhou novelu zákona. Snahou bylo, aby se sjednotil zákon s evropskými zadávacími směrnicemi, ve kterých je podrobně daný postup při zadávání nadlimitních VZ. Pokud jde o podlimitní zakázky, tak se omezuje na zakotvení zásady transparentnosti a nediskriminace v rámci jejich zadávání, dále aby byla možnost výrazného zkrácení lhůt, zjednodušení administrativy. Změny zákona jsou zejména zacílené na zpřehlednění a zjednodušení celého procesu, hlavně byla snaha o odstranění všech nedostatků z předchozí právní úpravy, elektronizace procesu zadávání atd. (Šíp, 2006, s. 67).

Ale ani u tohoto zákona to nešlo bez pozměňovacích právních úprav jak v ČR, tak v EU. U nás bylo provedeno osmnáct novel zákona, což vypovídá o tom, že ani tato právní úprava není zrovna ideální (č. 110/2007 Sb., 296/2007 Sb., 76/2008 Sb., 124/2008 Sb., č. 41/2009 Sb., č. 110/2009 Sb., č. 227/2009 Sb., č. 281/2009 Sb., č. 417/2009 Sb., č. 179/2010 Sb., č. 423/2010 Sb., č. 73/2011 Sb., č. 258/2011 Sb., č. 367/2011 Sb., č. 420/2011 Sb., č. 1/2012 Sb., č. 55/2012 Sb., č. 167/2012 Sb., č. 303/2013 Sb., č. 341/2013 Sb.).

K prováděcím předpisům tohoto zákona patří:

- Vyhláška ministerstva obrany č. 274/2006 Sb., kterou se stanoví seznam vojenského materiálu pro účely zákona o veřejných zakázkách,
- Vyhláška č. 326/2006 Sb., o podrobnostech atestačního řízení pro elektronické nástroje, náležitostech žádosti o atest a o výši poplatku za podání žádosti o atest (vyhláška o atestačním řízení pro elektronické nástroje) (Niesner, 2009, s. 49),

¹ Ze dne 31. 03. 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby.

² Ze dne 31. 03. 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb.

- Vyhláška č. 328/2006 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení o přezkoumání úkonů zadavatele pro účely zákona o veřejných zakázkách,
- Vyhláška č. 329/2006 Sb., kterou se stanoví bližší požadavky na elektronické prostředky, elektronické nástroje a elektronické úkony při zadávání veřejných zakázek,
- Vyhláška č. 330/2006 Sb., o uveřejňování vyhlášení pro účely zákona o veřejných zakázkách,
- Sdělení č. 130/2007 Sb., sdělení Ministerstva pro místní rozvoj o pověření provozovatele subsystému informačního systému podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách,
- Nařízení vlády č. 77/2008 Sb., o stanovení finančních limitů pro účely zákona o veřejných zakázkách, o vymezení zboží pořizovaného Českou republikou – Ministerstvo obrany, pro který platí zvláštní finanční limit, a o přepočtech částek stanovených v zákoně,
- Vyhláška č. 392/2010 Sb., o stanovení náležitostí obsahu žádosti o předchozí stanovisko Ministerstva financí v oblasti veřejných zakázek,
- Vyhláška č. 9/2011 Sb., kterou se stanoví podrobnější podmínky týkající se elektronických nástrojů a úkonů učiněných elektronicky při zadávání veřejných zakázek a podrobnosti týkající se certifikátu shody,
- Vyhláška č. 162/2011 Sb., o způsobu stanovení zvláštních technických podmínek pro účely zákona o veřejných zakázkách,
- Vyhláška č. 133/2012 Sb. o uveřejňování vyhlášení pro účely zákona o veřejných zakázkách a náležitostech profilu zadavatele,
- Vyhláška č. 230/2012 Sb., kterou se stanoví podrobnosti vymezení předmětu veřejné zakázky na stavební práce a rozsah soupisu stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr,
- Vyhláška č. 231/2012 Sb., kterou se stanoví obchodní podmínky pro veřejné zakázky na stavební práce (vymezení lhůt, předání a převzetí dokumentace),
- Vyhláška č. 232/2012 Sb., o podrobnostech rozsahu odůvodnění účelnosti veřejné zakázky a odůvodnění veřejné zakázky (ÚZ, 2012, s. 130).

2 CHARAKTERISTIKA VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

2.1 Zákon o veřejných zakázkách

Zákon lze rozdělit podle povahy úpravy na zadávání a dohled nad zadáváním VZ. V případě první části jde o vymezení pojmů a vlastního průběhu zadávacího řízení, včetně možných forem pro zadání VZ. V rámci druhé části jde o dohled, který vykonává ÚOHS (bývalé Ministerstvo pro ochranu hospodářské soutěže, které bylo transformováno v nezávislý ústřední orgán státní správy.)

Zásady, na nichž stojí základ zákona o VZ, jsou:

- zabezpečení hospodárnosti a efektivního použití veřejných prostředků,
- podpora rozvoje konkurenčního prostředí a zabezpečení maximálního uplatnění soutěživosti mezi potenciálními uchazeči,
- dosažení rovného přístupu k VZ (zásada rovnosti),
- přijetí nejvhodnější nabídky,
- vyloučení možnosti diskriminace uchazečů o VZ,
- zamezení nečestné soutěži,
- zásada formálnosti zadávacího řízení,
- zásada důvěrnosti nabídek (Jurčík, 2004, s. 66).

2.2 Veřejná zakázka jako pojem

Veřejnou zakázku lze z ekonomického hlediska chápat jako účelnou alokaci zdrojů, při které zadavatel sleduje obvykle ekonomicko-sociální cíle. Především se zaměřuje na to, aby veřejné zdroje byly použity hospodárně, efektivně a účelně (Ochrana, 2004, s. 9).

Z právního hlediska lze na VZ nahlížet, jako na zakázku, která je hrazena z veřejných zdrojů. Primárními subjekty VZ jsou zadavatel a uchazeč (Thai, 2008, s. 349).

Odlišností veřejných zakázek od ostatních zakázek je v tom, že musí být zadány v rámci zadávacího řízení podle zákona o veřejných zakázkách.

Mezi znaky VZ patří smluvní vztah a úplatnost (VZ nemůže být dar apod.). K smluvním stranám uvedené smlouvy podle zákona patří zadavatel a vybraný dodavatel.

Definice VZ podle právní úpravy byla v jednotlivých zákonech a novelách upravována:

- Zákon č. 199/1994 Sb. – cílem bylo aplikovat tržní mechanismus do hospodaření s veřejnými prostředky uplatněním systému obchodní veřejné soutěže při udělování veřejných zakázek, čímž se vytvořilo podmínky pro zabezpečení průhlednosti postupu zadávání s vyloučením diskriminace, protekce a s minimalizací možnosti korupce (Jurčík, 2002, s. 4). VZ byla brána jako úplatná smlouva, která byla uzavřena mezi zadavatelem a vybraným uchazečem. Předmětem VZ mohly být dodávky, provedení prací a poskytování služeb (to zůstalo nezměněno dodnes).
- V rámci novely zákona č. 28/2000 Sb., původního zákona z roku 1994 se s VZ ztotožnila smlouva, což úplně odporuje běžnému používání tohoto pojmu. „Protože tato definice VZ nebyla promítnuta do dalších ustanovení předchozího zákona, byla tím dovršena terminologická nejednotnost zákona zejména proto, že předchozí zákon ztotožňoval pojem veřejné zakázky s plněním vyplývajícím z uzavřené smlouvy“ (Pelc, 2004, s. 45).
- Zákon č. 40/2004 Sb. - „Pojem VZ je vymezen v § 6 odst. 1 a 2 zákona. Veřejnou zakázkou je zakázka na dodávky, služby nebo stavební práce, jejímž zadavatelem je osoba uvedená v §2 zákona a u níž předpokládaná cena předmětu veřejné zakázky přesáhne 2 000 000 Kč. Veřejná zakázka se uskutečňuje za úplatu na základě písemné smlouvy s jednáním nebo více vybranými uchazeči nebo zájemci“ (Sechterová, 2005, s. 18). Došlo zde k úpravě definování předmětu VZ v případě provedení prací se změnilo názvosloví na stavební práce a z poskytnutých služeb zbyly jen samotné služby.
- Zákon č. 137/2006 Sb., definuje VZ takto: „Veřejnou zakázkou je zakázka realizovaná na základě smlouvy mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli, jejímž předmětem je úplatné provedení stavebních prací. Veřejná zakázka, kterou je zadavatel povinen zadat podle tohoto zákona, musí být realizována na základě písemné smlouvy“ (ÚZ, 2012, s. 11).

2.3 Zadavatel

Na základě toho že, povinnost zadávat VZ je úzce spjata s osobou zadavatele, je tedy důležitým místem zákona vymezení osob, kdo je zadavatel, a kdo je povinen zadávat své VZ v zadávacím řízení. Zadavatel je jedním z mála pojmů, který od první zákonné úpravy neprodělal téměř žádné změny až do teď.

Subjekt, který zadává VZ, označuje zákon, jako zadavatele, a to za účelem uspokojování veřejných potřeb. Zadavatelem může být pouze právnická osoba. Mezi zadavatele patří

zejména ČR, státní příspěvková organizace, územní samosprávný celek a v případě hl. města Prahy a statutárních měst též městský obvod a městská část, a jimi řízené a zřizované příspěvkové organizace; jiná právnická osoba (Sechterová, 2005, s. 15).

Zákon definuje tři okruhy zadavatelů: za prvé veřejní zadavatelé, mezi ně patří ČR, územní samosprávné celky, jiné PO (viz. předchozí odstavec). Tyto PO byly zřízeny buď na základě zákona anebo za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu a jsou financovány nejvíce veřejnými zadavateli. PO mohou být veřejnými zadavateli řízeny, anebo když veřejní zadavatelé jmenují více než polovinu členů v jejich správních, řídicích nebo kontrolních orgánech, tak je lze považovat vyloženě za veřejného zadavatele. Toto vymezení odpovídá definici tzv. veřejnoprávního subjektu v příslušných směrnicích ES (Pelc, 2004, s. 33).

Do dalšího okruhu spadají jiné PO nebo FO, zadávají-li zakázky na dodávky, na služby nebo na stavební práce, které jsou z více než z 50% financovány veřejným zadavatelem, říká se jim tzv. dotovaný zadavatel.

K poslednímu specifickému okruhu patří podnikatelé, kteří jsou ovládáni veřejnými zadavateli, nebo jejichž podnikání je podmíněno udělením oprávněním, které jim poskytuje zvláštní nebo výhradní práva, a vykonávají některou z činností uvedených v § 3 zákona v odvětvích vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací. U těchto zakázek je nejdůležitější účast veřejných prostředků na jejich financování, v případě, že jde o výstavbu zařízení určených pro sportovní a rekreační účely, výstavbu nemocnic, školních budov včetně budov vysokých škol a budov určených pro veřejnou správu (Bergerová, 2005, s. 67).

Mezi nejvýznamnější zadavatele, jak již bylo zmíněno, patří ČR, která je právnickou osobou. Stát zabezpečuje plnění svých funkcí prostřednictvím organizačních složek státu. Zadávání veřejných zakázek spadá do okruhu působnosti organizační složky. *„Z hlediska zákona je důležité, že finanční limity, které jsou kritériem pro rozlišení nadlimitních a podlimitních VZ, se vztahují k organizačním složkám (§ 14 odst. 4), s výjimkou Ministerstva vnitra a Ministerstva obrany“* (Sechterová, 2005, s. 21).

Na základě zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (dále jen zákon č. 219/2000 Sb.), patří mezi organizační složky státu ministerstva a jiné správní úřady státu, ústavní soud, Nejvyšší kontrolní úřad, státní zastupitelství, Kancelář prezidenta republiky, Úřad vlády ČR, Akademie věd ČR, Grantová agentura ČR a Kancelář veřejného ochránce práv. Státní příspěvkové organizace, které jsou dle zákona č.

219/2000 Sb. právníckými osobami, mají také možnost zadávat VZ. Rozdílem od organizačních složek státu je, že při hospodaření s majetkem státu jednájí svým jménem.

Pojem centrální zadavatel je novinkou posledního zákona o VZ č. 137/2006 Sb., jde o veřejného zadavatele, který provádí centralizované zadávání. Spočívá to např. v tom, že pro jiného zadavatele pořizuje dodávky nebo služby, které jsou předmětem VZ, které poté prodává jiným zadavatelům za cenu nikoliv vyšší, než za kterou byly dodávky nebo služby pořizeny. V druhém případě provádí zadávací řízení a zadává veřejnou zakázku na dodávky, služby nebo stavební práce na účet jiných zadavatelů (ÚZ, 2012, s. 9).

Před zahájením celého procesu musí zadavatelé a centrální zadavatel uzavřít písemnou smlouvu, kde upraví svá vzájemná práva a povinnosti ve spojení s centralizovaným zadáváním. Na základě této smlouvy vzniká centrálnímu zadavateli oprávnění provádět centralizované zadávání.

2.4 Dodavatel

Dodavatelem VZ může být zpravidla fyzická nebo právnická osoba, dále podnikající osoba podle zvláštních právních předpisů, která poskytuje služby, dodává zboží či provádí stavební práce. Mezi uchazeči jsou dodavatelé, kteří v otevřeném řízení podali nabídku, nebo zájemci, kteří v užším řízení nebo v jednacím řízení s uveřejněním podali žádost o účast.

V případě zákona č. 199/1994 Sb., zadavatel zjišťoval kvalifikaci dodavatele v tzv. předkvalifikačním řízení. Zde zadavatel vybíral zájemce, kteří splnili kvalifikační předpoklady prokázáním se svou způsobilostí plnit VZ. Dosavadní orientace zadavatelů byla zejména na formální náležitosti nabídky, v mnoha případech dokonce bez respektování skutečné způsobilosti uchazečů (Pelc, 1994, s. 20).

Kvalifikace dodavatelů se dala prokazovat pouze jediným způsobem, a to doložením jednotlivých kritérií příslušnými doklady.

V zákoně č. 40/2004 Sb., se klade nově důraz na kvalifikaci uchazečů a zájemců o VZ. Díky tomu je kritériím hodnocení kvalifikace věnována jeho podstatná část. Novinka v zákoně zavádí k zjednodušení a urychlení v rámci zadávacího řízení seznam kvalifikovaných dodavatelů VZ, který má na starosti a povede ho Ministerstvo pro místní rozvoj. Do seznamu se zapisují podnikatelé, kteří se prokážou kvalifikací nezbytnou pro řádné plnění VZ. Součástí zákona je dále výkon dohledu nad zadáváním VZ a vyhlašování zadávacích řízení na projekt.

V rámci novelizací prodělala kvalifikace dodavatelů mírné změny, díky kterým je u VZ více zabezpečena efektivita posouzení při hodnocení vhodných kritérií kvalifikace, čímž lze říci, že vznikly rovné příležitosti pro všechny a byla potlačena diskriminace uchazečů. Cílem je, aby se zvyšovaly šance způsobilým uchazečům nebo zájemcům o VZ a došlo ke zkvalitnění zadávacích řízení (Pelc, 2004, s. 78).

Zákon č. 40/2004 Sb. udává navíc dva způsoby k prokázání kvalifikace dodavatele. Prvním způsobem, jak již bylo výše zmíněno, je výpis ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů (hodnotí Ministerstvo pro místní rozvoj), tento výpis může získat prakticky každý dodavatel na zboží, služby nebo stavební práce. Druhý způsob je osvědčení certifikačního orgánu o splnění kritérií národního kvalifikačního a klasifikačního systému stavebních dodavatelů (kontroluje certifikační orgán). Osvědčení je pouze pro dodavatele stavebních prací. Tyto dva nové způsoby jsou výhodné v tom, že šetří čas i finanční prostředky, které by jinak musely firmy vynaložit na získání příslušných dokladů, jejich ověřování atd. (Sarařín, Sechterová a Vaidl, 2005, s. 51).

2.5 Nabídka

Nabídkou ve VZ se rozumí návrh smlouvy podaným uchazečem v otevřeném řízení, v užším řízení nebo v jednacím řízení s uveřejněním atd. Jako vhodná nabídka se označuje ta, která splňuje kvalifikaci a zadávací podmínky.

V rámci tohoto zákona č. 40/2004 Sb. § 17 písm. b) je nabídka definovaná jako návrh smlouvy podaný uchazečem. V tomto případě jde o přesnější vymezení nabídky, než kterou obsahoval zákon č. 199/1994 Sb., jenž vymezoval nabídku pouze jako návrh na uzavření smlouvy, ke kterému musely být doložené požadované doklady. Dle zákona musí mít nabídka písemnou formu s originálním podpisem osoby, která je oprávněná jednat za uchazeče, anebo druhou variantou je elektronická podoba se zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikačním certifikátu. Tuto elektronickou verzi však musí povolit zadavatel (Sechterová, 2005, s. 93).

2.6 Předmět veřejné zakázky

„Zadavatel nesmí předmět VZ úmyslně rozdělovat na části, jestliže by tím došlo ke snížení předpokládané ceny jednotlivých částí pod stanovené finanční limity, a tím k úmyslnému

obcházení povinnosti vyhlásit zadávací řízení na nadlimitní VZ, nebo by tím došlo ke snížení předpokládané ceny jednotlivých částí pod 2 mil. Kč“ (Sarafín, Sechterová a Vaidl, 2004, s. 13).

Druhy VZ na základě předmětu:

- na dodávky – koupě věcí movitých a nemovitých (neboli zboží)
 - o koupě zboží na splátky
 - o nájem zboží nebo nájem zboží s právem následné koupě
 - o dodání zboží včetně montáže a uvedení do provozu
- na služby – předmětem této VZ nejsou dodávky a stavební práce
- na stavební práce – VZ na provedení prací

VZ na dodávky zahrnují především zakázky s předmětem koupě movitých nebo nemovitých věcí. Nejčastěji jde o dodávku na základě kupní smlouvy nebo smlouvy o dílo, atd.

V případě definice VZ na služby použili zákonodárci negativní vymezení v zákoně, které za VZ na služby pokládá takové, které nemají předmět zakázky na dodávky nebo na stavební práce. V tomto případě lze služby obecně charakterizovat jako hmotně zachytitelné výkony, které samy o sobě mohou být nemateriální povahy.

2.6.1 Specifika veřejných zakázek na stavební práce

Každá VZ je jiná, co se týče nákladů, místních a technických podmínek atd. Dodavatel vždy provádí stavební práce dle individuálních požadavků zadavatele. Můžou být rozdílné polo- hou, charakterem aj. Tyto podmínky neboli požadavky jsou zastoupeny projektovou doku- mentací, dodacími a kvalitativními podmínkami. Každá specifika staveb se odráží hlavně v náročnosti na čas, ale i na náklady. Například, pokud půjde o stejnou stavbu, co se týče stavebně-konstrukčních řešení, tak budou mnohem větší náklady při realizaci v centru města, díky složitým základovým podmínkám a složitým zásobováním staveniště než v případě stavby na okraji města.

Předpokládaná hodnota VZ může být velmi odlišná od nabídkových cen. Důvodem tohoto rozdílu je ocenění pro zadání VZ zpracovávané projektantem, který se řídí obecnými oceňo- vacími podklady. Na druhé straně dodavatel sestavuje nabídkové ceny podle reálných spe- cifik a na rozdíl od projektanta cenu kalkuluje. Zdůvodnění tohoto rozdílu může být třeba v nízké kvalitě oceňovacích podkladů, se kterými projektant pracuje při vyhotovení kontrol- ního rozpočtu pro zadavatele, nebo při stanovení předpokládané hodnoty VZ na stavební

práce (podklady nemusí uvádět aktuální tržní ceny stavebních prací, protože jde o průměrné jednotkové ceny, které jsou platné pouze pro průměrné podmínky staveniště). Dodavatel může mít nižší nabídkovou cenu, díky nižším nákladům na materiál, stroje, mzdy nebo nižším režijním nákladům atd. (Dvořák, 2009, s. 123).

Stavební práce vymezuje zákon takto: nové stavby, udržovací práce na stavbě, stavební změny dokončené stavby, odstranění stávající stavby, ale dále taky jakékoliv stavební práce, které odpovídají požadavkům určeným zadavatelem.

„Specifickým případem je ustanovení § 9 odst. 3. Jako VZ na stavební práce je označena i veřejná zakázka, která obsahuje jak provedení stavebních prací, tak i služby ve výstavbě. Jedná se o případ, kdy zadavatel pořizuje stavbu, aniž by měl předem zpracovanou projektovou dokumentaci, ale obojí objednává současně. Při stanovení předpokládané ceny této veřejné zakázky musí vycházet, jak z ceny stavebních prací, tak z ceny za provedení těchto služeb.“ – zákon č. 40/2004 Sb. (Sechterová, 2005, s. 21).

Tento případ, ale nemůže nastat na území ČR, protože § 50 odst. 1 zákona možnost takové realizace stavby vylučuje. Je to dáno tím, že jedna z povinností zadavatele je, aby v rámci zpracování zakázky byla i podrobně zpracovaná zadávací dokumentace stavby včetně všech nezbytností pro zpracování nabídky spolu s projektovou dokumentací, což působí v praxi problémy. A to především u typů staveb, u kterých převažuje technologická část stavby (Sechterová, 2005, s. 31).

V případě VZ na stavební práce musí zadavatel pečlivě zvážit velikost zadávané VZ. Protože při příliš velké hodnotě se zadavateli zužuje výběr potenciálních dodavatelů (např. u dálničních staveb, železničních koridorů a dalších velkých staveb, které neumožňují účast středních firem). Samozřejmě to vede ke snižování konkurence a v důsledku nízkého počtu uchazečů může znamenat vyšší ceny. Proto by měl zadavatel omezit zadávání velkých staveb a zadávat VZ tak, aby se jich mohlo účastnit, co největší počet dodavatelů. Tuto možnost dává zadavateli § 98 zákona o VZ, kdy může rozdělit celkovou zakázku na více menších zakázek, ale jen v případě, že bude jednotlivé VZ zadávat v režimu, v kterém by musel zadávat zakázku na velké stavby.

K VZ na stavební práce se vážou tyto právní předpisy:

- zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů,

- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

2.7 Předpokládaná cena

Předpokládaná cena nabídky se dá stanovit dvěma způsoby – obecným a zvláštním. U obecného to znamená, že pro stanovení předpokládané ceny předmětu VZ na dodávky je rozhodující cena dodávky daného zboží. Co se týče zvláštního způsobu, ten je stanoven pro případ, kdy zadavatel za zboží neplatí přímo celou částku nebo je ani nemusí kupovat do svého vlastnictví, může jít pouze o nájem zboží, koupě zboží na splátky anebo nájmu zboží s následným právem odkoupení (Jurčík, 2004, s. 174).

Jeden ze zásadních významů z hlediska správné aplikace zákona při zadávání konkrétní VZ je předpokládaná cena předmětu VZ. Na základě ceny se dělí VZ na nadlimitní, podlimitní nebo dokonce na zakázku vyňatou z působnosti zákona podle § 6 odst. 3, čili zakázku, u níž předpokládaná cena předmětu nepřesáhne 2 000 000 Kč. „Na základě tohoto zjištění může též posoudit, zda se nejedná o VZ vyňatou z působnosti zákona podle § 3 odst. 1, jde-li o odvětvového zadavatele, nebo § 4 odst. 2, jde-li o ostatní zadavatele“ (Sechterová, 2005, s. 35).

2.8 Nadlimitní a podlimitní veřejné zakázky

V zadávacím řízení jsou rozdíly u jeho průběhu na základě toho, jestli se jedná o podlimitní či nadlimitní VZ. Zadavatel nadlimitní VZ má více povinností než u podlimitní, jako třeba na příklad podávání zpráv Evropské komisi nebo povinné uveřejňování oznámení zadávacích řízení v Úředním věstníku EU. A naopak u podlimitních VZ odpadají veškeré povinnosti a některé jsou zjednodušeny, kupříkladu stanovení kratších lhůt pro podávání nabídek, při prokazování kvalifikace. V případě uveřejňování stačí poslat oznámení o zadávacím řízení na Obchodní věstník. V rámci předpokládané ceny se nepočítá daň z přidané hodnoty, to se týká všech druhů zakázek.

Nadlimitní zakázka je označována VZ, která dosáhne, anebo přesáhne částku v české měně podle zákona č. 40/2004 Sb. Limity jsou zde následující:

- U ČR a státních příspěvkových organizací jde o:
 - o 130 000 EUR – VZ na dodávky nebo na služby
 - o 5 000 000 EUR – VZ na stavební práce
- U územně samosprávných celků, u právnických osob zřízovaným zákonem jde o:
 - o 200 000 EUR – VZ na dodávky a na služby
 - o 5 000 000 EUR – VZ na stavební práce
- U odvětvového zadavatele, s výjimkou telekomunikací:
 - o 400 000 EUR – VZ na dodávky a na služby
 - o 5 000 000 EUR – VZ na stavební práce
- Zadavatele v oblasti telekomunikace:
 - o 600 000 EUR – VZ na dodávky a na služby
 - o 5 000 000 EUR – VZ na stavební práce

Námítky u nadlimitních VZ může podat jakýkoliv dodavatel (tedy teoreticky jakákoliv firma), ale když se jedná o podlimitní VZ, tak kterýkoliv uchazeč. Pouze pro nadlimitní VZ jsou závazné směrnice ES.

Zákon definuje podlimitní VZ jako zakázku, u níž předpokládaná cena předmětu zakázky nedosáhne finančních limitů uvedených v § 14 odst. 2 a 3. A předpokládaná cena musí přesáhnout 2 000 000 Kč. Důležitým parametrem při určování podlimitní VZ je tedy výše předpokládané ceny předmětu bez daně z přidané hodnoty. K tomu, aby bylo možno stanovit vyšší předpokládané ceny, je třeba určit druh zakázky (VZ na dodávky, na služby a na stavební práce), jak je stanoveno v § 19 až § 23 zákona. V případě rozdělení předmětu VZ na části, je rozhodující součet předpokládaných cen všech jeho částí. „Zákon však neumožňuje vyčlenit z podlimitní VZ část nepřesahující 2 000 000 Kč bez DPH, kterou by zadavatel zadal samostatně mimo rámec zákona podle § 6 odst. 3 zákona.“ (Sechterová, 2005, s. 40)

Předpokládaná cena u podlimitních VZ na základě zákona č. 40/2004 Sb., nesmí přesáhnout částky, které odpovídají v české měně:

- U ČR a státních příspěvkových organizací jde o:
 - o 130 000 EUR – VZ na dodávky nebo na služby
 - o 5 000 000 EUR – VZ na stavební práce
- U územně samosprávných celků, u právnických osob zřízovaným zákonem jde o:
 - o 200 000 EUR – VZ na dodávky a na služby
 - o 5 000 000 EUR – VZ na stavební práce

- U odvětvového zadavatele, s výjimkou telekomunikací:
 - o 400 000 EUR – VZ na dodávky a na služby
 - o 5 000 000 EUR – VZ na stavební práce
- Zadavatele v oblasti telekomunikace:
 - o 600 000 EUR – VZ na dodávky a na služby
 - o 5 000 000 EUR – VZ na stavební práce (Sechterová, 2005, s. 41).

U podlimitní VZ musí být hodnota předpokládané ceny dle zákona č. 137/2006 Sb., u VZ na dodávky a služby nejméně 1 000 000 Kč, a v případě VZ na stavební práce minimálně 3 000 000 Kč. Obě předpokládané ceny jsou bez daně z přidané hodnoty. VZ malého rozsahu nesmí naopak překročit tyto finanční limity. Takže u VZ na dodávky a služby nesmí překročit hranici 1 000 000 Kč a u stavebních prací 3 000 000 Kč.

2.9 Zakázky, které jsou vyňaté ze zákona

Kdyby výše předpokládané ceny předmětu zakázky nepřesáhla výši 2 000 000 Kč, nejednalo by se vůbec o VZ, ale o zakázku vyňatou z působnosti zákona, na jejichž zadání aplikuje zadavatel pouze ustanovení § 6 odst. 3 zákona.

I když VZ splňuje všechny znaky, tak může být z působnosti zákona vyňata. Jde o zakázky podle zákona v § 4 (jde o zakázky zadavatelů) a § 5 (jde o odvětvové zadavatele). Patří zde ještě takové, které nesplňují jeden z pojmových znaků (např. finanční limit), tyto zakázky jsou uvedené v § 6 odst. 3 zákona. Na tyto zakázky (na dodávky, služby a stavební práce), byť se jednalo o jednoho zadavatele uvedeného v § 2, se zákon nevztahuje z důvodu, že předpokládaná cena jejich předmětu nepřesáhne 2 000 000 Kč.

Tento finanční limit není daný v evropských zadávacích směrnících, které se vztahují pouze na nadlimitní zakázky. Tento finanční limit je stejný, jako byl v zákoně č. 199/1994 Sb., a který platil od roku 2001. Původně byl limit na 100 000 Kč, později byl navýšen na 500 000 Kč a v průběhu roku 2001 byl učiněn posun na 2 000 000 Kč. Záleží na každé zemi EU zvlášť, jaký si určí limit.

Zakázky, které jsou z působnosti zákona na základě § 4 vyňaty, jsou ty, u kterých došlo k utajování skutečností. Nebo VZ takové, u kterých jde o výrobu, koupi nebo opravu zbraní, střeliva, apod. Mezi poslední typy VZ, které jsou vyňaty, patří zakázky, které se řídí procesními pravidly a zakázky, jenž jsou zadávány v návaznosti na mezinárodní smlouvu.

„Významnou výjimkou ze zákona jsou zakázky, které zadavatel zadává státnímu podniku za předpokladu, že tento státní podnik sám založil a předmět zakázky je hlavním předmětem podnikání státního podniku. Totéž platí pro zakázky zadávané příspěvkové organizaci. V obou případech je předpokladem, že zadavatelem je ČR nebo územní samosprávný celek“ (Sechterová, 2005, s. 44).

Zakázky, které jsou vyňaté na základě působnosti § 5 zákona, jsou takové, jež se týkají pouze odvětvových zadavatelů. Dále jsou vyňaty ty, které jsou zadávány za účelem dalšího prodeje nebo nájmu jiným osobám za předpokladu, že zadavatel nemá žádné zvláštní nebo výhradní oprávnění prodávat nebo pronajímat předmět takové VZ a jiné osoby mají možnost tento předmět prodávat nebo pronajímat za stejných podmínek. Dále jsou to VZ, u kterých dochází ke koupi vody, energie nebo paliv určených pro výrobu energie.

U zakázek, které jsou podlimitní do 2 000 000 Kč, se předpokládá, že budou transparentní a nediskriminační pro všechny za cenu obvyklou. Požadavky vychází ze smlouvy o EU a týkají se veškerých smluv na dodávky, služby a stavební práce.

2.10 Rámcová smlouva

Rámcová smlouva u sektorových zadavatelů je institut, který v zákoně č. 199/1994 Sb. nebyl, je převzatý ze zadávacích směrnic ES. Základním rozdílem od klasických smluv spočívá v tom, že konkrétní VZ se zadává až na základě rámcové smlouvy, s tím rozdílem, že k jejímu zadání postačí použít pouze jednacím řízení. Předpokládaná cena předmětu VZ a její rozsah nejsou u tohoto typu smluv přesně známy (Jurčík, 2004, s. 162).

Předpokladem rámcových smluv je opakované uzavírání smluv stejného druhu s obdobným nebo stejným předmětem plnění mezi stejnými subjekty, přičemž k realizaci předpokládaného plnění dochází až na základě následných dílčích smluv (konkrétních VZ). Rámcová smlouva se dá charakterizovat jako obecný smluvní základ, je neúplatná, nejde o konkrétní plnění, dává možnost více smluvních partnerů, apod.

Rámcová smlouva především vznikla kvůli potřebám z praxe a doposud ji směrnice ES připouštěly pouze v odvětví energetiky, telekomunikací, vodního hospodářství a dopravy.

3 PŘÍPRAVA ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ, ZADÁVACÍ PODMÍNKY A ZADÁVACÍ DOKUMENTACE

Nejdůležitější fází u zadávacího řízení je přípravná etapa, jejímž cílem je vymezení předmětu plnění, stanovení ostatních zadávacích podmínek a zpracování zadávací dokumentace. Mezi zadávací podmínky patří veškeré požadavky zadavatele, které jsou v oznámení řízení, popřípadě upřesněné v zadávací dokumentaci. K nejvýznamnějším požadavkům patří předmět plnění, kritéria hodnocení nabídek, lhůta pro podávání nabídek, zadávací lhůta minimální požadavky na varianty a jistota. Každý zájemce smí podat pouze jednu nabídku, v případě, že jich podá víc, je vyloučen ze zadávacího řízení.

3.1 Předběžné oznámení

Novým institutem v zákoně č. 40/2004 Sb. je v právní úprava předběžné oznámení u zadávání VZ. Institut byl převzat z evropských zadávacích směrnic upravujících zadávání nadlimitních VZ. Hlavní funkcí oznámení je předběžně informovat podnikatele o VZ, které budou zadavatelé zadávat v příslušném roce. Při zpracování zákona nedošlo k přenesení institutu, tak jak je upraveno v evropských směrnicích, ale jeho využití bylo rozšířeno na veškeré VZ.

3.2 Zadávací dokumentace

Zadávací dokumentaci VZ lze definovat jako souhrn dokumentů, jejichž pořízení vyžaduje tento zákon, a nabídky všech uchazečů (Sechterová, 2005, s. 16).

Legislativa dle zákona č. 199/1994 Sb., která byla platná do 30. 4. 2004 téměř nevymezovala konkrétně zadávací dokumentaci VZ. Ani v případě evropských zadávacích směrnic nešlo o přesné vymezení, byly zde pouze obecné technické předpisy a technické specifikace. Na základě zákona č. 40/2004 Sb. už šlo lépe chápat, co vše je zahrnuté v zadávací dokumentaci. Zákon upravuje v § 48 pro všechny druhy VZ zadávací dokumentaci obecně (tato dokumentace slouží k vymezení předmětu VZ včetně požadovaného množství) a v § 50 se zaměřuje speciálně na zadávací dokumentaci staveb (dokumentace je rozšířená o výkaz výměr s podrobným soupisem prací a dodávek, který musí obsahovat podrobný popis požadovaných standardů) (Safarín, Sechterová a Vaidl, 2004, s. 21).

Požadavky a podmínky můžeme rozdělit na dvě části, a to na obligatorní a dispozitivní (neboli nepovinnou). Mezi obligatorní patří požadavky na způsob zpracování nabídkové ceny

(musí být zpracováno jednotným způsobem, a to kvůli vzájemné srovnatelnosti mezi ostatními uchazeči a transparentnosti v momentě hodnocení); podmínky, za kterých lze překročit nabídkovou cenu a minimální požadavky, které musí splňovat varianty nabídek. K dispozičním požadavkům a podmínkám lze zařadit požadavky na zadavatele k obsahovému členění a formě zpracování nabídky; požadavek zadavatele, aby uchazeč ve své nabídce uvedl, jakou část VZ má v úmyslu zadat jiným osobám; podrobný výčet součástí zadávací dokumentace stavby a uvedení správního orgánu, u kterého mohou uchazeči získat informace podle § 48 odst. 5 zákona (Sarafín, Sechterová a Vaidl, 2004, s. 30).

Mezi doklady při prokazování kvalifikace dodavatele u nadlimitních VZ patří oprávnění k podnikání, zápis v Obchodním rejstříku, odborná způsobilost nebo členství v určité profesní organizaci, je-li pro plnění VZ vyžadována podle zvláštních právních předpisů a dokument o tom, že dodavatel není v likvidaci. Dále že v uplynulých třech letech nebyl proti němu vyhlášen konkurs nebo konkurs nebyl zrušen pro nedostatek majetku. Dodavatel nesmí mít v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky. Další dokument, který musí doložit je doklad, že nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin nebo došlo k zahlazení odsouzení trestního činu, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání. Dodavatel musí předložit, že nemá nedoplatek na pojistném a na penále na veřejném zdravotním pojištění, nebo na pojistném a na penále na sociální zabezpečení.

U zadávací dokumentace je nejdůležitější součástí technická specifikace, které představují technické charakteristiky prací, zboží, materiálů nebo služeb, které mají být dodány nebo použity.

Technické specifikace by neměly zaručovat konkurenční výhody určitým dodavatelům, ani by neměly být překážkou v mezinárodním obchodu. Zadávací dokumentace musí dále obsahovat platební podmínky včetně obchodních podmínek. Podmínky, u kterých lze překročit výši nabídkové ceny a jiné požadavky pro realizaci VZ. Za úplnost a správnost zadávací dokumentace odpovídá ve vztahu k uchazečům a zájemcům zadavatel.

3.2.1 Zadávací dokumentace u stavebních zakázek

V případě zakázky na stavební práce slouží k podrobnějšímu obsahu a rozsahu zadávací dokumentace stavby prováděcí právní předpis, který vydává Ministerstvo pro místní rozvoj. Kvalita a obsah zadávací dokumentace má stěžejní význam pro postup zadávacího řízení, ale i pro celý proces realizace stavby.

Zvláštním případem je zadávací dokumentace staveb, kterou vymezuje vyhláška č. 239/2004 Sb., kterou se stanoví podrobný obsah a rozsah zadávací dokumentace stavby. Tato zadávací dokumentace je brána jako soubor dokumentů, podmínek zadavatele a údajů, které vymezují předmět VZ na stavební práce v podrobnostech nezbytných pro zpracování nabídky a uzavření smlouvy s vybraným uchazečem.

Mezi dokumenty, které musí zadávací dokumentace v případě zakázky na stavební práce obsahovat, patří požadavky a podmínky pro zpracování nabídky; výkaz výměr (zpravidla vypracovaný projektantem); projektová dokumentace (výkresová část, technická zpráva); obchodní podmínky; technické specifikace; technické a uživatelské standardy stavby a návrh smlouvy o dílo (včetně důležitých časových mezníků – příprava stavby).

ZVZ definuje projektovou dokumentaci vcelku jasně. Obsah dokumentace ve vyhlášce je dělán z pohledu kontroly stavebního úřadu. To znamená, že se definuje přesně rozsah, který může stavební úřad vyžadovat. Dokumentaci obstarává zadavatel prostřednictvím samotného výběrového řízení.

Výkaz výměr, který je nutný dodat při VZ na stavební práce, definuje druh, jakost a množství požadovaných prací, dodávek a služeb potřebných ke zhotovení stavby a je důležitým podkladem pro zpracování nabídkové ceny (odevzdává se včetně položkového soupisu prací, dodávek a služeb ve skladbě odpovídající projektové dokumentaci stavby). K povinným údajům obsahu jednotlivých položek výkazu výměr patří pořadové číslo položky, měrná jednotka, podrobný popis položky vymezující druh, číselné zařazení položky a počet měrných jednotek (Sechterová, 2005, s. 65).

Obchodní podmínky zadavatel často stanoví ve formě návrhu smlouvy. V návrhu jsou obsažena ustanovení, kterými se pak řídí vztah mezi zadavatelem (objednatelem) a dodavatelem (zhotovitelem) při realizaci stavby. Zhotovitelům pak přijdou poměrně často dané obchodní podmínky za nepřiměřené. Jediným řešením v této situaci je využití institutu námitek uchazečů nebo pak rozhodnutí ÚOHS na základě podaného návrhu. Rozhodování jak pro zadavatele, tak pro úřad není jednoduché, protože nemají k dispozici obvyklé podmínky v daném oboru a rozhodují spíše na základě podmínek konkrétní veřejné zakázky.

Součástí obchodních podmínek může být i zmínka o subdodavatelích, za jakých podmínek mohou být použiti. Důvod pro zamezování užití subdodavatelů žádný není, jediným snad může být, že zadavatel chce zamezit přeprodávání zakázek. Díky tomu, že na zhotovení stavby je potřeba více řemesel, logicky to pak vede k tomu, že jsou stavební dodavatelé úzce

specializováni. Je tedy zřejmé, že si musí dodavatel sjednávat ostatní práce, na které nemá specializaci, s jiným dodavatelem, jak z důvodu kvalifikace pro danou část předmětu díla, tak i na doplnění kapacity. Takto sjednaná práce je brána jako subdodávka. Naproti tomu dodávky materiálu pro stavbu zajišťuje dodavatel, případně pro svou část stavby subdodavatel a ten není považován za subdodavatele ani dodavatele stavby. Dodavatel v každém případě zodpovídá za všechny své subdodavatele v souladu s obchodním zákoníkem (Košulič, ©2011).

Další nedílnou součástí zadávací dokumentace jsou technické podmínky, které upravují odkazy na normy nebo popřípadě jiné národní technické podmínky. Podle věcného hlediska by součástí dokumentace mělo být vše, co je nezbytné pro realizaci stavby podle stavebního zákona, norem pro navrhování, provádění staveb a prováděcích vyhlášek. Technické podmínky mají být součástí zadávací dokumentace hlavně proto, aby zajistily, že zadavatel popíše předmět VZ tak, aby dodavatelé měli všechny potřebné informace k zpracování nabídkové ceny. Všechny informace, které vymezují technické charakteristiky konstrukcí nebo materiálů, jsou technickými podmínkami. V souvislosti se zakázkami na stavební práce ovlivňuje stanovení těchto podmínek provádění díla, a zároveň i cenu prací (Košulič, ©2011).

Problémem při zakázkách na stavební práce jsou dodatečné práce neboli vícepráce a méněpráce. Dodavatel si u víceprací nese riziko, že mu nebudou zadavatelem uznány a zaplacený. Nejběžněji to probíhá tak, že dodavatel po dohodě s technickým dozorem na základě zápisu do stavebního deníku dané práce udělá, ale nárok na zaplacení má až v momentě, kdy je podepsaný dodatek smlouvy.

3.3 Zadávací řízení

Dle zákona č. 199/1994 Sb. se způsob zadávání zakázek nazývalo obchodní veřejná soutěž o nejvýhodnější nabídku. Zadavatel nabýval povinnost vyhlásit obchodní soutěž v momentě, kdy výše peněžitého závazku ze smlouvy bez daně z přidané hodnoty (pokud se jedná o nemovitosti, s výjimkou nájmu, nebo o soubor strojů nebo zařízení tvořících samostatný funkční celek) přesáhla 20 mil. Kč a v ostatních případech 5 mil. Kč (Pelc, 2000, s. 25).

U zákona č. 199/1994 Sb. nesměl zadavatel komunikovat s potenciálním uchazečem před uveřejněním podmínek soutěže, když chtěl zadávat VZ formou obchodní veřejné soutěže.

Jediná možná dovolená komunikace po zadání podmínek musela probíhat pouze formou písemnou. Když se použil telefon, fax nebo e-mailová korespondence, tak se musela tato komunikace do tří dnů písemně potvrdit, v opačném případě k nim zadavatel nepřihlížel.

Změnou oproti první právní úpravě je v zákoně č. 40/2004 Sb., to že zadavatel si může zvolit druh zadávacího řízení, který mu nejvíc vyhovuje, nehledě na výši budoucího finančního závazku. To dříve nebylo možné, protože se volilo mezi zadávacími řízeními na základě ceny VZ neboli výši budoucího peněžitého závazku bez daně z přidané hodnoty.

V zadávacím řízení se někdy uvádí tzv. prahové hodnoty neboli finanční limity. Limity závisí zejména na posouzení charakteru předmětu plnění VZ. V případě zadavatele a ceny nebývá problém s vymezením, ale problémy mohou nastat s vymezením takové zakázky, kdy jde o nemovitost (s výjimkou nájmu), u zakázek spočívajících ve zhotovení (montáž, úprava nebo oprava) (Jurčík, 2000, s. 63).

Jazyková úprava nabídky je v zákoně č. 199/1994 Sb. daná tak, že vedle jazyka českého může být použit i jiný cizí jazyk (tzn., že nebyla striktně dána čeština, když někdo podal nabídku jen v němčině nebo angličtině, tak to bylo v pořádku). Na základě zákona č. 40/2004 Sb. Je ale přesně dané, že nabídka musí být v českém jazyce. Záleží v tomto případě na zadavateli, jestli si ji vyžádá i v jiném jazyce, ale čeština je závazná pro všechny zadavatele.

„Pro vymezení předmětu VZ je zadavatel povinen použít klasifikaci zboží, služeb a stavebních prací stanovenou právním předpisem Evropských společenství“ (Sechterová, 2005, s. 53).

Zadavatel má právo použít institut jistoty, která slouží jako sankce proti uchazeči za zrušení nabídky či změnu nabídky, popřípadě odmítnutí uzavření smlouvy. Zadavatel nemá ze zákona povinnost požadovat poskytnutí jistoty. Rozhodnutí, zda tento zajišťovací prostředek použije, je čistě na zadavateli.

V případě zákona č. 199/1994 Sb., jistota včetně úroků, připadá zadavateli v momentě, kdy uchazeč je v rozporu se zákonem nebo s podmínkami soutěže, zrušil nebo změnil nabídku, anebo nesplnil povinnost uzavřít smlouvu na VZ v zadávací lhůtě. Do této doby s jistotou nesmí zadavatel disponovat. Výši jistoty mohl zadavatel stanovit v rozmezí mezi 0,5% až 3% budoucího peněžního závazku (Jurčík, 2000, s. 98).

Zákon č. 40/2004 Sb. už výši jistoty mění: „*Výši jistoty v absolutní částce stanoví zadavatel v rozmezí až 3% předpokládané ceny VZ*“ (Pelc, 2004, s. 94). Zadavatel si může oproti zákonu č. 199/1994 Sb. vybrat, jakou bude mít jistota formu, nejčastěji se užívá bankovní záruka a složení peněžité částky na účet zadavatele neboli kauce. Mezi další formy patří zástavní právo k cenným papírům, obchodovatelným na burze cenných papírů, tedy ve zkratce ručení cennými papíry, dále složení peněžní částky na zvláštní účet, k němuž bude zadavateli zřízeno výhradní dispoziční právo. Jistota patří mezi nástroje fakultativní. Když se zadavatel rozhodne pro jistotu, tak se týká všech uchazečů bez rozdílu a ve stejné absolutní výši (vyjádření musí být v procentech z peněžitého závazku). Jistota zajišťuje zadavateli, aby nabídky podané zájemci a uchazeči v otevřeném řízení, užším řízení a jednacím řízením s uveřejněním byly myšleny vážně.

Dle zákona č. 137/2006 Sb., nelze požadovat jistotu jen v případě zadávacího řízení - dynamického nákupního systému, v ostatních druzích zadávacího řízení to možné je. Výše se malinko změnila oproti zákonu č. 40/2004 Sb., a to na výši, kterou zadavatel stanoví v absolutní částce do 2% předpokládané hodnoty veřejné zakázky. Nebo v druhém případě do 5% předpokládané hodnoty veřejné zakázky, jestliže v zadávacím řízení bude použita elektronická aukce (ÚZ, 2012, s. 41).

Zákon nepodává úplný výčet kritérií ekonomických výhodností pro zadávání VZ. Uvádí jen ty nejdůležitější. Mezi ně zařazuje požadavky na údržbu, provozní náklady, jakostní, funkční, technické a ekologické vlastnosti předmětu VZ. V případě, že zadavatel zvolí kritérium nejnižší nabídková cena, tak problém s vymezením jednotlivých kritérií odpadá.

Při použití kritéria ekonomické výhodnosti musí zadavatel jednotlivým dílčím kritériím stanovit váhu, která se vyjadřuje v procentech (Sechterová, 2005, s. 58).

K nevhodným hodnotícím kritériím v rozhodovací praxi ÚOHS patří podmínky návrhu na uzavření smlouvy (je neprůhledné a není z něj patrné, co konkrétně chce zadavatel, pod tímto kritériem hodnotit), reference firmy (nyní se posuzuje jen v rámci kvalifikace), kvalita předložené nabídky, zvláštní podmínky a kvalifikační předpoklady s důrazem na schopnost realizace navržené technologie a na referenční zakázky v daném segmentu staveb (Jurčík, 2004, s. 270).

Při zadávacím řízení se sepisuje protokol o otevírání obálek. Obsahuje v první řadě seznam nabídek s příslušnými údaji a identifikaci uchazeče. Pak následuje sdělení, jestli nabídka

vyhověla kontrole úplnosti či nikoli. Uvádí se zde nabídková cena u všech nabídek. V případě, že jsou i nabídky, které byly doručeny po soutěžní lhůtě, tak je uveden jejich počet s časovým údajem, kdy byly doručeny a vyloučeny ze soutěže, protože porušily zadávací lhůtu. V příloze musí být i listina účastníků, kteří byli přítomni při otevírání obálek. Protokol podepisují všichni členové komise, poté není nikde uveřejněn, ale může být k dispozici k nahlédnutí uchazečům, kteří se nezúčastnili otevírání obálek (Jurčík, 2004, s. 285).

3.4 Druhy zadávacích řízení

3.4.1 Zadávací řízení na základě zákona č. 199/1994 Sb., o veřejných zakázkách

Na základě prvního zákona se mohla konat dvoustupňová obchodní veřejná soutěž. Používala se zejména, když šlo o rozsáhlé, složité a technicky náročné VZ. Nebo v případě, kdy bylo nezbytností postupného technického a technologického vyjasňování plnění anebo při variantním řešením VZ. Vyhlášení soutěže obsahovalo soutěžní lhůtu pro první stupeň soutěže (která činila nejméně 52 dní), dále pak požadavky na zpracování předběžných nabídek, lhůtu pro posouzení předběžných nabídek a předpokládané časové údaje o konání druhého stupně soutěže. Předběžné nabídky, které byly předkládány v prvním stupni, obsahovaly údaje o jakosti, včetně termínů a podmínek provedení VZ, které byly nezbytné pro zpřesnění podmínek pro druhý stupeň soutěže. Tato nabídka ještě nesměla obsahovat návrh smlouvy a cenové údaje. Pokud na základě posouzení zadavatele zůstaly aspoň tři dodavatelé, kteří potvrdili svou účast, tak mohl pokračovat ve druhém stupni soutěže. Zadavatel oznámil podmínky pro druhý stupeň, musel ovšem vycházet z podmínek z prvního stupně, které chtěl od uchazečů konkretizovat a upřesnit podle předběžných nabídek. Po doručení podmínek druhého kola soutěže uchazečům ukládal zákon povinnost, aby se do sedmi dní vyjádřili zadavateli, zda ve druhém kole pokračují. Pokud někdo z uchazečů neodpověděl, bral to zadavatel jako, že odstupují ze soutěže (Pelc, 2000, s. 42).

Zadavatel měl povinnost si vyžádat před zadáním VZ nabídky nejméně od tří zájemců, pokud je už neměl k dispozici. V takové výzvě zadavatel požadoval zpracování nabídkové ceny podle místa plnění VZ a dobu plnění. Zadavatel tuto výzvu zveřejňoval na centrální adrese, pokud již měl nabídky alespoň od tří zájemců (Pelc, 2000, s. 47).

3.4.2 Zadávací řízení dle zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách:

- Otevřené zadávací řízení – nabídku mohou podat všichni zadavatelé, kteří mají zájem,

- Užší zadávací řízení – pouze zadavatelé vybráni zájemci, kteří podali žádost o účast a splnili kvalifikaci,
- Jednací řízení s uveřejněním – základní rozdíl od předchozích dvou zadávacích řízení je v tom, že už během řízení může zadavatel s uchazeči komunikovat a jednat,
- Jednací řízení bez uveřejnění – zadavatel sám vyzve jednoho nebo více dodavatelů, a to jen za podmínek stanovených v § 27 a 28 zákona.

Zjednodušené zadání se mohlo použít u VZ, které měly výši budoucího peněžitého závazku smlouvy více než 500 tisíc. Kč bez daně z přidané hodnoty, tedy u zakázek malého rozsahu.

Výzvou k jednání v jednacím řízení bez uveřejnění oznamuje zadavatel písemně jednomu dodavateli, anebo jen omezenému počtu dodavatelů, že má v úmyslu zadat VZ v tomto zadávacím řízení. Další rozdíl od jednacího řízení s uveřejněním je v tom, že podle navrhované právní úpravy se nepožaduje od vybraného zájemce předložení nabídky, ale dochází teprve k jednání o podmínkách zadání VZ mezi zadavatelem a vybraným zájemcem, po kterém následuje uzavření smlouvy (Pelc, 2004, s. 93).

Novým institutem v zákoně č. 40/2004 Sb., je veřejná soutěž o návrh. Jde o postup např. při výběrovém řízení na projekt. Zadavatel je povinen veřejnou soutěž o návrh použít v případě, kdy podle rozhodnutí zadavatele bude na toto řízení navazovat zadání VZ na služby nebo v případě, že předpokládaná cena VZ na služby zadávané na základě výsledku veřejné soutěže o návrh nebo celková výše soutěžních cen a plateb dosáhnou nejméně částky v české měně odpovídající 200 000 EUR. V rámci vyhlášení soutěže je zadavatel povinen uvést hlavně lhůtu pro převzetí návrhu, popis daného návrhu a kritéria hodnocení (Jurčík, 2004, s. 317). Vyhodnocování provádí komise, kterou zadavatel sestaví a ta projekty neboli návrhy vyhodnotí. Sestaví pořadí uchazečů a popřípadě udělí odměny (není povinná nutně stanovit vítěze, ani za projekty zaplatit). Veřejná soutěž je zakončena vybráním nejvhodnějšího návrhu pro zadavatele. Poté může být vyhlášeno výběrové řízení (např. na architektonický návrh a pak na stavbu).

3.4.3 Zadávací řízení dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Mimo ty, které zůstávají stejné z předchozího zákona se v zákoně č. 137/2006 Sb., objevují nově dva druhy zadávacího řízení: soutěžní dialog a zjednodušené podlimitní řízení. Soutěžní dialog se používá, když je předmět VZ příliš složitý. Tzn., když není veřejný zadavatel objektivně schopen přesně vymezit předmět VZ. Zjednodušené podlimitní řízení se může

použit na podlimitní VZ na dodávky nebo na služby. V případě VZ na stavební práce, nesmí předpokládaná hodnota přesáhnout 10 mil. Kč (ÚZ, 2012, s. 22).

V soutěžním dialogu může oznámit zadavatel neomezenému počtu dodavatelů svůj úmysl zadat VZ. Oznámení je zároveň výzvou k podání žádostí o účast a k prokázání splnění kvalifikace. Dialog probíhá tak, že veřejný zadavatel vede jednání s nadějnými zájemci, aby společně našli ideální řešení, která by splnila zadavatelovy potřeby a požadavky. V rámci každého jednání musí zadavatel udělat protokol, kde bude jasně napsaný předmět a výsledek jednání. Dialog se ukončuje, tak že zadavatel všechny zájemce informuje písemně o rozhodnutí, kde zhodnotí jednotlivá řešení každému zájemci zvlášť s odůvodněním a vyzve jej k podání nabídky. Výzva k podání nabídky musí minimálně obsahovat lhůtu pro podání nabídek, dále místo pro podání nabídek, informace o tom, v jakém jazyce má být nabídka vyhotovena a zadávací dokumentaci popřípadě podmínky přístupu (ÚZ, 2012, s. 27).

Další nové pojmy v zákoně č. 137/2006 Sb. jsou dynamický nákupní systém a elektronická aukce. Dynamický nákupní systém je zcela elektronický a slouží k nakupování běžného a obecně dostupného zboží, služeb nebo stavebních prací, je ale časově omezený. Po celou dobu je otevřený pro všechny dodavatele, kteří splňují podmínky pro dynamický nákupní systém a podají předběžnou nabídku. Elektronická aukce je taktéž plně elektronická, jak už je z názvu patrné. Proces v aukci slouží k vyhodnocování nabídek, v rámci něhož používá zadavatel elektronické nástroje umožňující předkládání nových snížených nabídkových cen. Zkrátka to funguje, jako klasická aukce. Je to časově omezené, zakázku vyhrává ten dodavatel, který nabídne nejnižší cenu. Zároveň může zadavatel vidět pořadí všech dodavatelů, kteří jsou zapojeni do aukce (ÚZ, 2012, str. 15).

3.5 Otevřené a užší zadávací řízení

Obě řízení jsou založena na principu soutěže. Zadavatel nesmí s uchazeči o zadávacích podmínkách a nabídce vyjednávat, protože jde o formální řízení. Pouze v případě, kdy jde o poskytování dodatečných informací k zadávací dokumentaci (§ 52), vysvětlení nabídky (§ 61 odst. 4) nebo o zdůvodnění mimořádně nízké nabídkové ceny (§ 61 odst. 1) jsou výjimečně poskytnuty informace. Princip formálnosti je nadřazen principu hospodárnosti v zájmu rovných podmínek pro všechny uchazeče, takže i ta nejekonomičtější nabídka musí být vyřazena, pokud nesplňuje zadávací podmínky. K dalším zásadám patří zákaz zvýhodňování a diskriminace. Otevřené řízení má výhodu v tom, že je časově kratší, protože neobsahuje

samostatnou etapu před podáním nabídek, ve které se hodnotí kvalifikace. Zadavateli umožňuje širší výběr z neomezeného počtu nabídek.

Zatímco u užšího řízení nalezneme spíše uplatnění v případech, kdy existuje pouze omezený počet zájemců, který způsobí, že kvalifikační etapy se zúčastní minimální počet zájemců. K další výhodě patří i fakt, že se zadavatel může zabývat pouze omezeným počtem nabídek od nejkvalifikovanějších dodavatelů, které si sám vybere (Sechterová, 2005, s. 96).

Zahájení otevřeného řízení a užšího řízení, vzniká dnem, kdy je uveřejněno oznámení. U otevřeného řízení je podáváno toto oznámení neomezenému počtu dodavatelů. Oznámení je výzvou k podávání nabídek. Uveřejňuje se na centrální adrese, a v případě, kdy jde o nadlimitní VZ se musí uveřejnit v Úředním věstníku EU prostřednictvím Úřadu pro Úřední tisky Evropských společenství.

Oznámení otevřeného řízení má daný formulář, který musí zadavatel použít. Vzor formuláře je uveden v příloze č. 2 k vyhlášce č. 240/2004 Sb., ve znění vyhlášky č. 137/2005 Sb. Obsahem oznámení musí být identifikační číslo zadavatele včetně osobních údajů (např. u firmy musí být uveden název, sídlo, právní forma, atd.). Dále musí mít definovaný předmět VZ, nabídku, zadávací řízení a podobné skutečnosti, které jsou důležité pro rozhodnutí dodavatele o jeho účasti v zadávacím řízení, včetně příslušných kritérií hodnocení nabídek a lhůt.

Tento formulář musí být k dispozici v listinné podobě a elektronické podobě. U užšího řízení informuje zadavatel v rámci oznámení neomezenému počtu dodavatelů svůj úmysl zadat VZ. Je mimo jiné i výzvou k podávání žádostí o účast. Při uveřejňování oznámení užšího řízení se postupuje obdobně jako při uveřejňování oznámení otevřeného řízení. Formulář je identický, jako u otevřeného řízení. Jediný rozdíl je v tom, že u otevřeného řízení, jde o výzvu k přímému podávání nabídek, zatímco užší řízení je výzvou k podávání žádosti o účast (Sechterová, 2005, s. 100).

Otevřené řízení i užší řízení mají společnou důležitou skutečnost, a tou je den uveřejnění oznámení kvůli běhu lhůt. Lhůta pro podání nabídky v otevřeném řízení nebo v případě užšího řízení lhůta pro žádost o účast počíná běžet dnem následujícím po dni uveřejnění oznámení.

V hodnocení kvalifikace u užšího řízení zadavatel omezuje počet zájemců. Tento počet ale nesmí být nižší než pět a vyšší než dvacet. Zájemcům, kterým byla účast odmítnuta z důvodu omezení jejich počtu, zadavatel neprodleně tuto skutečnost písemně oznámí s uvedením důvodu.

Zájemci, kteří byli odmítnuti, mají právo na to, aby podali námitku nebo i návrh na přezkoumání rozhodnutí zadavatele orgánu dohledu. Z toho vyplývá, že základní rozdíl mezi těmito dvěma řízeními je pouze v tom, že užší řízení je dvouetapové (hodnocení kvalifikace a odeslání výzvy k podávání nabídek).

3.6 Hodnotící komise

Hodnotící komise má nejen pravomoc otevírat obálky s nabídkami, ale i posuzovat kvalifikaci a vhodnost nabídky uchazeče, dále posuzovat mimořádně nízké nabídkové ceny uchazeče a na závěr vyhodnocovat nabídky uchazečů. Hodnocení komise je pro zadavatele pouze doporučující, vlastní rozhodnutí činí zadavatel sám. Může dojít k situaci, že je zadatelovo rozhodnutí odchylné od doporučení komise. V takovém případě ale musí svoje rozhodnutí odůvodnit.

Zadavatel je povinen, jak již bylo výše řečeno, zřídit hodnotící komisi, když se jedná o otevřené nebo užší řízení. Výjimku má v tomto případě pouze odvětvový zadavatel, který zároveň není veřejným zadavatelem. Hodnotící komisi v takové situaci nahrazuje zadavatel.

Hodnotící komise se zřizuje v obou případech řízení, a nehledě na to, jestli jde o nadlimitní či o podlimitní VZ. Podle zákona je minimální počet komise stanoven na pěti členech. Dále jsou zde uvedeny požadavky na odbornou úroveň členů komise, a to v podobě jedné třetiny členů. Členem musí být vždy zadavatelův zástupce.

Zákon požaduje po členech nestrannost, tedy nepodjatost, která je předpokladem objektivního postupu komise. Komise se nesmí podílet na zpracování nabídky, zejména s uchazeči, je nesmí spojovat osobní ani pracovní či jiný podobný poměr a nesmí mít osobní zájem na zadání příslušné VZ. Ze zásady vybírá členy komise zadavatel. Existují ale dvě výjimky. Za prvé u VZ, která je zadávána veřejným zadavatelem a jinou PO nebo FO, zadává-li tato osoba zakázku na dodávky, služby nebo na stavební práce, která je z více než z 50% financována veřejným zadavatelem, u kterých výše předpokládané ceny předmětu VZ bez daně z přidané hodnoty nepřesáhne 200 mil. Kč, ustavuje hodnotící komisi věcně příslušný ministr, podle druhu předmětu VZ. Členů hodnotící komise musí být minimálně sedm a z toho jich musí mít 30% příslušnou odbornou způsobilost k předmětu VZ. A za druhé když hodnota VZ bez daně z přidané hodnoty přesáhne 300 mil. Kč. V tomto případě ustanovuje komisi vláda na návrh věcně příslušného ministra. Hodnotící komise už v takové situaci musí

mít minimálně devět členů, z kterých musí mít opět odbornou způsobilost 30% v daném předmětu VZ (Sechterová, 2005, s. 108).

Na začátku se při otevírání obálek kontrolují nabídky z formálního hlediska. Zde je rozdíl od zákona č. 199/1994 Sb., kdy se stalo otevírání nabídek za účasti všech uchazečů povinným institutem u všech druhů zadávacího řízení, kde se předkládají nabídky, a to v případě nadlimitních i podlimitních VZ. Důvodem tohoto institutu je vyřazení nabídek, které vykazují formální nedostatky, a taky spravit uchazeče, kteří podali nabídku, zda jejich nabídka postoupila do další fáze posuzování, a rovněž jaké nabídky podali ostatní uchazeči. Důležitou informací, kterou se uchazeči dovědí je i předpokládaná cena předmětu VZ u konkurenčních firem.

Nejnovější úprava zákona č. 137/2006 Sb. umožňuje podávání nabídek v elektronické podobě, tyto nabídky otevře komise v době od uplynutí lhůty pro podání nabídek do termínu otevírání obálek. V případě, že přijdou všechny nabídky elektronicky, pak v tom případě se otevírání obálek nemusí konat. Hodnotící komise u těchto nabídek kontroluje, zda je nabídka autentická, a zda s datovou zprávou obsahující nabídku nebylo před jejím otevřením manipulováno (ÚZ, 2012, s. 44).

Při kontrole nabídky se sleduje, jestli je zpracována v požadovaném jazyce (v českém jazyce, pokud nestanoví zadavatel jinak), zda je podepsána oprávněnou osobou, podkladem je jí výpis z obchodního rejstříku a jestli je z hlediska požadovaného obsahu úplná (hodnotí se úplnost nabídky z hlediska jejího obsahu, součástí tohoto není kontrola splnění zadávacích podmínek).

Zakázky, které nesplnily jedno z kritérií, komise vyřadí. Účast uchazečů při institutu otevírání obálek s nabídkami představuje realizaci zásady transparentnosti zadávacích řízení. Patří to k právu uchazečů, tudíž to není povinné. V případě, že se nezúčastní, tak mohou vyžádat posléze od zadavatele nahlédnutí do protokolu o otevírání obálek s nabídkami, který se sepisuje během otevírání komise. Mezi informace, které se zveřejňují při otevírání, patří v případě PO obchodní firma nebo název, právní forma, sídlo; dále informace o tom, zda nabídka vyhověla kontrole úplnosti z hlediska požadovaného obsahu a nabídková cena (Sechterová, 2005, s. 112).

Pokud hodnotící komise dojde k tomu, že nabídky splnily všechny požadavky, může přejít k hodnocení jednotlivých nabídek. V případě, že je kritérium nejnižší nabídková cena, tak se nabídky seřadí podle výše ceny. Jestli se ale hodnotí pomocí ekonomické výhodnosti je

komise povinna zohlednit dílčí kritéria a jejich váhu za pomocí bodovací metody (0-100 bodů). Jednotlivým dílčím kritériím jsou zadavatelem stanoveny váhy v procentech podle jejich důležitosti pro konkrétní zadávací řízení tak, že jejich celkový součet je celkem sto procent (např. 70% je váha pro cenu a 30% pro dobu doručení – při zakázce na dodávky). Přidělení VZ může být dvojitý, jak již bylo zmíněno. Buď přidělí zadavatel VZ uchazeči, který měl ekonomicky nejvýhodnější nabídku (získal nejvíce bodů) nebo přidělí tomu, kdo měl nejnižší nabídkovou cenu.

„Při použití obou druhů kritérií hodnocení nabídek musí zadavatel u podlimitních VZ zvýhodnit uchazeče, jenž zaměstnává z celkového počtu svých zaměstnanců více než 50% zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením.“ Týká se to VZ, které jsou orientované na dodávky a na služby (Sechterová, 2005, s. 117).

Rozhodnutí komise musí obsahovat informace o PO nebo o FO (bydliště, sídla, IČO, atd.); údaje z nabídky, které byly předmětem hodnocení podle stanovených kritérií, odůvodnění přidělení nebo odmítnutí VZ uchazečům a vyhodnocení pořadí nabídek ostatních uchazečů. Toto rozhodnutí musí mít písemnou formu. Zadavatel ho zasílá jako doporučenou zásilku. Nejdůležitějším bodem rozhodnutí je ta část, která odůvodňuje vybrání uchazečovy nabídky.

Za ukončení zadávacího řízení se považuje patnáctý den po doručení rozhodnutí o přidělení VZ, kdy neobdrží zadavatel žádnou námitku. V takovém případě je zadavatel povinen bezodkladně uzavřít s vybraným uchazečem smlouvu.

Uveřejnění výsledků zadávacího řízení je rozdílné podle velikosti VZ. V případě nadlimitní VZ musí být informace o uzavření smlouvy uveřejněny do čtyřiceti osmi dní a u podlimitní VZ je to jen do třiceti dní nebo po uzavření této smlouvy, to platí pro oba druhy VZ.

3.7 Námitky

Jestliže zadavatel obdrží námitku, znamená to pro zadavatele prakticky nečinnost až do uplynutí šedesátidenní lhůty bez ohledu na to, zda uchazeč, který námitku podal, pokračuje ve svém sporu před orgánem dohledu. V tomto případě, jde o očividnou mezeru v zákoně. Šedesátidenní lhůta, po kterou platí zákaz uzavření smlouvy, může být prodloužena předběžným opatřením orgánu dohledu (Sechterová, 2005, s. 122).

V situaci, kdy uchazeč nespolupracuje a neposkytne zadavateli v třicetidenní lhůtě po uzavření smlouvy potřebnou spolupráci, nebo smlouvu odmítne uzavřít, je zadavatel povinen

uzavřít smlouvu s uchazečem, který se umístil další v pořadí. Pokud ale odmítne uchazeč, který je třetí v pořadí, je zadavatel povinen zrušit zadávací řízení.

Změnou v zákoně č. 40/2004 Sb. oproti zákonu č. 199/1994 Sb. je, že pokud jde o nadlimitní VZ, lze podat námitky nejen v rámci zájemců a uchazečů, ale i ostatní, kteří se neúčastnili zadávacího řízení, smí podat námitku. Důsledkem této novinky je, že kterýkoliv dodavatel může proti úkonu zadavatele podat námitky (za předpokladu, že má nebo měl zájem o získání VZ, anebo v důsledku domnělého porušení zákona úkonem zadavatele mu vznikla nebo hrozí vznik škody) (Sarařín, Sechterová a Vaidl, 2004, s. 91).

Další změnou v zákoně č. 40/2004 Sb. je oproti předchozímu to, že v případě kdy zadavatel námitkám nevyhoví, tak nemá povinnost poučit toho, kdo namítá o tom, že má možnost podat návrh na orgán dohledu ÚOHS (Jurčík, 2002, s. 133).

Každý uchazeč, který se účastnil zadávacího řízení a nevyhrál, má právo do 15 dnů ode dne, kdy mu bylo doručeno oznámení o výsledku zadávacího řízení, podat námitku, jak již bylo zmiňováno výše. Na tuto námitku musí zadavatel do 10 dnů ode dne doručení zareagovat. V opačném případě když se tak nestane nebo zadavatel námitkám nevyhoví, stěžovatel se může obrátit na přezkoumání postupu zadavatele na orgán dohledu. Zadavateli se zakazuje ode dne doručení nabídek do šedesáti dnů uzavřít příslušnou smlouvu, aby orgán dohledu v této lhůtě mohl učinit předběžná opatření vedoucí k nápravě (Pelc, 2004, s. 142). Jestliže v této lhůtě příslušný orgán nerozhodne nebo nevydá předběžná opatření, která by uvedenou lhůtu prodloužilo, zadavatel může uzavřít s dodavatelem příslušnou smlouvu, tím to by se měly snížit pokusy některých neúspěšných uchazečů o bezdůvodné prodlužování zadávacího řízení.

3.8 Mimořádná nízká cenová nabídka

Hodnotící komise má povinnost, pokud přijdou k nabídce, kde je mimořádně nízká cena předmětu VZ, vyžádat si od daného uchazeče zdůvodnění o nízké ceně ve lhůtě nejméně sedmi dní, pokud není stanovena lhůta delší. Pokud se tak nestane a uchazeč neuvede žádné důvody pro mimořádně nízkou cenovou nabídku nebo nejsou důvody jednoznačné, tak komise tuto nabídku vyřadí z řízení. V opačném případě může vzít komise zdůvodnění v úvahu, když je tato cena zdůvodněna objektivními příčinami (výjimečná hospodárnost realizace nebo výrobní metody, originality nebo objevu nového technického řešení).

„Oproti zákonu č. 199/1994 Sb., který mimořádně nízkou cenu odvíjel od nabídkových cen ostatních uchazečů, nový zákon o veřejných zakázkách a zadávací směrnice odvíjí mimořádně nízkou nabídkovou cenu od ceny předmětu veřejné zakázky (§ 61 odst. 1 ZVZ)“ (Jurčík, 2004, s. 288).

Mimořádně nízkou cenovou nabídku může zadavatel posoudit i na základě toho, že když zadává VZ, tak provádí svou vlastní kalkulaci a předběžný rozpočet plnění VZ. V mnoha případech má již dřívější zkušenosti s cenou stejného nebo obdobného typu plnění, takže dokáže odhadnout, kde je hranice nabídkové ceny, aby byla reálná proveditelnost zakázky. Dalším ukazatelem jsou samozřejmě i ostatní nabídkové ceny uchazečů.

Za mimořádnou nízkou cenovou nabídku se považuje taková, která je o více než 30% nižší než ostatní nabídky uchazečů.

3.9 Lhůty

Lhůta pro podání nabídky – v zákoně č. 199/1994 Sb., byla označována jako soutěžní lhůta. Zákon č. 40/2004 Sb. přesně nedefinuje zadávací lhůtu, přesto ale zákon ukládá zadavateli povinnost stanovit dobu, po kterou je uchazeč svou nabídkou vázán. Na rozdíl od zákona č. 199/1994 Sb., kde není stanovena maximální délka této doby.

V rámci zákona č. 40/2004 Sb. u nadlimitní VZ nesmí být lhůta kratší než padesát dva dny u otevřeného řízení a čtyřicet dní u užšího řízení nebo jednacího řízení s uveřejněním. Podlimitní VZ mají lhůty kratší než třicet šest dnů v otevřeném řízení a kratší než dvacet dnů v užším řízení nebo v jednacím řízení s uveřejněním.

V zákoně č. 137/2006 Sb. došlo akorát ke změně v případě podlimitních VZ u otevřeného řízení se zkrátila lhůta na dvacet dva dnů a u užšího řízení se lhůta zkrátila na patnáct dnů. Tato lhůta zároveň platí pro zjednodušené podlimitní řízení.

3.10 Archivace

Podle zákona č. 40/2004 Sb. je doba archivace 5 let od uzavření smlouvy pro zadavatele. Pokud zadavatel nedodrží lhůtu uchování dokumentace, tak mu hrozí pokuta až do výše 5% z celkové ceny zakázky s tím, že v případě recidivy se sazba pokuty zvyšuje na dvojnásobek, je to dle § 102 odst. 1 písm. d) ZVZ (Jurčík, 2004, s. 316). Dle novely č. 55/2012 Sb., o veřejných zakázkách se doba archivace prodloužila na deset let a pokuta už může být dokonce 10% z výsledné ceny zakázky.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 SROVNÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK VE STAVEBNICTVÍ PŘED ROKEM A PO ROCE 2012

4.1 Stavebnictví

Stavebnictví je velmi dynamicky se vyvíjející obor, který s podílem cca 6-7% HDP hraje významnou roli v ekonomice ČR. Nehledě na fakt, že počet zaměstnaných lidí v tomto oboru se pohybuje něco okolo 430 – 490 tisíc osob. Z hlediska vývoje se mění struktura poptávky po stavebních pracích (zvyšuje se orientace na energetické stavby).

Vznik většiny stavebních firem v ČR proběhl velmi překotně. Po roce 1989 vznikaly firmy transformací, rozpadem, ale i odštěpením státních stavebních společností, což bylo dokončeno kuponovou privatizací. Tímto vzniklo velké množství malých stavebních společností, které byly ve velké míře vlastněny bývalými vedoucími pracovníky s rozsáhlými kontakty. Toto úplné překopání poměrů ve stavebnictví vedlo k prostředí, kde instituce státní správy zadávaly práce pouze společnostem, se kterými je pojila spolupráce z dřívějších let.

Tato situace byla dlouhodobě neudržitelná, protože popírala možnost hospodářské soutěže za účelem nalezení optimálního poměru kvality a ceny. Od vydání ZVZ se postupem doby upravovaly podmínky, kdy v počátcích byla největší poptávka pouze po provedení prací bez vyššího zaměření na kvalitu díla. Soutěže vyhrávaly společnosti, které dané činnosti neprováděly, a neměli dostatek zkušených pracovníků. Nedostatky, které z toho plynuly, se odstranily požadavkem na doložení odborných i finančních předpokladů, což se ukázalo pouze jako řešení dočasné.

Při dnešních veřejných soutěžích vyhrávají nabídkové ceny, které jsou o 50% nižší než, které navrhuje projektant. Tato situace je dlouhodobě neudržitelná, protože se projevuje na kvalitě staveb a jejich řemeslném zpracování. Předpoklad velkých společností, že krátkodobě půjdou při veřejných soutěžích pod náklady na výstavbu, deformoval celé odvětví stavebnictví, protože se nepředpokládalo, že jeho stagnace bude trvat již od roku 2009.

Další závažným problémem při soutěžích ve veřejném sektoru, anebo i soukromých investičních akcí částečně dotovaných příspěvkem státu či dotačními programy z evropských fondů, jsou absolutně nesmyslné termíny, které nerespektují potřebné doby pro realizaci řádné a úplné zadávací dokumentace, která by podchytila všechny souvislosti a detaily. Pokud vezmeme v úvahu současný trend, že po ukončení soutěže má vybraný dodavatel v ceně i prováděcí dokumentaci, tak není čas na její úplné zpracování před zahájením stavby a dochází

k absurdním situacím, kdy stavba probíhá podle částečné dokumentace a další části jsou předávány až těsně před zahájením samotných prací.

Pro účastníky veřejných soutěží může být i značná nevýhoda v podmínce absolutního přijetí návrhu smlouvy o dílo, kde jsou často velmi jednostranně výhodná ujednání pro objednatele. U doby držení reklamačních záruk je také viditelný posun v určení její délky a není výjimkou, že tato doba může být i 72 měsíců, kdy v 90. letech byla standardem spíše poloviční hodnota.

4.2 SROVNÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Srovnávané zakázky pochází od jednoho zadavatele a mají téměř totožný předmět. Takže jsou ideální ke srovnání, díky těmto společným znakům. Zadavatelem je Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, která je poměrně aktivní v oblasti zakázek. Z profilu zadavatele je patrné, že vypisuje zhruba deset výběrových řízení za rok.

Předmětem srovnávání jsou zakázky na „Rekonstrukci vybraných laboratoří v budově A a B“ v rámci podlimitního řízení. Jedna byla zadávána 25. 7. 2011 a řídila se podle tehdejší poslední novely zákona č. 73/2011 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen zakázka č. 1) a druhá 16. 5. 2013 se řídila dle novely zákona č. 167/2012, o veřejných zakázkách (dále jen zakázka č. 2), takže je od sebe dělí pouhé dva roky. Obě dvě zakázky byly zadány v otevřeném řízení. Hlavně díky „transparentní“ novele č. 55/2012 Sb., která nabyla účinnosti 1. 4. 2012, jsou mezi nimi odlišnosti. V rámci této novely bylo provedeno v zákoně 143 změn. Už na první pohled je patrné, jak velký rozdíl je mezi nimi, a to při pohledu na množství stránek a podrobnost zadávací dokumentace. Srovnání bude prolínáno i pravidly pro zadávání podlimitní VZ, jako jsou lhůty, limity, atd.

Důvod vzniku transparentní novely:

- zjednodušit, zpřesnit a zefektivnit zadávání VZ,
- přehlednost a zjednodušení právní úpravy,
- motivace veřejného a soukromého sektoru,
- rovnost podmínek,
- protikorupční opatření,
- transparentnost výběru dodavatele,
- výběr ekonomicky nejvýhodnější nabídky,
- výzvy veřejného zadávání.

Cíle tedy této novely byly široké, už teď je ale patrné, že zase to nebylo úplně dostačující, o čemž vypovídají další novely, které vznikly po této a ještě dozajista vzniknou.

4.2.1 Kritérium srovnání – Finanční limit

Spodní finanční limit pro podlimitní řízení byl v případě zakázky č. 1 6 mil. Kč. V případě, že chtěl zadavatel použít zjednodušené podlimitní řízení, tak byl vrchní limit 20 mil. Kč (což se netýká ani jedné zakázky). U zakázky č. 2 už byly limity tvrdší. Spodní hranice byla stanovena na 3 mil. Kč a vrchní hranice pro zjednodušené podlimitní řízení 10 mil. Kč. Dle mého názoru to zbytečně jen přináší větší administrativu zadavatelům a hlavně je pak snaha zadávat VZ pod cenou, aby zakázka splnila kritéria zjednodušeného podlimitního řízení. Předpokládaná hodnota na základě zadávací dokumentace obou zakázek nebyla těmito změnami nijak ovlivněna, protože se ceny pohybovaly kolem 30 mil. Kč. Takže se ani nijak výrazně nepřiblížily k limitům pro nadlimitní zakázku. V úvodních informacích, kde se nachází předpokládaná cena, je u zakázky č. 2 navíc poučení o tom, že cena nabídky nesmí překročit předpokládanou cenu v zadávací dokumentaci. V případě porušení je daný uchazeč vyloučen z výběrového řízení.

4.2.2 Kritérium srovnání – Lhůty

Lhůty, kterými se musí řídit zadavatel, se změnily jen nepatrně. Co se týče lhůty pro doručení žádosti o účast ve výběrovém řízení u veřejného zadavatele, je pro otevřené řízení patnáct dní, to je stejné pro obě zakázky. Důležité je u obou poučení, že lhůta pro doručení žádosti o účast začíná běžet dnem následujícím po dni zahájení zadávacího řízení. V případě lhůty pro podání nabídek taky neproběhla žádná změna, takže v rámci otevřeného řízení je dvacet dva dní. Jediná změna, která zde proběhla po transparenční novele, je lhůta pro zveřejnění výsledků, místo původních čtyřiceti osmi dní, byla doba zkrácena na patnáct dní od podpisu smlouvy. Před podáním nabídky je nutné podat výzvu na profil zadavatele, v případě, že by to nebylo splněno, tak může dojít ke zrušení výběrového řízení.

4.2.3 Kritérium srovnání – Požadavky na způsob zpracování nabídkové ceny

V požadavcích na zpracování ceny, je opět zadávací dokumentace zakázky č. 2 - více podrobnější a opatrnější. Nově tu zadavatel uvedl, že požaduje po uchazečích, aby každá jednotlivá položka zpracované nabídkové ceny byla oceněna vyšší částkou než 0 Kč. V případě, že tomu tak nebude, tak bude uchazečova nabídka vyloučena z výběrového řízení. Zadavatel, tak má kontrolu, že uchazeč má v ceně všechno, co požadoval a mělo by to pak zamezit

vícepracem. V obou případech zakázky nepřipouští překročení nabídkové ceny, což je v praxi naprosto nevyhnutelné.

4.2.4 Kritérium srovnání – Obchodní a platební podmínky

Díky tomu, že obě dvě VZ pochází od stejného zadavatele, tak některé rysy mají zakázky společné (ty, které neprošly změnami novel). Obchodní a platební podmínky jsou uvedeny v rámci obou zakázek ve smlouvě o dílo. Uchazeč musel jen do smlouvy zadat své identifikační údaje, ale jinak nebyl oprávněn cokoli doplňovat navíc, co by bylo v rozporu s podmínkami zadavatele. K obchodním podmínkám patří i záruční a sankční.

U zakázky č. 2 už nesměly být dílčím hodnotícím kritériem smluvní podmínky, jejichž účelem bylo zajištění povinností dodavatele, např. smluvní pokuty, platební podmínky, atd. Zároveň jde vidět, že je zadavatel již zkušenější a využívá institutu jistoty, která by ho měla ochránit předtím, aby uchazeč po výběrovém řízení, které vyhrál, odmítl podepsat smlouvu. Novinkou v případě pozdější zakázky je možnost požadovat seznam subdodavatelů, kde požaduje zadavatel od uchazeče identifikační údaje o každém subdodavateli, a to hlavně z důvodu kontroly. Je to hlavně proto, aby nedocházelo k protahování realizace stavby.

4.2.5 Kritérium srovnání – Dokumenty, které je veřejný zadavatel povinen požadovat

Zde transparenční novela zavedla poněkud zásadní změnu. Mezi dokumenty, které musí zadavatel po 1. 4. 2012 požadovat jsou základní kvalifikační předpoklady a relevantní profesní kvalifikační předpoklady, už ale NEMUSÍ žádat o ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady a o technické kvalifikační předpoklady. V případě, že zadavatel chce po uchazeči prokázat ekonomickou a finanční způsobilost, tak po něm může požadovat pouze čestné prohlášení. Obecně vedly změny k jednodušším pravidlům pro prokázání splnění kvalifikace, protože splnění základních kvalifikačních předpokladů prokazuje dodavatel jen na základě předloženého čestného prohlášení. Mohlo by to přispět k větší otevřenosti zadávacích řízení a rozšíření hospodářské soutěže o nové dodavatele. Mezi zadavateli je ale obava, jestli jim opravdu zaručí pouhé čestné prohlášení způsobilost dodavatelů. Důsledkem by mohlo například být větší nárůst nedokončených zakázek, nebo by to mohlo vést k prodloužení doby realizace důležitých veřejných projektů třeba při výstavbě infrastruktury.

Další novinkou, kterou přináší transparenční novela je, že u technických kvalifikačních předpokladů nesmí zadavatelé požadovat certifikát systému řízení jakosti a certifikátu řízení

z hlediska ochrany ŽP. Zadavatel nově nesmí požadovat rozsah stavebních prací u každé jednotlivé reference větší, jak 50% předpokládané hodnoty zakázky. Prokázání referencí pouze na základě osvědčení.

Kvalifikace dodavatele nesmí být mezi kritériem při hodnocení.

Z celého procesu kvalifikace musí být vyhotoven protokol, aby byla možná zpětná kontrola k posouzení.

4.2.6 Kritériem srovnání – Kvalifikační předpoklady

Ke kvalifikačním předpokladům v případě zakázky č. 1 patřilo:

- čestné prohlášení o splnění základních kvalifikačních předpokladů (nebyl uchazeč pravomocně odsouzen pro trestný čin, vůči majetku neprobíhá insolvenční řízení, neexistují daňové nedoplatky na sociálním a zdravotním pojištění),
- výpis z rejstříku trestů,
- výpis z obchodního rejstříku,
- pojistná smlouva (pojištění odpovědnosti za škodu),
- údaj o obratu dosaženém dodavatelem za tři po sobě jdoucí účetní období,
- seznam obdobných stavebních prací, které byly provedeny dodavatelem za poslední tři roky.

Kvalifikační předpoklady v případě zakázky č. 2, zůstalo téměř vše, co je uvedené výše až na údaj o obratu. Ten už zadavatel nesmí požadovat. Nově ale může chtít po dodavateli čestné prohlášení, že mu nebyla v posledních třech letech pravomocně uložena pokuta za umožnění výkonu nelegální práce (tento kvalifikační předpoklad by měl dodavateli zamezit zaměstnávat cizince na černo, jak se často děje). A v rámci profesních kvalifikačních předpokladů je novinkou doklad o oprávnění k podnikání podle zvláštních právních předpisů v rozsahu odpovídající předmětu VZ, zejména doklad prokazující příslušné živnostenské oprávnění či licenci.

Dalším rozdílem u zakázek je, že v technických kvalifikačních předpokladech vyžaduje zadavatel v zakázce č. 2 osvědčení objednatelů o řádném plnění stavebních prací, které dodavatel dokládá jako referenci. V rámci tohoto osvědčení musí být uvedena cena, doba a místo realizace stavebních prací a musí hlavně obsahovat informaci o tom, jestli byly stavební práce provedeny řádně a odborně. Je to jen další z rozdílů, který plyne především z praxe zadavatele. Opět se tím zadavatel chrání před pochybnými dodavateli, kteří by si třeba do

referencí mohli napsat v podstatě cokoliv, takhle musí opravdu uvést jen to, co je něčím podložené.

Transparenční novela v rámci kvalifikace zavedla ještě jednu novinku, a sice prokázání splnění kvalifikace prostřednictvím subdodavatele. Dodavatel může toto použít v případě, pokud není schopen prokázat určité splnění části kvalifikace, které požaduje zadavatel. Dodavatel v takovém případě musí doložit doklady, které prokazují splnění kvalifikačního předpokladu § 53 odst. 1 písm. j) ZVZ a profesního kvalifikačního předpokladu podle § 54 písm. a) ZVZ subdodavatele. A k tomu musí ještě dodat smlouvu, kterou má uzavřenou s daným subdodavatelem.

4.2.7 Kritérium srovnání – Hodnocení nabídek

V případě obou VZ si zadavatel vybral jako základní hodnotící kritérium nejnižší nabídkovou cenu. Z pohledu zadavatele je to ta nejjednodušší volba, protože při otevírání obálek jen seřadí nabídky podle výše nabídkové ceny a je hotovo. Výsledkem konkurenčního prostředí, je pak velký tlak na nabídkovou cenu, kterou se snaží dodavatele stlačit, co nejvíc dolů, aby vyhráli. V důsledku se pak ukáže, že to není ani moc vhodné řešení pro zadavatele. Protože to může vést k tomu, že se stavba nepostaví v požadovaném standardu za cenu, která byla na začátku nabídnuta.

Při zadání veřejné zakázky podle základního kritéria nabídkové ceny je rovněž nezbytné nadefinovat podrobně všechny ostatní obchodní podmínky (např. placení, záruku, sankce apod.), aby byla nabídková cena dobře smluvně zajištěna. Na trhu stavebních prací se kromě seriálních obchodních společností vždy vyskytnou firmy, které vědomě cenu podhodnotí s cílem zakázku získat a pak všemi možnými způsoby působit na zadavatele, aby cenu zvýšil. Přes všechny nevýhody je, ale hodnocení nabídek pouze podle nabídkové ceny pro proces zadávacího řízení nejjednodušší.

4.2.8 Kritérium srovnání – Profil zadavatele

Profil zadavatele byl v obou případech použitý, nachází se na stránkách věstníku VZ. Zadavatel uveřejnil u obou zakázek zadávací dokumentaci v plném rozsahu včetně příloh na věstníku VZ (kvalifikační dokumentace, smlouva o dílo – vzor, krycí listy nabídky a projektovou dokumentaci s výkazem výměr) a dále „oznámení o zakázce“. Co se týče dodatečných informací, zadavatel vše v přesném znění přidával na profil zadavatele.

Zadavatel může zkrátit lhůtu pro podání nabídek o pět dnů, v případě, že uveřejní zadávací dokumentaci v plném rozsahu na profilu zadavatele. Možná i to je jeden z důvodů, proč zadavatel v obou případech, tuto textovou část uveřejnil.

U zakázky č. 2 už musel nově zadavatel na profil zadavatele po skončení výběrového řízení a předání stavby uveřejnit:

- uzavřenou smlouvu (do patnácti dnů) včetně změn a dodatků,
- výši skutečné uhrazené ceny za plnění VZ (do devadesáti dnů),
- seznam subdodavatelů dodavatele VZ,
- účelnost VZ,
- přiměřenost požadavků na technické kvalifikační předpoklady a k tomu příslušné odůvodnění,
- vymezení obchodních a technických podmínek VZ,
- stanovení základních a dílčích hodnotících kritérií a způsobu hodnocení nabídek.

4.2.9 Kritérium srovnání – Předběžné oznámení

Novinkou u zakázky č. 2 byla povinnost podat předběžné oznámení o zadání VZ na profilu zadavatele. Zadavatel až měsíc po zveřejnění tohoto oznámení mohl zahájit zadávací řízení. Součástí oznámení muselo být i odůvodnění účelnosti zakázky (jen v případě zjednodušeného podlimitního řízení tato povinnost nebyla).

4.2.10 Kritérium srovnání – Zadávací dokumentace a s tím spojená administrativa

Dokumentace k VZ se obecně rozumí souhrn všech dokumentů v listinné a nově i v elektronické podobě, jejichž pořízení v průběhu zadávacího řízení, popřípadě po jeho ukončení, vyžaduje tento zákon, včetně úplného znění originálů nabídek všech dodavatelů a uzavřených smluv. Dokumentace v průběhu let přibývá, je to důsledkem větší opatrnosti a zkušeností zadavatele, a tedy i větších požadavků na dodavatele.

Projektová dokumentace u zakázky č. 2 už nově mohla obsahovat obchodní názvy, ale zadavatel v takovém případě musel připustit použití jiných, kvalitativně a technicky obdobných řešení.

Zadávací dokumentace v obou případech obsahovala:

- obchodní podmínky včetně platebních podmínek,
- technické podmínky,

- požadavek na varianty nabídek,
- požadavek na způsob zpracování nabídkové ceny,
- podmínky a požadavky na zpracování nabídky,
- způsob hodnocení nabídek podle hodnotících kritérií,
- příslušnou dokumentaci v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem,
- soupis stavebních prací a výkaz výměr.

U zakázky č. 2 byl nově obsažen požadavek na opatření k ochraně utajovaných informací a požadavek na podání nabídky pouze v elektronické podobě.

4.2.11 Kritérium srovnání – Otevírání obálek

Zde se zakázky neshodují. V případě dřívější zakázky č. 1 je přesně stanovený čas, datum a místo otevírání obálek (jsou to tři hodiny od konce podávání nabídek).

Zakázka č. 2 nic přesně nedefinuje, jen odkazuje na § 71 odst. 5 ZVZ, kde je stanoveno, že zadavatel vyrozumí uchazeče o termínu otevírání obálek nejméně 5 pracovních dnů předem. Zadavatel zašle pozvánku na otevírání obálek doporučenou poštou všem uchazečům neprodleně po skončení lhůty pro podání nabídek. Zároveň vybízí k tomu, aby uchazeči v tomto případě spolupracovali a včasné si převzali pozvánku, aby nedocházelo ke zbytečným průtahům zadávacího řízení.

Tento postup je poněkud neobvyklý, protože se spíše apeluje na to, aby k otevírání obálek docházelo nejlépe hned po skončení lhůty pro podávání nabídek. Z důvodu, aby nebyl prostor pro nekalé praktiky, ale hlavně i zbytečné průtahy, které pro zadavatele většinou nejsou žádoucí, tady je tomu ale jinak.

U obou zakázek byla možnost pro uchazeče se účastnit procesu otevírání obálek, byla ale požadovaná jejich identifikace, a zároveň se každý zástupce uchazeče musel prokázat plnou mocí, kterou podepsala osoba, za kterou byl oprávněn jednat, pokud tedy to nebyl on sám.

5 EKONOMICKÉ DOPADY ZMĚN ZÁKONA O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH

Důvodem právní úpravy VZ a jejich zadávání je tzv. aplikace tržních mechanismů do hospodaření s veřejnými prostředky. Díky existenci tržních nástrojů v procesu přidělování veřejných prostředků má být pokryta hlavně ochrana veřejných rozpočtů před plýtváním. K tomu patří zabezpečení hospodárnosti, efektivního a účelného používání veřejných prostředků. Nutná je i ochrana, aby nedocházelo k narušování proběhu hospodářské soutěže, protože fungující hospodářská soutěž je jedním z rozhodujících faktorů hospodářské politiky ES a jejich členských států (cka, ©2008)

5.1 Ekonomické dopady po novele ZVZ č. 110/2007 Sb.

Nejen změna jednotlivých zákonů, ale i novel má velký vliv na VZ z ekonomického hlediska. Je to jednak způsobeno obsahem změn, některé změny mohou být pro zadavatele a dodavatele výhodné, jiné naopak mohou znamenat více nákladů.

Nedílnou součástí národního trhu je oblast VZ, jelikož se podílí významně na tvorbě HDP. „Velikost trhu veřejných zakázek se pohybuje kolem 17,5% HDP, což v roce 2006 představovalo cca. 565 mld. Kč, v roce 2007 již 610 mld. K.“ (cka, ©2008). Pokud se podíváme souhrnně na jednotlivé typy VZ, tak finančně nejvýznamnější jsou VZ malého rozsahu.

V roce 2007, jak již bylo výše zmíněno, se celkový objem trhu VZ pohyboval někde kolem 610 mld. Kč, z toho lze zhruba odhadnout, jak velké by mohly být úspory. V tomto roce se ještě příliš nevyžíval elektronický systém. K tomu by měl dopomoci nástroj, který povede k posílení efektivity a hospodárnosti při zadávání VZ, elektronické tržiště státní správy. Díky této elektronizaci, ale i v důsledku zaváděných nových opatření v souladu s novelou ZVZ, se pro období 2006-2010 očekával nárůst objemu elektronicky zadávaných VZ na 50% z trhu VZ. Hlavní výhodou by mohlo být, že by to mohlo vést ke snížení administrativních nákladů, ale i cena zakázek by se měla snižovat, a to díky rozšířenému počtu potenciálních dodavatelů.

Na základě výše popisovaných skutečností by se měly úspory finančních prostředků veřejných rozpočtů pohybovat cca kolem 3% velikosti trhu VZ, což znamená něco kolem 18 mld. Kč (cka, ©2008). Zároveň by mělo dojít ke snížení transakčních nákladů, které jsou spojené se zadávacím řízením. Novelou ZVZ bylo přímo dotčeno zhruba dvacet pět až třicet tisíc osob jak ze soukromé sféry (např. dodavatelé, zadavatelé a orgán dohledu), tak i z veřejné.

5.2 Ekonomické dopady po novele ZVZ č. 179/2010 Sb.

Důvodem vzniku této novely byla povinnost ČR, aby transponovala Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES. Jde o směrnici o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti. Díky novele zákona by se měla omezit působnost výjimek pro zadavatele, kteří nemuseli používat zadávací řízení pro výběr dodavatele VZ v oblasti bezpečnosti a obrany. To by mělo vést k podpoření celkové konkurenceschopnosti průmyslu v Evropě, zejména pak v obranném průmyslu. Novela by měla vést k příznivým vlivům na strategickou situaci obranných sil, ale taky na výši nákladů na pořizování VZ v oblasti bezpečnosti a obrany.

Mezi osoby, kterých se tato novela týká, jsou veřejní zadavatelé, kteří zadávají VZ v oblasti bezpečnosti a obrany (hlavně ČR – Ministerstvo obrany), ale i dodavatelé těchto VZ (výrobce obranného materiálu, poskytovatele odborných služeb nebo obchodníky). Novela ale nemá vliv na spotřebitele, protože se nedotýká výrobků a služeb, které si spotřebitelé běžně nakupují pro své potřeby.

Z hlediska nákladů přibudou těmto veřejným zadavatelům, kteří se orientují na bezpečnost a obranu, administrativní náklady na zadávacím řízení VZ, které doposud nemuseli dělat. Patřili mezi výjimky veřejných zadavatelů, kteří na základě zákona nebyli povinni vypisovat zadávací řízení. Odhadnuté administrativní náklady na jedno zadávací řízení jsou cca 100 tisíc Kč (zejména jde o náklady na poradenskou činnost). Dodavatelé VZ, kteří spadají pod již zmíněnou směrnici 2009/81/ES, mohou mít vyšší náklady. A to především proto, že budou muset zpravidla prokazovat bezpečnostní způsobilost podle zvláštních předpisů, což nejspíš omezí počet subjektů způsobilých nabízet tuto službu (komora, ©2011).

Na druhou stranu by to mohlo znamenat, že díky širšímu použití zadávacích řízení to povede k mnohem výhodnějším obchodním podmínkám, co se týče plnění VZ v oblasti bezpečnosti a obrany, zejména pak by to mohlo vést k jejich nižší ceně.

Tab. 1: Objem zadávaných VZ za rok 2008.

	Zadavatelé v ČR	Ministerstvo obrany
Celkový objem VZ za rok 2008	646 mld. Kč	15,6 mld. Kč
Celkový objem VZ zadávaných v zadávacím řízení za rok 2008	352 mld. Kč	7,1 mld. Kč
Procentní podíl VZ zadávaných v zadávacím řízení	54,5%	45,5%

Zdroj: www.portal-vz.cz/Information-System-on-public-Contracts/Statistical-Outputs-on-Public-Contracts.

Z tabulky lze vyčíst, že MO zadává bez použití zadávacího řízení 54,5% finančního objemu VZ, zatímco zadavatelé v rámci ČR tak činí jen u 45,5% finančního objemu VZ. Rozdíl 9%, který je mezi těmito dvěma výsledky, odpovídá částce 1,4 mld. Kč objemu zakázek v oblasti bezpečnosti a obrany. Pokud bychom tedy předpokládali, že díky transpozici směrnice 2009/81/ES se omezí o dvě třetiny počet případů, kdy zadavatel nepoužil zadávací řízení pro zadání VZ v oblasti bezpečnosti a obrany, tak by MO používalo každý rok nově zadávací řízení pro VZ v hodnotě 935 mil. Kč.

Odborné odhady v tomto případě naznačují, že díky tomu, že se častější používání zadávacího řízení, mohlo znamenat, že by se tím snížily nabídkové ceny dodavatelů až o 10%. Z reálného hlediska to, ale nejspíš oblasti bezpečnosti a obrany, možné není. A to kvůli tomu, že tyto trhy, na kterých se dané zboží pohybuje, jsou převážně oligopolního typu (zejména je to dané požadavky na bezpečnostní způsobilost dodavatele). Nic se ale nemění na tom, že i kdyby se z těch 935 mil. Kč uspořily třeba jen 3% ročně, znamenalo by to úsporu pro státní prostředky ve výši 28 mil. Kč za každý rok.

I když by zavedení povinnosti u více veřejných zadavatelů mohlo tedy přinést nějaký zisk, na druhé straně to bude znamenat i spoustu nákladů navíc, jak u zadavatele, tak u dodavatele. Zejména pak půjde o nové výdaje, které vzniknou s administrací zadávacích řízení, případně v souvislosti s odbytovými problémy tradičních dodavatelů ozbrojených složek, kteří nebudou konkurenceschopní v tržním prostředí. Při povinnosti provádět zadávací řízení a k tomu

pořizovat odpovídající dokumenty, poroste i s tím spojená administrativní zátěž jak na straně dodavatele, tak na straně zadavatele.

Přezkoumání jestli daná novela funguje, tak jak by měla, upravuje článek 73 odst. 2 směrnice 2009/81/ES, na základě kterého Komise přezkoumá uplatňování této směrnice. Dne 21. 08. 2016 o tom musí podat zprávu Evropskému parlamentu a Radě. Komise by měla zhodnotit, jestli bylo a v jaké míře dosaženo cílů této směrnice. V situaci, kdy bude potřeba něco předělat, rovnou předloží návrh změny směrnice (komora, ©2011).

5.3 Ekonomické dopady po novele ZVZ č. 423/2010 Sb.

Dopady novely č. 423/2010 by měly převyšovat 30 miliónů Kč ročně (tyto dopady budou mít vliv na hospodářskou soutěž) a měla by zásadním způsobem pozměnit podmínky fungování trhu.

Veřejné zakázky na dodávky a služby zaznamenaly patrný pokles v počtu zadávacích řízení, která byla těsně za limitem 2 mil. Kč. Z toho logicky vyplývá, že veřejní zadavatelé měli snahu, pokud to šlo, spíše zakázku soutěžit v režimu zakázek malého rozsahu a tak „stlačovali“ předpokládanou hodnotu zakázky, která by nejspíš při neexistenci limitu byla vyšší. To samé platí i v případě zakázek na stavební práce, hlavně v případě limitu 20 mil. Kč (nad 20 mil. Kč začínají platit podmínky pro nadlimitní řízení). U těchto zakázek významná skupina veřejných zadavatelů preferovala použití spíše zjednodušeného podlimitního řízení (do 20 mil. Kč). Můžeme předpokládat, že tito zadavatelé pravděpodobně stlačili předpokládanou hodnotu VZ, která by nejspíš při neexistenci limitu jinak činila 20 až 25 mil. Kč.

Pokud jakákoliv novela sníží limit pro povinný postup podle ZVZ, tak logicky tím minimálně zvýší náklady na administraci. Novela č. 423/2010 Sb. udává předpokládané průměrné náklady na administrativu u VZ při nadlimitním řízení, které se pohybují okolo 90 tisíc Kč s DPH. V případě podlimitního řízení lze očekávat náklady podstatně nižší. Narůst nákladů při přechodu postupů dotčených VZ do režimu podlimitních VZ byl pro potřeby odhadu stanoven na 10 až 50 tisíc Kč s DPH na jedno zadávací řízení (Novák a Pergl, ©2013).

Snížení finančních limitů znamená větší agendu pro ÚOHS, protože při větším počtu zadávacích řízení bude zároveň s tím i značné navýšení návrhů na přezkum úkonů zadavatele a podmětů pro zahájení přezkumu Úřadem z moci úřední, které bude muset úřad řešit.

Přínosem snižování limitu lze dosáhnout dle odhadu přímé úspory ve výši cca 5 mld. Kč. Nepřímá úspora pak může vzniknout při zvýšené efektivitě u veřejného zadávání ve prospěch hodnoty při stejném objemu finančních prostředků (Novák a Pergl, ©žř2013).

V roce 2010 bylo uskutečněno 100 zadávacích řízení na VZ na stavební práce v rozmezí 10 až 20 mil. Kč. Předpoklad zde je, že byly zakázky zadávány v režimu zjednodušeného podlimitního řízení. Druhým předpokladem je fakt, že když dojde ke snížení hranice z 20 na 10 mil. Kč, tak se budou zadavatelé snažit stlačit cenu tak, aby mohli používat režim pro podlimitní zakázky. Jistým přínosem po tomto snížení je povinné uveřejňování zadávacího řízení v informačním systému VZ a prodloužení lhůty pro podání nabídky u zakázek již nad 10 mil. Kč. To by mělo umožnit více uchazečům podat nabídku. Mělo by to i zamezit korupčním praktikám, kdy už pár uchazečů má možná připravené informace – nabídku a zadavatel použiji nejkratší možnou lhůtu, aby tím znemožnil podat dalším uchazečům nabídku (z nedostatku času).

Odhad po účinnosti (1. 1. 2012) novely č. 423/2010 je, že každoročně by se mělo naspořit ve veřejných financích cca 15% z objemu VZ, tj. 87 mld. Kč s DPH. Jedná se jen o potenciální úsporu, tato úspora neobsahuje celkové náklady na veškerá legislativní i nelegislativní opatření zahrnující náklady pro Ministerstvo, Úřad a jednotlivé zadavatele. Na základě kvalifikovaných odhadů se tyto náklady budou pohybovat v rozmezí zhruba okolo 800 až 1 800 mld. Kč s DPH za rok. Odhad finančních dopadů na zadavatele VZ značně souvisí s konečnou výší národních limitů pro VZ malého rozsahu, a to s ohledem na zvýšení administrativní zátěže na straně zadavatelů (3).

5.4 Ekonomické dopady po novele ZVZ č. 420/2011 Sb.

Díky novele v roce 2012 se ukázaly negativní dopady na počet zadaných VZ. V případě zakázek na stavební práce v období duben – prosinec 2012, se počet vyhlášených stavebních zakázek propadl o 41,2%. V celoročním součtu pak objem klesl celkem o 18,1%, což představuje reálný pokles o 20 miliard Kč, v krátkodobém horizontu tzn., že ekonomika přišla o 41 miliard Kč a zmizelo spolu s tím téměř dvacet tisíc pracovních míst (tzb – Info, ©2013).

Tab. 2: Meziroční změny počtu oznámení o zakázce v roce 2021.

		Meziroční změna v %	Příspěvek k celkové meziroční změně
2012	1. čtvrtletí	 +128,2	+28,2
	2. čtvrtletí	 -66,6	-17,6
	3. čtvrtletí	 -11,5	-2,9
	4. čtvrtletí	 -4,5	-1,2
	Rok celkem	 +6,5	-
		Meziroční změna v %	
2012	Duben až prosinec	 -27,8	

Zdroj: Studie dopadů novely zákona o VZ na ekonomiku ČR 2013/H1.

V roce 2012 bylo zadáno skoro deset tisíc VZ (ty, které byly evidované ve Věstníku VZ), toto číslo je ve srovnání s rokem 2011 o 13,1% vyšší. Souvisí to do jisté míry i s tím, že novela nabyla účinnosti až 1. dubna 2012, kdy došlo ke snížení limitů u VZ, a to vedlo k růstu počtu zveřejňovaných podlimitních zakázek, pokud by limity zůstaly stejné, taky by počet vzrostl pouze o 1,6%, jak vidíme v následujícím grafu.

Tab. 3: Oznámení o zadaných VZ.

Zdroj: Studie dopadů novely zákona o veřejných zakázkách na ekonomiku ČR 2013/H1.

Výsledky výzkumu dopadů novely ZVZ v krajích potvrzují, že novela přinesla spíše negativní dopady než pozitivní – hejtmani na to reagovali tak, že přinesla hlavně zvýšení administrativní i časové náročnosti přípravy a průběhu zadávacího řízení, což samozřejmě povede ke zvýšením nákladů. Komplikuje i čerpání prostředků z evropských fondů, díky zdlouhavému procesu může docházet k tomu, že se dotace budou muset vrátit, místo toho, aby pomohly obyvatelům jednotlivých krajů. Tedy podle hejtmanů daná novela spíše brzdí ekonomický rozvoj krajů, než že by k němu přispívala (tzb – Info, ©2013).

Náklady, které jsou jednorázově spojeny s novelou ZVZ, jsou zejména v oblasti změn prováděcích předpisů, v nutnosti aktualizace zdrojů, změny ve zpracování metodik a školicích programů. Celkem se tyto náklady odhadují na dvacet až pětadvacet miliónů korun (cka, ©2008).

Změny nemusí nutně znamenat jen náklady, ale můžou představovat i úspory, například tím, že se novely aktualizují a mění, tak to pro nás znamená, že dochází k posílení hospodářské soutěže a zajišťuje se lepší konkurenční prostředí pro dodavatele, což by ve výsledku mělo vést k realizaci plnění předmětu VZ za lepších finančních podmínek. Lze i očekávat, že pokud se bude více využívat i rozvíjet elektronizace zadávání VZ, tak to povede ke snížení transakčních nákladů, které jsou spojené se zadávacími řízeními.

5.5 Zakázky na stavební práce – jejich ekonomické dopady

V roce 2012 zaznamenalo stavebnictví menší nárůst v počtu oznámení o stavební zakázce a to o 0,8% ve srovnání s předchozím rokem (bylo vydáno 1,7 tisíc řádných oznámení). Celková předpokládaná hodnota uvedených oznámení o zakázce činila 122 mld. Kč, což znamená nárůst meziročně o 2,5%. Také co se týče předběžné hodnoty oznámených zakázek lze vidět odlišný průběh v jednotlivých měsících roku a tyto výkyvy, díky účinnosti novele zákona o VZ byly, o to výraznější. Následující tabulka to vystihne nejlépe.

Tab. 4: Meziroční změny počtu oznámení o zakázce v roce 2012.

Meziroční změny počtu oznámení o zakázce v roce 2012 – stavební práce			
		Meziroční změna v %	Příspěvek k celkové meziroční změně
2012	1. čtvrtletí	↑ +140,7	+32,5
	2. čtvrtletí	↓ -71,2	-20,6
	3. čtvrtletí	↓ -7,1	-1,7
	4. čtvrtletí	↓ -38,8	-9,4
	rok celkem	↑ +0,8	-
		Meziroční změna v %	
2012	duben až prosinec	↓	-41,2

Zdroj: Studie dopadů novely zákona o veřejných zakázkách na ekonomiku ČR 2013/H1.

Výsledkem roku 2012 pro stavební zakázky je 91 mld. Kč, což je celkový objem zadaných VZ. Objem meziročně klesl o 18,1% a to zejména díky vývoji v závěru roku 2012 (bylo zadáno asi 4 tisíce zakázek, oproti roku 2011 jde o nárůst o 14,7%).

5.6 Rizika pro zadavatele a dodavatele

Rizika spojená s novelou zákona pro zadavatele představují zejména nárůst administrativní zátěže, jak již bylo několikrát zmiňováno. Tato zátěž se týká zejména nároků na pracovníky, v podstatě na externí poradce a právníky, kteří se podílejí na spolupráci u většiny zakázek právě z administrativního hlediska. Druhým rizikem jsou nižší nároky na dokládání ekonomické a finanční kvality uchazečů, které mohou ohrožovat kvalitu zakázky a nezaručují stabilitu dodavatele. Určitě i hrozí nedočerpaní rozpočtu vlivem prodlužování procesu.

Na druhé straně uchazečům zase porostou náklady kvůli vyššímu počtu podaných nabídek. Díky navýšení minimálního počtu dodavatelů v zadávacím řízení je kladen větší důraz na konkurenci, která ale i zároveň zvyšuje tlak na nižší nabídkové ceny. Což pro zadavatele bude spíše přínosné tím, že se zvýší konkurence a bude nižší cena nabídek. Bohužel to může vést i k tomu, že se budou ceny pohybovat i pod reálnou cenou nebo dlouhodobě udržitelnou. Firmy, když budou chtít v zadávacích řízeních obstát a dlouhodobě se udržet na trhu, musí na základě trendu realizovat zakázku levněji než ostatní dodavatelé. Často to ale dochází až tak daleko, že nemají na krytí nákladů, přičemž pokrývají pouze variabilní náklady, ale chybí jim prostředky na obnovu fixních nákladů a na tvorbu zisku. Důsledkem pak je zánik takových firem na trhu, a to potom vede k oslabování celého odvětví. Příkladem jsou pak hlavně zakázky na stavební práce, kde na úkor ceny trpí kvalita, která se projeví třeba až za pár let a jsou pak brzo nutné opravy. Tím se pak může zakázka mnohanásobně prodražit, například i díky opakovaným opravám (Hughes etc., 2006, s. 179).

Změnou, kterou přinesla novela a je stejná pro obě strany, je snížení finanční limitů jednotlivých zakázek – u stavebních prací z šesti na tři milióny, od roku 2014 pouze na milión. Toto povede zejména k tomu, že se zvýší počet vypisovaných řízení, nebo naopak bude probíhat vypisování zakázek v rámci rámcové smlouvy, které pak ve výsledku nemusí být až tolik transparentní.

Zadavatel musí určitě počítat s tím, že bude muset vypisovat dvojnásobné množství zakázek, bude potřeba více kontrolovat činnost, která bude souviset s realizovanými zakázkami. Zvyšovat náklady se mu budou i díky implementaci změn zákona (vlastní pracovníci, externisté, právníci, atd.). Tento případ se samozřejmě netýká jen této novely, ale všech novel obecně. Každá změna zákona znamená, jak pro zadavatele, tak dodavatele náklady navíc, než se seznámí se všemi změnami.

Když si tedy shrneme dopady této konkrétní novely zákona o VZ, tak můžeme říct, že na zadavatele jsou kladeny významné administrativní nároky a minimálně dochází ke zdvojnásobení nákladů na vlastní, ale i externí pracovníky, kteří se podílejí na implementaci změn a dohlížejí na jejich dodržování. Vzhledem k očekávané dodávce a době realizace může docházet k prodlužování termínů a zároveň horší kvalitě dodávek, které byly původně pořizovány za nižší pořizovací náklady se vlivem nutných dodatečných úprav a oprav, pak budou zakázky dále zdražovány. Na základě prodlužování doby administrace zakázky budou zadavatelé spíše snižovat počet vyřízených zakázek, čímž zároveň zpomalí čerpání financí z roz-

počtů. A to bude mít logicky negativní dopad v oblasti čerpání finančních prostředků z evropských fondů. A posledním významným problémem, který může díky novele nastat je ten, že dodavatelé na základě tlaků na ceny a vyšší konkurenci snižují náklady na vstupy a tím pak dodávají méně kvalitní dodávky. Kdyby třeba přišla opět hospodářská krize nebo horší ekonomická situace, kterou zadavatel nemusí odhalit, může pak dojít ke krachu dodavatele, tím pádem i nedodání dodávky nebo se sice může realizovat dodávka, ale s velmi sníženou kvalitou (Novák a Pergl, s. 32).

6 NEDOSTATKY V ZÁKONĚ O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH A JEJICH ŘEŠENÍ

Bezpochyby má zadávání veřejných zakázek významný podíl na fungování ekonomiky v ČR. I když již proběhly tři zákonné úpravy VZ, tak i přesto zákon č. 137/2006 Sb., obsahuje spousty nesrovnalostí. Hovoří o tom i fakt, že dochází k časté novelizaci (osmnáct novel) a to způsobuje ztíženou přehlednost VZ pro všechny, kterých se to týká, jak zadavatelů, tak i dodavatelů. Zejména pak jde o nedostatky ve formálním zpracování zákona o VZ a metodice zadávání VZ.

Mnohá ustanovení nejsou zákonem přesně definována, čímž je umožněn širší výklad, může to vést, pak i k útisku zadavatelů na úkor kontrolních orgánů (obzvláště v případě stanovení kvalifikačních kritérií).

Problém určitě tkví i v nadměrné administrativní zátěži pro zadavatele nejen ekonomické, ale i časové, kdy mezi povinnými dokumenty jsou i takové, které nemají úplně jasný smysl a mnohdy se i překrývají s ostatními dokumenty. Tady by asi jediné vhodné řešení mohlo být jen to, že by měla proběhnout novelizace příslušných ustanovení ZVZ.

Jedna z nejvíce řešených věcí je i nejnižší cenová nabídka. V mnoha případech je to naprosto kontraproduktivní kritérium, a to zejména v oblasti stavebnictví, kdy pak dochází k tomu, že VZ jsou podhodnocené a tím pádem je vše řešeno v rámci víceprací, a cena konečná je pak v důsledku vyšší než původně navrhovaná. Díky tomuto kritériu pak malé firmy, které si nemůžou dovolit podhodnocovat zakázky, zanikají. V zákoně č. 199/1994 Sb. se nejnižší nabídková cena jednoduše škrtila, čímž nedocházelo k podhodnocování zakázek. Dnes už to není možné. V momentě, kdy je nabídka vyloučena na základě toho, že má nízkou nabídkovou cenu, tak dodavatel okamžitě podává návrh na ÚOHS. Důsledkem je pak obrovské zpoždění zakázky nebo případně i propadnutí financování. Řešením této problematiky by mohlo být vymezení orientační mimořádné nízké nabídkové ceny přímo v zadávací dokumentaci. Anebo by mohlo být řešení zapojení znalce (např. technického odborníka), který by se mohl vyjádřit k reálnosti ceny z pohledu předmětu VZ, anebo aby byla podrobněji rozepsána cena v rámci kalkulace jednotlivých dílčích cen.

Dále je nutno uvést, že limity u zakázek na stavební práce jsou zbytečně nízké, např. jak je to u zjednodušeného podlimitního řízení, kde je limit do 10 mil. Kč, zde jde vzhledem k cenové hladině o zbytečně nízký limit, protože většina stavebních zakázek se do deseti miliónů

nevleze, a pak se musí držet pravidel pro nadlimitní řízení, což je pro zadavatele pak samozřejmě nákladnější. Anebo pak dochází k podhodnocování zakázek, aby se za každou cenu konalo zjednodušené podlimitní řízení. Pak ale samozřejmě konečnou cenu navyšují více práce, které jsou nutné, díky nepřiměřeně nízké nabídkové ceně.

Nesmyslná je i povinnost rušit zadávací řízení, pokud zbyla nebo byla podána pouze jedna nabídka, která splňuje všechna kritéria. Je to hlavně velmi náročné časově, když se musí opakovat celý koloběh kolem zadávacího řízení.

Problém je určitě i to, že se více nevyužívá elektronický systém pro zadávání VZ, který by byl mnohem méně nákladný a časově náročný, jak pro dodavatele, tak pro zadavatele.

Určitě stojí za zmínku takové zakázky, které jsou dotované z prostředků EU – zde existuje více než dvacet různých programů, jejichž prostřednictvím se dostávají dotační peníze k zadavatelům. Tyto programy pak fungují jako tzv. „stát ve státě“ a stanovují si mnohdy absurdní pravidla pro zadávací řízení VZ malého rozsahu, kde není potřeba postupovat podle zákona. Například zde můžeme uvést OPŽP, kde právě v podstatě díky administrativě je „zabráněno“ dosáhnout na peníze z EU. Místo toho, aby to bylo co nejlépe přizpůsobeno pro co nejjednodušší čerpání, určitě tu můžeme i zahrnout projekty, které jsou z ROP. Pak dochází k tomu, že peníze z EU není možné vyčerpat.

V následujících podkapitolách bude poukázáno na pár dalších stěžejních nedostatků, ke kterým bude navrženo řešení, které by mohlo dopomoci ke zprůhlednění procesu zadávání, protože jsou zde stále vlivy, které transparentnost VZ poškozují.

6.1 Uvádění nepravdivých či zkreslených kvalifikačních údajů

Když poskytovatel uvede nepravdivé nebo zkreslené kvalifikační údaje, může být vyloučen ze zadávacího řízení. Největší problém je ale v tom, že nejde o správní delikt podle dosavadní právní úpravy, není skutkově vymezen dle části zákona o správních deliktech. Možná by tedy bylo přínosné, kdyby bylo toto uvádění nepravdy dáno mezi skutkové podstaty správních deliktů, které mají souvislosti s VZ. Hlavně z důvodu toho, že v praxi často nejsou prostředky ani čas, aby byla možnost dané informace ověřit (Jurčík, 2007, s. 482).

V případě, že by uvádění nepravdy bylo obsaženo ve správních deliktech, tak by to mohlo vést k efektivnějšímu hospodaření se zdroji, protože by daní poskytovatelé byli obezřetnější a brali by na vědomí riziko s poskytnutím nepravdivých informací. A za druhé by zadavatel postupoval opatrněji.

6.2 Centrální zadavatel

Vymezení centrálního zadavatele zákonem je poněkud nejasné. Problém je v tom, jestli PO, která může být centrálním zadavatelem, potřebuje k tomu i oprávnění k podnikání. To je podstatné hlavně proto, že subjekty, které vystupují jako centrální zadavatel (nezáleží, jestli se jedná o obec, kraj, jinou PO nebo jiného veřejného zadavatele), mohou mít za cíl dosahovat díky své činnosti zisku, což samozřejmě nebylo hlavní myšlenkou zákonodárců, když vymysleli institut centrálního zadavatele. Tato forma zadávání měla přinést spíše úspory (ne dosahování zisku), proto by stálo za úvahu, jestli by se okruh subjektů neměl zúžit pouze na státní zadavatele a územně samosprávné celky, ostatní subjekty jako státní příspěvkové organizace nebo jiné právnické osoby by neměly mít právo stát se centrálními zadavateli (Jurčík, 2007, s. 483).

V tomto případě, by možná stálo za úvahu, aby vždy v rámci každé oblasti státní správy byl určen pouze jeden centrální zadavatel pro jednotlivé druhy dodávek (jako například kancelářské potřeby, koupě počítačů nebo jiného informačního vybavení atd.), tím by se mohlo poměrně dost ušetřit, protože by tím zmizelo spoustu drobných samostatných zadávání. Jednoduše by toto sloučení mohlo být efektivnější, protože by centrální zadavatel měl uplatnění pro všechny orgány státní správy.

6.3 Problémy při hodnocení nabídek

Problémem hodnotící komise je v tom, že na její hodnocení podaných nabídek nedohlíží žádný příslušný orgán ze strany dohledu. Je tedy čistě na úvaze komise průběh celého hodnocení. Toto může být zejména pro neúspěšného uchazeče velmi neuspokojivý verdikt a ještě když mu tím může vzniknout škoda, když by zrovna jeho nabídka měla šanci vyhrát v zadávacím řízení.

Řešením by možná bylo, kdyby zákon obsahoval ustanovení, které by dávalo možnost k celkovému přezkumu hodnocení nabídek. Logicky by pak tato pravomoc měla být svěřena ÚOHS, který by měl možnost posoudit, jestli uchazečova nabídka měla šanci na výhru nebo ne, z toho by plynulo taky právo se domáhat náhrady škody soudní cestou pro poškozeného (Jurčík, 2007, s. 484).

Rozpor zde může nastat v otázce efektivity, jestli by měly být upřednostňovány ekonomické zájmy, kdy by asi docházelo k vzrůstajícím výdajům ze státních rozpočtů, právě kvůli případnému uplatňování náhrad škod anebo zásada právní jistoty a předvídatelnosti. Asi bych

v tomto případě volila právní jistotu a předvídatelnost, protože by asi měly mít vždy na vrch nad ekonomickými zájmy.

6.4 Subdodavatel

Zde je problém s interpretací zákona v praxi. Protože zákon říká, že jeden zájemce nemůže být zároveň subdodavatelem zájemce jiného. Jsou situace, kdy se zájemcův subdodavatel sám stane zájemcem, a tak samozřejmě podle zákona musí být podle § 69/3 vyloučen ze zadávacího řízení. Díky této zákonné úpravě může docházet k nekalým praktikám, kdy uchazeči uvedou subdodavatele jako svého konkurenta, který potom nabídku nemůže podat. Řešením by v tom případě mohlo být, kdyby zadavatel mohl ze zákona stanovit podmínku, která by obsahovala souhlas a seznámení s tím, že dotyčné subjekty pro uchazeče vystupují na straně subdodavatelů (Jurčík, 2007, s. 494).

6.5 Vlastnické poměry vybraných uchazečů

Nutné je uvést ještě jedno zásadní opomenutí ze strany zákonodárců a to z hlediska transparentnosti. I když 1. 4. 2012 začala platit novela ZVZ, stále zde chybí řešení situace vlastnictví vítězů. Není totiž výjimkou, že v tomto případě dochází ke střetávání zájmů, z důvodů toho, že často skutečná soutěž chybí, protože je nemožné dohledat opravdové příjemce veřejných prostředků. Ve spojitosti se zásadou transparentnosti při zadávání VZ by zákon měl umožňovat přihlašovat se do veřejných soutěží jen takovým podnikatelským subjektům, které jsou tzv. „čisté“. Tím chci říct, že by mělo být možné, aby šlo zjistit vlastnické poměry až k jednotlivým FO. Ještě je nutné říci, že už ze strany zákonodárců zde proběhla snaha o řešení problému, ale na zasedání poslanecké sněmovny se nepotkala s většinou, kterou by potřebovala ke schválení.

6.6 Kvalifikace dodavatele nemůže být předmětem hodnotících kritérií

Jako první řešení by mohlo být, že by se od uchazečů vyžadovala „metodika spolupráce“ anebo „metodika postupu“, kde by se stanovily minimální požadavky na kvalitu poskytovaných služeb, dalo by se na základě metodik hodnotit kvalitu nabízeného plnění ve vztahu k nabízené ceně a ve finále by se mohlo vyžadovat dodržování těchto metodik při plnění VZ. Druhou variantou je hodnocení kvality odborných služeb na základě hodnocení zkušeností uchazeče neboli jednotlivých členů odborného týmu.

Jako třetí a poslední řešení by možná mohlo být vhodné používat dvoukolové řízení, kdy tedy v prvním kole by bylo vyzváno neomezený počet dodavatelů k prokázání kvalifikace a až na základě posouzení, by byly vyzváni (jen kvalifikovaní dodavatelé) k podání nabídky.

6.7 Zadávání veřejných zakázek malého rozsahu

U zakázek malého rozsahu je problém v tom, že se provádí jen na úrovni interních norem zadavatelů. Pak i přezkum zadávacího procesu, který má na starosti ÚOHS, má jen minimální působnost, protože se může pouze zabývat otázkou, jestli byly dodrženy základní zásady. Z druhé strany můžeme vidět, že se u nás v ČR zadává nejvíce VZ malého rozsahu, v případě některých obcí se ani jiné zakázky třeba nezadávají. Proto si myslím, že by zadávání VZ mělo být pod dohledem zákonů aspoň částečně.

ZÁVĚR

Problematika VZ je velice rozsáhlé a komplikované téma, a díky častým změnám i těžko srozumitelné pro neodborníky. Z důvodů velkého rozsahu ZVZ, jsem se rozhodla svou práci zaměřit v první části na zjednodušený historický vývoj VZ, zvláště tady specifikuji VZ na stavební práce. Druhá část už se zabývá konkrétním příkladem z praxe.

Vybrala jsem si dvě porovnatelné VZ na stavební práce v režimu podlimitním. Jedna vychází z období před tzv. „transparentní“ novelou č. 55/2012 Sb. a druhá z období po novele. Vybrala jsem si ji hlavně proto, že zavedla spoustu podstatných změn (oproti všem ostatním novelám, které byly vydány v rámci zákona č. 137/2006 Sb.). Snažila jsem se zejména porovnat stěžejní body. Základní rozdíl je určité v množství a podrobnosti informací. Z hlediska administrativního je tu velký nárůst, což vede k růstu nákladů, jak pro zadavatele, tak pro dodavatele. I když se to všechno zdůvodňuje, že je to pro větší transparentnost a nediskriminaci, tak si myslím, že tyto změny s sebou nesou i spoustu negativ. Jak už z důvodu nárůstu nákladů, jak již jsem výše zmínila, tak v náročné orientaci v zákoně.

Obecně jsou veřejné zakázky zejména o penězích a to konkrétně o penězích ze státních rozpočtů. Z toho bohužel i vyplývá, že kde jsou peníze, tak vzniká prostor pro korupci a vede to k nekalým praktikám, které ovlivňují hospodářskou soutěž. Díky veliké konkurenci jsou nabídkové ceny poměrně nízké, ale mnohdy na úkor kvality. Dodavatelům se to pak prodraží na častých reklamacích, které z toho logicky vedou. Hodnota zakázky pak může klidně vyšplhat na dvojnásobnou cenu, než byla vysoutěžena. Menší a střední firmy tento tlak nejsou schopny dlouhodobě ekonomicky udržet. Největší koncentrace v zadávání veřejných zakázek na stavební práce je u nás v Praze, na ostatních místech republiky se počet zadaných veřejných zakázek snižuje. Tento trend začal v roce 2008, kdy bylo stavebnictví na vrcholu, ale od té doby už jen klesá.

Jak už jsem zmínila výše, klesá cena nabídek a na trhu se stále snaží uchytit nové firmy. Konečná cena je teda ovlivněna, díky většímu počtu nabídek a díky využívání otevřeného řízení. Tyto dva fakty spolu velmi souvisejí. V případě, že stát chce, aby byly veřejné prostředky vynakládány efektivně, měl by se snažit, aby se řízení účastnilo co nejvíce dodavatelů. Zadavatel by měl proto preferovat otevřené řízení, a to hlavně proto, že se zde neomezuje konkurence (může se zde přihlásit jakýkoliv dodavatel). Ostatní typy zadávacích řízení přirozeně zvyšují náklady, tudíž by se měly používat jen v krajních případech za účelem úspory státu.

Cílem práce bylo mimo jiné definovat nedostatky. Snažila jsem se vypíchnout aspoň ty nejdiskutovanější a nejběžnější, které i často prochází změnami. V některých případech jsem se snažila navrhnout řešení, která by mohla možná snížit počet nedostatků. Je to však velmi komplikované, neboť dokud bude vznikat korupce a diskriminace v oblasti veřejných zakázek, tak se to pravděpodobně nezmění. A pořád se budou vymýšlet další a další pravidla a povinnosti, jak pro zadavatele, tak pro dodavatele.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ODBORNÁ LITERATURA

BERGEROVÁ, Eva, 2005. *Veřejné zakázky v České republice*. Praha: Eurolex Bohemia, 150 s. ISBN 978-80-8686-184-5.

DVOŘÁK, David, 2009. *Zadávání veřejných zakázek ve stavebnictví*. Praha: ABF, 254 s. ISBN 978-80-8690-551-8.

HUGHES, William, Patricia M. HILLEBRANDT, David GREENWOOD a Wisdom KWAWU, 2006. *Procurement in the Construction Industry: The Impact and Cost of Alternative Market and Supply Processes*. London: Taylor & Francis, 224 s. ISBN 978-02-0396-873-4.

JANUŠ, Jan, 2010. *Zakázky očima praxe*. Právní rádce, č. 4, roč. XX, ISSN 1210-4817.

JURČÍK, Radek, 2002. *Zadávání veřejných zakázek v praxi*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 218 s. ISBN 80-7179-743-X.

JURČÍK, Radek, 2004. *Zákon o veřejných zakázkách: Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 491 s. ISBN 80-7179-661-1.

JURČÍK, Radek, 2007. *Zadávání veřejných zakázek a udělování koncesí v ČR a EU*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 571 s. ISBN 978-80-7179-575-9.

JURČÍK, Radek, 2012. *Zákon o veřejných zakázkách, komentář*, 3. vydání. 3. vyd. Praha: C.H.Beck, 852 s. ISBN 978-80-7179-222-2.

KRČ, R., MAREK, K., PETR, M., 2006. *Zákon o veřejných zakázkách a koncesní zákon s vysvětlivkami a předpisy souvisejícími*. 1. vyd. Praha: Linde. 543 s. ISBN 80-7201-629-6.

KRENK, Michal, 2004. *Nový zákon o veřejných zakázkách a jeho aplikace v oblasti zdravotnictví*. 1. vyd. Praha: Institut Postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví, 128 s.

MAREK, Karel, PELC, Vladimír, 2008. *Veřejné zakázky, zákon o veřejných zakázkách s vysvětlivkami*. 2. vyd. Praha: Linde, 703 s. ISBN 978-80-7201-711-9.

NIESNER, Bohuslav, 2009. *Elektronická sbírka vybraných zákonů, aktualizace k datu 1. 1. 2009 [CD-ROM]*. Opava: Jurinix, 1 CD-ROM.

OCHRANA, František, 2004. *Veřejné zakázky*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 173 s. ISBN 80-86119-79-3.

OCHRANA, František, 2004. *Hodnocení veřejných projektů a zakázek*. 3 přepracované vydání. Praha: ASPI, 196 s. ISBN 80-7357-033-5.

OCHRANA, František, 2008. *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek (ekonomická analýza)*. 1. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 153 s. ISBN 978-80-86929-46-0.

PELC, Vladimír, 1996. *Zadávání veřejných zakázek*. 3. vyd. Praha: Linde, 528 s. ISBN 978-80-7201-010-7.

PELC, Vladimír, 2000. *Zadávání veřejných zakázek*. 5. vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 528 s. ISBN 80-7201-224-X.

PELC, Vladimír, 2004. *Veřejné zakázky: zákon o veřejných zakázkách s vysvětlivkami*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 249 s. ISBN 80-7201-477-3.

SECHTEROVÁ, Jaroslava, 2005. *Průvodce zákonem o veřejných zakázkách*. 1. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 336 s. ISBN 80-7273-123-8.

SECHTEROVÁ, Jaroslava, Petr SARAFÍN a Václav VAIDL, 2005. *Zadávání staveb podle zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů*. 1. vyd. Praha: ARCH, 160 s. ISBN 80-86905-02-0.

ŠÍP, Emanuel., 2006. *Veřejné zakázky v oblasti Fondu soudržnosti*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 199 s.

THAI, Khi V., 2008. *International Handbook of Public Procurement*. Thailand: CRC Press, 840 s. ISBN 978-14-2005-459-0.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

KOŠULIČ, Jiří. *Zadávací dokumentace u veřejných zakázek na stavební práce*. Časopis stavebnictví[online]. 2011, č. 1 [cit. 2014-04-18]. Dostupné z: http://www.casopisstavebnictvi.cz/zadavaci-dokumentace-u-verejnych-zakazek-na-stavebni-prace_N4078.

Novela zákona o veřejných zakázkách přinesla pokles počtu i hodnoty zakázek. In: TZB-info[online]. 2013 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: <http://www.tzb-info.cz/9714-novela-zakona-o-verejnych-zakazkach-prinesla-pokles-poctu-i-hodnoty-zakazek>.

NOVÁK, Svatoslav, PERGL, Robert, 2013. *Studie dopadů na novely zákona o veřejných zakázkách na ekonomiku ČR: 2013/H1*. 44 s. Dostupné z: <http://www.fvzk.cz/wp-content/uploads/2013/07/Studie-dopadu-novely-ZVZ-na-ekonomiku-CR-2013.pdf>.

Portál o veřejných zakázkách a koncesích. Národní legislativa. Zákon o veřejných zakázkách a jeho prováděcí právní předpisy. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/narodni-legislativa>.

Závěrečná zpráva. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008, 84 s. Dostupné z: www.cka.cz/prilohy/vz-duvodova-zprava.

Závěrečná zpráva RIA. 2011, 25 s. Dostupné z: www.komora.cz/download.aspx?dont-parse=true&FileID=4581.

ZÁKONY

Zákon č. 199/1994 Sb., o veřejných zakázkách

Zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

VZ	Veřejné zakázky.
ČR	Česká republika.
EU	Evropská unie.
ES	Evropské společenství.
DPH	Daň z přidané hodnoty.
ČSR	Československá republika.
ZVZ	Zákon o veřejných zakázkách.
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.
PO	Právnícká osoba.
FO	Fyzická osoba.
IČO	Identifikační číslo osoby.
PO	Právnícká osoba.
FO	Fyzická osoba.
OPŽP	Operační program Životní prostředí.
MO	Ministerstvo obrany.
ROP	Regionální operační program.
EHS	Evropské hospodářské společenství.

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1: Objem zadanych VZ za rok 2008.....</i>	<i>54</i>
<i>Tab. 2: Meziroční změny počtu oznámení o zakázce v roce 2021.</i>	<i>57</i>
<i>Tab. 3: Oznámení o zadanych VZ.</i>	<i>58</i>
<i>Tab. 4: Meziroční změny počtu oznámení o zakázce v roce 2012.</i>	<i>59</i>

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha P I Zadávací dokumentace k výběrovému řízení na „Rekonstrukci laboratoří“
v Praze v roce 2011.
- Příloha P II Zadávací dokumentace k výběrovému řízení na „Rekonstrukci laboratoří“
v roce 2013.

PŘÍLOHA P I - ZADÁVACÍ DOKUMENTACE VZ 1

Zadávací dokumentace

Název veřejné zakázky:	„VŠCHT – Rekonstrukce vybraných laboratoří v budově A a B“
-------------------------------	---

Zadavatel	
Název / obchodní firma:	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
Adresa sídla / místa podnikání:	Technická 1905/5, 166 28 Praha 6
IČ:	60461373
Profil zadavatele:	www.vscht.cz
Osoba/-y oprávněné za zadavatele jednat:	Doc. Ing. Josef Koubek, CSc., rektor
Kontaktní osoba, pověřená osoba zadavatele:	Ing. Luděk Kokta, vedoucí odboru ETS
Telefon:	220443283, 733690667
E-mail:	ludek.kokta@vscht.cz

1. KLASIFIKACE PŘEDMĚTU VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Druh veřejné zakázky: **podlimitní veřejná zakázka na stavební práce**
Druh zadávacího řízení: **otevřené řízení**

Název: „VŠCHT – Rekonstrukce vybraných laboratoří v budově A a B“

CPV kód: **45214400-4 Stavební úpravy budov vysokých škol**

Jedná se o stavební práce včetně vybavení laboratorním nábytkem v níže uvedených laboratořích

VŠCHT Praha, Technická 1905/5, 166 28, budova A

Laboratoř A36.	16,5 m ²
Laboratoř AG01.	37,2 m ²
Laboratoř A155.	19,0 m ²
Laboratoř A175,178-9.	29,5 m ²
Laboratoř AJ05.	37,2 m ²
Laboratoř A246a,b,c.	88,2 m ²
Laboratoř AL04.	90,7 m ²
Laboratoř AL05.	101,2 m ²
Laboratoř AP16.	35,0 m ²

VŠCHT Praha, Technická 1903/3, 166 28, budova B

Laboratoř BS60,	63,0 m ²
Laboratoř B105,106,	69,8 m ²
Laboratoř B128,	39,5 m ²
Laboratoř B149,	37,9 m ²
Laboratoř B204,	118,3 m ²
Laboratoř B266a,b,	47,5 m ²

Předpokládaná hodnota veřejné zakázky: 25 000 000 Kč bez DPH

2. VYMEZENÍ PŘEDMĚTU VEŘEJNÉ ZAKÁZKY A TECHNICKÉ PODMÍNKY

Předmětem plnění veřejné zakázky jsou stavební práce a další úpravy interiéru včetně vybavení laboratorním vybavením v rozsahu detailně vyplývajícího z **projektové dokumentace, která je přiložena v příloze č. 4 této zadávací dokumentace.**

3. POŽADAVKY NA VARIANTY NABÍDKY §70

Zadavatel nepřipouští varianty nabídky.

4. POŽADAVKY NA ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ NABÍDKOVÉ CENY

Uchazeč stanoví nabídkovou cenu:

- Celou částkou za celý předmět plnění veřejné zakázky v souladu se zadávacími podmínkami. Cena bude vycházet z oceněného výkazu výměr, který je součástí přílohy č.4 – projektová dokumentace s výkazem výměr.

Další požadavky:

- Nabídková cena bude uvedena v CZK.
- Nabídková cena bude uvedena v členění: nabídková cena bez daně z přidané hodnoty (DPH), samostatně DPH (sazba DPH 10 %), samostatně DPH (sazba DPH 20 %) a nabídková cena včetně DPH.
- Nabídková cena v této skladbě bude uvedena na krycím listu nabídky (viz příloha č. 3 - Krycí list nabídky) a zároveň doplněna do vzoru Smlouvy o dílo (příloha č. 2.- Smlouva o dílo – vzor)
- Nabídková cena bude zahrnovat veškeré náklady uchazeče spojené s plněním předmětu veřejné zakázky.
- V případě překročení předpokládané hodnoty zadavatel označí tuto okolnost jako důvod hodný zvláštního zřetele, pro které nelze na zadavateli požadovat, aby v zadávacím řízení pokračoval - § 84 odst. 2) písm. e).

5. OBCHODNÍ PODMÍNKY

Závazné obchodní podmínky jsou uvedeny ve vzoru smlouvy o dílo (příloha č. 2 - smlouva o dílo - vzor)

5.1 Platební podmínky

Závazné platební podmínky jsou uvedeny ve vzoru smlouvy o dílo (příloha č. 2 – smlouva o dílo – vzor).

5.2 Objektivní podmínky, za nichž je možno překročit výši nabídkové ceny

Zadavatel nepřipouští překročení nabídkové ceny.

5.3 Dodací podmínky

Předpokládaný termín zahájení plnění: 1.9.2011
Předpokládaný termín ukončení plnění: 30.11.2011

5.4 Záruční podmínky

- Zadavatel požaduje absolutně délku záruční doby na předmět plnění 60 měsíců.

Odstranění vad v záruční době.

- Zadavatel požaduje zahájení odstranění vad do **10** kalendářních dnů od přijetí písemné reklamace od zadavatele zhotoviteli.

5.5 Sankční podmínky

Závazné sankční podmínky jsou uvedeny ve vzoru smlouvy o dílo (příloha č. 2 – Smlouva o dílo - vzor) v kapitole VII.

- Smluvní pokuta za prodlení s dodací lhůtou pro plnění předmětu veřejné zakázky
- Smluvní pokuta za nedodržení lhůty pro záruční opravy

5.6 Požadavek zadavatele na pojištění

Požadavek zadavatele na pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou dodavatelem třetí osobě ve výši 30 mil. Kč.

Uchazeč ve své nabídce předloží variantně tyto dokumenty v prosté kopii:

- **pojistnou smlouvu či pojistný certifikát**, vztahující se na pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou dodavatelem třetí osobě, s uvedenou výší pojistné částky pro tento druh pojištění, s platností minimálně po celou dobu plnění veřejné zakázky,
anebo
- **závazný příslib pojišťovny o sjednání pojištění za škodu způsobenou uchazečem třetí osobě**
 - závazný příslib pojišťovny musí být platný min. po dobu zadávací lhůty,
 - příslib pojišťovny musí obsahovat min. následující údaje: název a sídlo pojišťovny, název a sídlo uchazeče, druh pojištění, výši budoucí pojistné částky, účel příslibu pojišťovny, označení oprávněného k čerpání příslibu pojišťovny,

Zadavatel požaduje před uzavřením smlouvy s vítězem předložit ověřenou kopii dokladu jmenovitě dle bodu 5.6. ve formě přílohy ke smlouvě o dílo. Pojistná smlouva či pojistný certifikát se musí vztahovat na pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou dodavatelem třetí osobě, s uvedenou výší pojistné částky pro tento druh pojištění, s platností minimálně po celou dobu plnění veřejné zakázky.

6. JINÉ POŽADAVKY ZADAVATELE NA PLNĚNÍ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Zadávací lhůta:

Zadávací lhůta, po kterou je uchazeč vázán svou nabídkou je stanovena na 90 dní. Zadávací lhůta začíná běžet okamžikem skončení lhůty pro podání nabídek a končí dnem doručení oznámení zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky.

Kompletní technická specifikace:

Uchazeč ve své nabídce předloží kompletní cenovou nabídku vypracovanou podle výkazu výměr, který je součástí prováděcí projektové dokumentace.

Finanční kontrola:

Ve smyslu § 2 písm. e) zákona č. 320/2001 sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, je vybraný dodavatel osobou povinnou spolupůsobit při výkonu finanční kontroly.

7. ZPŮSOB HODNOCENÍ NABÍDEK

Základním hodnotícím kritériem pro zadání veřejné zakázky na stavební práce je nejnížší nabídková cena bez DPH.

Nabídková cena	
Uchazeč ve své nabídce uvede výši nabídkové ceny za celý předmět plnění veřejné zakázky v CZK bez DPH. Uchazeč nabídkovou cenu uvede v návrhu smlouvy o dílo.	

Hodnotící komise stanoví pořadí úspěšnosti uchazečů tak, že nejúspěšnější nabídkou se stane nabídka, která nabídla nejnížší nabídkovou cenu při respektování všech podmínek a požadavků uvedených v zadávacích podmínkách a za předpokladu, že uchazeč předem splnil kvalifikaci.

8. PODMÍNKY A POŽADAVKY NA ZPRACOVÁNÍ NABÍDKY

- 8.1. Nabídka bude předložena v jednom písemném originále a v jedné kopii na CD v českém jazyce. Požadavek na přiložení kopie nabídky je pouze doporučujícího charakteru; jeho nesplnění není považováno za důvod k vyřazení nabídky a vyloučení uchazeče.
- 8.2. Nabídka nebude obsahovat přepisy a opravy, které by mohly zadavatele uvést v omyl.
- 8.3. Nabídka bude podána v souladu s ustanovením § 69 zákona na adrese pro podání nabídek uvedené zadavatelem ve výzvě.
- 8.4. Všechny listy nabídky včetně příloh budou řádně očíslovány vzestupnou číselnou řadou a nabídka bude zajištěna proti neoprávněné manipulaci.
- 8.5. Uchazeč použije pořadí dokumentů specifikované v následujících bodech těchto pokynů pro zpracování nabídky:
 - 8.5.1. **Obsah nabídky-úvodní list** – nabídka bude opatřena obsahem a uvedením čísel stránek u jednotlivých oddílů kapitol.
 - 8.5.2. **Krycí list nabídky.** Pro sestavení krycího listu uchazeč závazně použije přílohu č. 3 - Krycí list nabídky. Na krycím listu budou uvedeny následující údaje: název veřejné zakázky, základní identifikační údaje zadavatele a uchazeče (včetně osob zmocněných k dalším jednáním a kontaktních osob), nabídková cena v členění podle

zadávacích podmínek, datum a podpis osoby oprávněné jménem či za uchazeče jednat.

- 8.5.3. Pojistná smlouva či pojistný certifikát nebo závazný příslib pojišťovny o sjednání pojištění za škodu způsobenou uchazečem třetí osobě (viz článek 5.6.)**
- 8.5.4. Podepsaný vzor smlouvy o dílo.** Součástí zadávací dokumentace je jako příloha č. 2 vzor smlouvy o dílo, uchazeč pouze doplní požadované chybějící údaje a podepsaný osobou oprávněnou jednat jménem či za uchazeče jej učiní součástí nabídky. Smlouva musí po obsahové stránce odpovídat zadávacím podmínkám a obsahu nabídky uchazeče. Pokud dokument nebude odpovídat zadávacím podmínkám a ostatním částem nabídky uchazeče, bude tato skutečnost důvodem pro vyřazení nabídky a vyloučení uchazeče. Pokud jedná jménem či za uchazeče zmocněnec na základě plné moci, musí být v nabídce za smlouvou předložena platná plná moc v originále nebo v úředně ověřené kopii.
- 8.5.5. Doklady a dokumenty k prokázání splnění kvalifikace.** Kvalifikační dokumentace upravuje podrobným způsobem vymezení a způsob prokázání kvalifikačních předpokladů. Prokázání splnění kvalifikace podle požadavků zadavatele stanovených v souladu se zákonem je předpokladem uzavření smlouvy. Kvalifikační dokumentace je samostatnou částí této zadávací dokumentace jako příloha č. 1 – Kvalifikační dokumentace.
- 8.5.6. Ostatní doklady, podmínky a požadavky vztahující se k předmětu plnění veřejné zakázky.**

9. POSKYTOVÁNÍ ZADÁVACÍ DOKUMENTACE DODAVATELŮM

Poskytování zadávací dokumentace dodavatelům § 48

Veřejný zadavatel v otevřeném řízení poskytne neomezený a přímý dálkový přístup k zadávací dokumentaci a jejím **přílohám č. 1-4** do konce lhůty pro předložení nabídek na obvyklém místě na webu VŠCHT Praha pro uveřejňování veřejných zakázek - na profilu zadavatele.

Profil zadavatele: http://www.vscht.cz/homepage/udeska/verejne_zakazky

Zadávací dokumentace včetně všech příloh bude uveřejněna na profilu zadavatele v den uveřejnění zákonného formuláře „Oznámení o zakázce“ u provozovatele informačního systému o veřejných zakázkách – uveřejňovacího subsystému (IS VZ US).

Příloha č. 1: Kvalifikační dokumentace

Příloha č. 2: Smlouva o dílo - vzor

Příloha č. 3 Krycí list nabídky

Příloha č. 4 Projektová dokumentace s výkazem výměr

10. ŽÁDOST O DODATEČNÉ INFORMACE K ZADÁVACÍM PODMÍNKÁM § 49

Dodatečné informace k zadávacím podmínkám § 49

Dodavatel je oprávněn po zadavateli požadovat písemně (v elektronické či písemné podobě) dodatečné informace k zadávacím podmínkám a to na adrese: Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, podatelna, Technická č. 5, 166 28, Praha 6 – Dejvice, kontaktní osoba Ing. Luděk Kokta, e-mail: ludek.kokta@vscht.cz, zastoupený p. Petrem Hodkem, e-mail: petr.hodek@vscht.cz

Žádost je oprávněn podat dodavatel zadavateli (kontaktnímu zadavateli) kdykoliv v průběhu lhůty pro podání nabídek. Zadavatel odešle odpověď na dodatečné informace k zadávacím podmínkám případně související dokumenty nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne doručení požadavku dodavatele. Zároveň dotazy od všech dodavatelů k zadávacím podmínkám a odpovědi zadavatele na ně budou neprodleně uvedeny z důvodu transparentnosti, rovného zacházení a nediskriminace na profilu zadavatele: http://www.vscht.cz/homepage/udeska/verejne_zakazky a to do konce lhůty pro předložení nabídek ve formě očíslovaného dokumentu „Dodatečné informace“.

Na profilu zadavatele budou rovněž uvedeny možné dodatečné informace k zadávacím podmínkám ze strany samotného zadavatele.

Prohlídka místa plnění

Prohlídka místa plnění stavební veřejné zakázky je zadavatelem umožněna.

Termín pro všechny dodavatele, kteří mají zájem na podání nabídky v otevřeném řízení je: **4.8. 2011 v 10.00 hod.** Sraz účastníků ve vřátnici budovy B, VŠCHT Praha, Technická 3, Praha 6. Za zadavatele se schůzky zúčastní ing. Luděk Kokta.

11. TERMÍN A MÍSTO PRO PODÁNÍ NABÍDEK

Termín pro podání nabídek: 17.8. 2011 v 10:00 hod.

Adresa pro podání nabídek: Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, podatelna, Technická č. 5, 166 28, Praha 6 – Dejvice

Dodavatel může podat pouze jednu nabídku. Dodavatel, který podal nabídku v zadávacím řízení, nesmí být současně subdodavatelem, jehož prostřednictvím jiný dodavatel v tomtéž zadávacím řízení prokazuje kvalifikaci. Pokud dodavatel podá více nabídek samostatně nebo společně s dalšími dodavateli, nebo je subdodavatelem, jehož prostřednictvím jiný dodavatel v tomtéž zadávacím řízení prokazuje kvalifikaci, zadavatel všechny nabídky podané takovým dodavatelem vyřadí a dodavatele vyloučí z účasti v zadávacím řízení, se zdůvodněním uchazeči bezodkladně vyloučení oznámí.

Nabídky lze podat doporučenou poštou nebo osobně přes podatelnu v přízemí budovy A sídla zadavatele v pracovní dny: Po-čt od 9-12 hod; a od 14 – 15 hod; v pá od 9-12 hod; a od 13-14 hod; telefon +420 220 44 3821

Nabídku může uchazeč doručit po celou dobu lhůty pro podání nabídky vždy v pracovních dnech výše uvedených. Nabídka v listinné podobě musí být podána v řádně uzavřené obálce označené názvem veřejné zakázky, jménem kontaktního zadavatele s nápísem „Nabídka – Neotvírat“ na přední straně. Na obálce musí být uvedena adresa, na niž je možné zaslat oznámení podle § 71 odst. 6.

Oznámení uchazeči o tom, že jeho nabídka byla podána po uplynutí lhůty pro podání nabídky, bude provedeno neprodleně a uchazeč nemůže být přítomen otevírání obálek.

12. OTEVÍRÁNÍ OBÁLEK S NABÍDKAMI

Otevírání obálek s nabídkami dle § 71 se uskuteční **dne 17.8. 2011 ve 13:00 hod** v místnosti B335 budova B, na adrese Technická 3, Praha 6.

Námítky proti zadávacím podmínkám musí stěžovatel doručit zadavateli nejpozději do 5 dnů od skončení lhůty pro podání nabídek.

Zadavatel ani komise nesmí otevřít obálku před uplynutím lhůty pro podání nabídek uvedené zadavatelem v zadávacích podmínkách. Otevírání obálek s nabídkami má právo se účastnit uchazeč, jehož nabídka byla zadavateli doručena ve lhůtě pro podání nabídek. Zástupce uchazeče v jedné osobě se prokáže plnou mocí účastnit se jednání podepsanou osobou oprávněnou za uchazeče jednat, pokud

sám není touto osobou a všichni přítomní uchazeči svou účast při otevírání obálek stvrdí podpisem v listině přítomných uchazečů. Jednání se dále účastní zástupce MŠMT.

13. Vstupní dokumenty ČASTI ZADAVACÍ DOKUMENTACE

Zadávací dokumentace k veřejné zakázce zadávané v zadávacím řízení dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, v otevřeném řízení má tyto další dokumenty:
Zadávací dokumentace obsahuje čtyři přílohy v elektronické podobě uveřejněné na veřejně přístupném elektronickém nástroji – profilu zadavatele:

Příloha č. 1: Kvalifikační dokumentace

Příloha č. 2. Smlouva o dílo - vzor

Příloha č. 3 Krycí list nabídky

Příloha č. 4 Projektová dokumentace s výkazem výměr

Zadávací dokumentace a její přílohy jsou uveřejněny na veřejně přístupném elektronickém nástroji - na internetové adrese – profilu zadavatele:

http://www.vscht.cz/homepage/udeska/verejne_zakazky

V Praze dne 25. 7. 2011

.....
Doc. Ing. Josef Koubek, CSc.,
rektor VŠCHT Praha

osoby parafující:

Ing. Ivana Chválná
kvestorka

Doc.RNDr. Jan Staněk, CSc.
prorektor pro rozvoj a výstavbu

PŘÍLOHA P II - ZADÁVACÍ DOKUMENTACE VZ 2

Zadávací podmínky k veřejné zakázce zadávané v zadávacím řízení dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)

Název veřejné zakázky:	„VŠCHT – REKONSTRUKCE VYBRANÝCH LABORATOŘÍ V BUDOVĚ A a B – 2013“
-------------------------------	--

Zadavatel	
Název / obchodní firma:	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
Adresa sídla / místa podnikání:	Technická 1905/5, 166 28 Praha 6
IČ:	60461373
Profil zadavatele:	https://www.egordion.cz/nabidkaGORDION/profilVSCHT
Osoba/-y oprávněné za zadavatele jednat:	Prof. Ing. Karel Melzoch, CSc., rektor
Kontaktní osoba, pracoviště:	Petr Hodek, Odbor provozně-technických služeb
Telefon, fax:	+420 220 443 706
E-mail:	petr.hodek@vscht.cz

1. ÚVODNÍ INFORMACE

Název: „VŠCHT - Rekonstrukce vybraných laboratoří v budově A a B - 2013“

Klasifikace: hlavní předmět – kód CPV 45214300-3
(Stavební úpravy budov vysokých škol)

Předpokládaná hodnota veřejné zakázky: 39 820 000,- Kč bez DPH

Jde zároveň o cenu nejvýše přípustnou, nepřekročitelnou v nabídce uchazeče.

V případě překročení předpokládané hodnoty všemi uchazeči zadavatel označí tuto okolnost jako důvod hodný zvláštního zřetele, pro který nelze na zadavateli požadovat, aby v zadávacím řízení pokračoval.

Druh veřejné zakázky: podlimitní veřejná zakázka na stavební práce

Druh zadávacího řízení: otevřené řízení dle § 27 zákona

Zadávací podmínky vymezují předmět veřejné zakázky v podrobnostech nezbytných pro zpracování nabídky.

Zadávací podmínky jsou pro uchazeče závazné.

V případě, že zadávací dokumentace (či její přílohy) obsahují požadavky nebo odkazy na obchodní firmy, názvy nebo jména a příjmení, specifická označení zboží a služeb, které platí pro určitou osobu, popřípadě její organizační složku za příznačné, patenty na vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory, ochranné známky nebo označení původu, zadavatel umožňuje pro plnění veřejné zakázky použití i jiných, kvalitativně a technicky obdobných řešení v souladu s § 44 odst. 11 zákona.

2. VYMEZENÍ PŘEDMĚTU VEŘEJNÉ ZAKÁZKY A TECHNICKÉ PODMÍNKY

Předmětem veřejné zakázky jsou stavební práce a další úpravy interiéru včetně vybavení laboratorním vybavením v rozsahu detailně vyplývajícího z **projektové dokumentace, která je přiložena v příloze č. 1 této zadávací dokumentace.**

Jedná se o stavební práce včetně vybavení laboratorním nábytkem v níže uvedených 24 laboratořích:

VŠCHT Praha, Technická 1905/5, 166 28, bud. A:

VŠCHT Praha, Technická 1903/3, 166 28, bud. B:

Laboratoř AS 29	39,00 m ²	Laboratoř BS 96 - 98	110,30 m ²
Laboratoř AP 01	19,10 m ²	Laboratoř B 165,168,169	161,70 m ²
Laboratoř AS 86,86a,86b	53,90 m ²	Laboratoř B 207	46,50 m ²
Laboratoř A 77b	59,70 m ²	Laboratoř B 253	75,20 m ²
Laboratoř A 73	39,30 m ²	Laboratoř BS 69a	56,50 m ²
Laboratoř AI 01,01a,01b	55,70 m ²	Laboratoř B 48,48a,48b	73,70 m ²
Laboratoř AS 09	141,10 m ²	Laboratoř B 61	22,70 m ²
Laboratoř A 139	43,20 m ²	Laboratoř B 151	38,10 m ²
Laboratoř A 130a	23,60 m ²	Laboratoř B 264,264b	41,20 m ²
Laboratoř AK 14,14a	32,10 m ²	Laboratoř B 270	22,30 m ²
Laboratoř AM 03	56,90 m ²	Laboratoř BS17a,18	46,60 m ²
Laboratoř AN 03	20,40 m ²	Laboratoř B 129f-p	138,00 m ²

2.1 Doba a místo plnění veřejné zakázky

Místem plnění je Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Technická 1905/5, 166 28 Praha 6; budova A a B.

Předpokládaný termín zahájení plnění veřejné zakázky: 15. 07. 2013.

Předkládaný termín ukončení plnění veřejné zakázky: 31. 10. 2013.

3. POŽADAVKY NA VARIANTY NABÍDKY

Zadavatel nepřipouští varianty nabídky.

4. POŽADAVKY NA ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ NABÍDKOVÉ CENY

Nabídková cena uchazeče bez DPH nesmí překročit předpokládanou hodnotu veřejné zakázky stanovenou v kapitole 1 této zadávací dokumentace. Cena bude vycházet z oceněného výkazu výměr, který je součástí *Přílohy č. 1* této zadávací dokumentace – *Projektová dokumentace s výkazem výměr*.

Nabídková cena je úplná a nepřekročitelná a bude zahrnovat veškeré práce, činnosti a dodávky ke splnění předmětu veřejné zakázky ve smyslu kapitoly 2 této zadávací dokumentace.

Zadavatel požaduje, aby každá jednotlivá položka uchazečem zpracované nabídkové ceny byla oceněna vyšší částkou než 0,- Kč. Ocenění položky částkou 0,- Kč, nevyplnění položky či její proškrtnutí bude považováno za nedodržení zadávacích podmínek ze strany uchazeče a bude důvodem pro vyřazení nabídky uchazeče ze zadávacího řízení.

Ocenění jednotlivých položek nabídkové ceny nesmí být zjevně nepřiměřené k reálným nákladům na jejich realizaci, jakož i k reálné situaci na trhu. Pokud bude některá z položek nabídkové ceny oceněna mimořádně nízkou cenou ve vztahu k předmětu veřejné zakázky (resp. ve vztahu ke konkrétní práci, dodávce či službě, která je v dané položce oceňována), uchazeč současně své ocenění v rámci nabídky zdůvodní objektivními příčinami.

Uchazeč odpovídá za správnost a bezchybnost nabídky a to včetně kalkulace nabídkové ceny, proto v rámci zpracování nabídkové ceny ověří matematickou správnost její kalkulace.

Další požadavky:

- Nabídková cena bude uvedena v CZK.
- Nabídková cena bude uvedena v členění: nabídková cena bez daně z přidané hodnoty (DPH), samostatně DPH (sazba DPH 21 %) a nabídková cena včetně DPH.
- Nabídková cena v této skladbě bude uvedena na krycím listu nabídky (viz příloha č. 3 - Krycí list nabídky) a zároveň doplněna do Smlouvy o dílo (příloha č. 2 – Smlouva o dílo).

4.1 Objektivní podmínky, za nichž je možno překročit výši nabídkové ceny

Zadavatel nepřipouští překročení nabídkové ceny.

5. OBCHODNÍ A PLATEBNÍ PODMÍNKY

Obchodní a platební podmínky ve smyslu § 44 odst. 3 písm. a) a § 46d ZVZ a vyhlášky č. 231/2012 Sb., kterou se stanoví obchodní podmínky pro veřejné zakázky na stavební práce, vymezující budoucí rámec smluvního vztahu mezi zadavatelem a vybraným uchazečem, jsou podrobně zapracovány do závazné *Smlouvy o dílo*, která je nedílnou součástí této zadávací dokumentace a tvoří její *Přílohu č. 2*.

Uchazeč do Smlouvy o dílo doplní požadované údaje (zejména vlastní identifikaci, údaje vztahující se k hodnotícím kritériím a další údaje, které jsou ve smlouvě označeny slovy „doplň uchazeč“). Takto doplněné obchodní podmínky předloží jako svůj návrh Smlouvy o dílo. Smlouva o dílo bude řádně podepsaná osobou oprávněnou jednat jménem či za uchazeče.

Uchazeč není oprávněn měnit či doplňovat text Smlouvy o dílo s výjimkou údajů uvedených v předchozím odstavci. Jestliže uchazeč změní částí Smlouvy o dílo, které zadavatel změnit neumožnil, případně uvede údaje, které jsou v rozporu s požadavky zadavatele, bude nabídka posouzena tak, že nespĺňuje zadávací podmínky a uchazeč bude vyloučen podle ust. § 76 odst. 6 ZVZ. Obchodní a platební podmínky vymezují budoucí rámec smluvního vztahu. Nabídka uchazeče musí respektovat stanovené obchodní a platební podmínky a v žádné části nesmí obsahovat ustanovení, které by bylo v rozporu s těmito podmínkami.

5.1 Záruční podmínky

Zadavatel požaduje absolutně délku záruční doby na předmět plnění **60** měsíců. Bližší informace k záručním podmínkám jsou uvedeny ve Smlouvě o dílo (příloha č. 2 – Smlouva o dílo).

5.2 Sankční podmínky

Zadavatel stanovuje níže uvedené sankční podmínky:

- Smluvní pokuta za prodlení s provedením díla ve sjednané době
- Smluvní pokuta za nedodržení lhůty pro záruční opravy
- Smluvní pokuta v případě porušení dalších povinností vyplývajících ze Smlouvy o dílo

Bližší informace k sankčním podmínkám jsou uvedeny ve Smlouvě o dílo (příloha č. 2 – Smlouva o dílo).

5.3 Ostatní ustanovení

Technický dozor veřejné zakázky nesmí být prováděn dodavatelem, ani osobami s ním propojenými a bude zajištěn zadavatelem.

Zadavatel nepřipouští změnu subdodavatele, prostřednictvím kterého zhotovitel prokazoval v zadávacím řízení kvalifikaci.

Předání a převzetí příslušné projektové dokumentace proběhne při předání a převzetí staveniště.

Předání a převzetí staveniště bude provedeno formou zápisu o předání a převzetí staveniště a to nejpozději do 3 pracovních dnů po podpisu smlouvy o dílo. Zahájení stavebních prací začne nejpozději do 3 pracovních dnů po dni předání a převzetí staveniště.

6. JINÉ POŽADAVKY ZADAVATELE

6.1. Pojištění

Bližší podmínky a požadavky zadavatele na pojištění jsou uvedeny v čl. X. Smlouvy o dílo. Předložení řádně uzavřené pojistné smlouvy bude podmínkou uzavření Smlouvy o dílo s vybraným uchazečem. Nepředložení pojistné smlouvy bude považováno za neposkytnutí potřebné součinnosti k uzavření Smlouvy o dílo ze strany vybraného uchazeče ve smyslu ust. § 82 odst. 4 ZVZ.

6.2. Jistota

Zadavatel požaduje, aby uchazeči k zajištění svých povinností vyplývajících z účasti v zadávacím řízení poskytli jistotu ve výši **795 000,- Kč** (slovy: sedm set devadesát pět tisíc korun českých).

Uchazeč poskytne jistotu formou složení peněžní částky na účet zadavatele, nebo formou bankovní záruky nebo pojištění záruky. Číslo účtu zadavatele pro složení jistoty je: **254852449/0300**. Jako variabilní symbol uchazeč uvede své identifikační číslo a specifický symbol 4444.

Doklad o jistotě poskytnuté formou složení peněžní částky na účet zadavatele, originál bankovní záruky nebo pojištná smlouva a písemné prohlášení obsahující závazek vyplatit zadavateli za podmínek stanovených v § 67 odst. 7 ZVZ pojištění plnění, budou součástí nabídky.

6.3. Seznam subdodavatelů

Zadavatel v souladu s ustanovení § 44 odst. 6 ZVZ požaduje, aby uchazeči ve své nabídce specifikovali části veřejné zakázky, které mají v úmyslu zadat jednomu či více subdodavatelům, a aby uvedli identifikační údaje každého subdodavatele dle § 17 písm. b) zákona. Uchazeč za tímto účelem vyplní *Přílohu č. 4 – Seznam subdodavatelů*.

V případě, že uchazeč nehodlá k plnění předmětu veřejné zakázky využít subdodavatelů, bude součástí nabídky prohlášení uchazeče, v němž výslovně uvede, že veškeré plnění tvořící předmět veřejné zakázky se zavazuje realizovat vlastními silami, tj. bez využití subdodavatelů; v opačném případě nebude nabídka uchazeče úplná.

7. POŽADAVKY NA KVALIFIKACI - ROZSAH KVALIFIKACE § 50 ZVZ

Kvalifikovaným pro plnění veřejné zakázky je dodavatel, který:

- a) splní základní kvalifikační předpoklady podle § 53 ZVZ;
- b) splní profesní kvalifikační předpoklady podle § 54 ZVZ;
- c) předloží čestné prohlášení o své ekonomické a finanční způsobilosti splnit veřejnou zakázku a
- d) splní technické kvalifikační předpoklady podle § 56 ZVZ.

Dodavatel předkládá kopie dokladů prokazujících splnění kvalifikace.

7.1. Základní kvalifikační předpoklady podle § 53 ZVZ

Dodavatel prokáže splnění základních kvalifikačních předpokladů dle § 53 odst. 1 písm. a) až k) zákona způsobem uvedeným v § 53 odst. 3 zákona a to v následujícím rozsahu:

- a) K prokázání kvalifikačního předpokladu podle *písm. a) výpis z evidence Rejstříku trestů*, který nesmí být k poslednímu dni, ke kterému má být prokázáno splnění kvalifikace, starší 90 kalendářních dnů.
- b) K prokázání kvalifikačního předpokladu podle *písm. b) výpis z evidence Rejstříku trestů*, který nesmí být k poslednímu dni, ke kterému má být prokázáno splnění kvalifikace, starší 90 kalendářních dnů.
- c) K prokázání kvalifikačního předpokladu podle *písm. c) čestné prohlášení*, které nesmí být k poslednímu dni, ke kterému má být prokázáno splnění kvalifikace, starší 90 kalendářních dnů.
- d) K prokázání kvalifikačního předpokladu podle *písm. d) čestné prohlášení*, které nesmí být k poslednímu dni, ke kterému má být prokázáno splnění kvalifikace, starší 90 kalendářních dnů.
- e) K prokázání kvalifikačního předpokladu podle *písm. e) čestné prohlášení*, které nesmí být k poslednímu dni, ke kterému má být prokázáno splnění kvalifikace, starší 90 kalendářních dnů.
- f) K prokázání kvalifikačního předpokladu podle *písm. f) potvrzení příslušného finančního úřadu* a ve vztahu ke spotřební dani *čestného prohlášení*, které nesmějí být k poslednímu dni, ke kterému má být prokázáno splnění kvalifikace, starší 90 kalendářních dnů.

- g) K prokázání kvalifikačního předpokladu podle *písm. g) čestné prohlášení*, které nesmí být k poslednímu dni, ke kterému má být prokázáno splnění kvalifikace, starší 90 kalendářních dnů.
- h) K prokázání kvalifikačního předpokladu podle *písm. h) potvrzení příslušného orgánu či instituce*, které nesmí být k poslednímu dni, ke kterému má být prokázáno splnění kvalifikace, starší 90 kalendářních dnů.
- i) K prokázání kvalifikačního předpokladu podle *písm. i) čestné prohlášení*, které nesmí být k poslednímu dni, ke kterému má být prokázáno splnění kvalifikace, starší 90 kalendářních dnů.
- j) K prokázání kvalifikačního předpokladu podle *písm. j) čestné prohlášení*, které nesmí být k poslednímu dni, ke kterému má být prokázáno splnění kvalifikace, starší 90 kalendářních dnů.
- k) K prokázání kvalifikačního předpokladu podle *písm. k) čestné prohlášení*, které nesmí být k poslednímu dni, ke kterému má být prokázáno splnění kvalifikace, starší 90 kalendářních dnů.

Z obsahu čestného prohlášení musí být zřejmé, že dodavatel splňuje příslušné základní kvalifikační předpoklady požadované veřejným zadavatelem.

7.2. Profesní kvalifikační předpoklady podle § 54 ZVZ

Splnění profesních kvalifikačních předpokladů podle § 54 písm. a) + b) ZVZ.

Splnění profesních kvalifikačních předpokladů prokáže dodavatel, který předloží:

- a) **výpis z obchodního rejstříku**, pokud je v něm zapsán, či výpis z jiné obdobné evidence pokud je v ní zapsán. Výpis z obchodního rejstříku nesmí být starší 90 dnů ke dni podání nabídky.
- b) **doklad o oprávnění k podnikání** podle zvláštních právních předpisů v rozsahu odpovídajícím předmětu veřejné zakázky, zejména doklad prokazující příslušné živnostenské oprávnění či licenci.

7.3. Čestné prohlášení o ekonomické a finanční způsobilosti splnit veřejnou zakázku

Součástí nabídky uchazeče bude čestné prohlášení o jeho ekonomické a finanční způsobilosti splnit veřejnou zakázku, které bude podepsané osobou oprávněnou jednat jménem či za uchazeče.

7.4. Technické kvalifikační předpoklady podle § 56 odst. 3 ZVZ

Zadavatel požaduje k prokázání splnění technických kvalifikačních předpokladů dodavatele předložit:

Seznam stavebních zakázek provedených dodavatelem za posledních 5 let a **osvědčení objednavatelů** o řádném plnění těchto stavebních prací; tato osvědčení musí zahrnovat cenu, dobu a místo provádění stavebních prací a musí obsahovat údaj o tom, zda byly tyto stavební práce provedeny řádně a odborně. Seznam bude podepsán statutárním orgánem.

Dodavatel prokáže splnění technického kvalifikačního předpokladu předložením dokumentů – seznamu včetně příslušných osvědčení, resp. prohlášení, z nichž bude patrné splnění níže vymezené úrovně kvalifikačního předpokladu.

Pokud není dodavatel z objektivních důvodů schopen prokázat splnění technických kvalifikačních předpokladů způsoby stanovenými zadavatelem, je oprávněn je prokázat i jinými rovnocennými doklady, avšak veřejný zadavatel má právo z objektivních důvodů tyto jiné doklady odmítnout.

Vymezení minimální úrovně:

Dodavatel splňuje technický kvalifikační předpoklad (§ 56 odst. 5):

1. pokud předloží seznam stavebních zakázek provedených jím v posledních 5 letech v rozsahu minimálně 3 stavebních akcí, jejichž předmětem byly stavební práce-rekonstrukce minimálně v rozsahu od 19 mil. Kč bez DPH za akci a seznam bude podepsán statutárním zástupcem dodavatele a bude součástí nabídky. Zadavatel pod pojmem stavební práce – rekonstrukce myslí stavební činnost při rekonstrukcích pozemních staveb podobného charakteru jako je v tomto případě a nikoli rekonstrukci pozemních komunikací, vodních děl a podobně.
2. pokud současně prokáže splnění tohoto technického kvalifikačního předpokladu uvedeného v jeho seznamu formou předložení **osvědčení objednatele** o řádném plnění dokončených stavebních prací uvedených v seznamu dodavatele, z kterého bude patrná cena, doba a místo provádění stavebních prací a osvědčení (reference) zároveň musí obsahovat údaj o tom, zda byly tyto stavební práce provedeny řádně a odborně.

Zadavatel doporučuje uchazeči uvedení jen takových osvědčení (referencí), které mají přímou souvislost se seznamem stavebních prací a jsou s těmito informacemi v naprosté shodě.

Podle § 59 odst. 5 a 6 o posouzení kvalifikace je povinen veřejný zadavatel pořádit protokol, ve kterém uvádí informace z dokladů, které předkládá uchazeč. Doporučujeme uchazečům, aby předkládané referenční dokumenty ke splnění technických kvalifikačních předpokladů obsahovaly tyto náležitosti:

- název dokladu
- označení osoby, která doklad vyhotovila s jeho podpisem
- datum vyhotovení dokladu

7.5 Prokazování splnění kvalifikace prostřednictvím subdodavatele § 51 odst. 4 ZVZ

Pokud není dodavatel schopen prokázat splnění určité části kvalifikace požadované zadavatelem podle § 50 odst. 1 písm. b) a d) ZVZ v plném rozsahu, je oprávněn splnění kvalifikace v chybějícím rozsahu prokázat prostřednictvím subdodavatele. Dodavatel je v takovém případě povinen zadavateli předložit:

- a) doklady prokazující splnění základního kvalifikačního předpokladu podle § 53 odst. 1 písm. j) ZVZ a profesního kvalifikačního předpokladu podle § 54 písm. a) ZVZ subdodavatelem; a
- b) smlouvu uzavřenou se subdodavatelem, z níž vyplývá závazek subdodavatele k poskytnutí plnění určeného k plnění veřejné zakázky dodavatelem či k poskytnutí věcí či práv, s nimiž bude dodavatel oprávněn disponovat v rámci plnění veřejné zakázky, a to alespoň v rozsahu, v jakém subdodavatel prokázal splnění kvalifikace podle § 50 odst. 1 písm. b) a d) ZVZ.

8. ZPŮSOB HODNOCENÍ NABÍDEK

Základním hodnotícím kritériem pro zadání veřejné zakázky dle § 78 ZVZ je nejnižší nabídková cena.

Hodnotící komise stanoví pořadí úspěšnosti uchazečů tak, že nejúspěšnější nabídkou se stane nabídka, která obsahuje nejnižší nabídkovou cenu při respektování všech podmínek a požadavků uvedených v zadávacích podmínkách a za předpokladu, že uchazeč předem splnil kvalifikaci.

9. OBSAH NABÍDKY § 68

Nabídka bude předložena v jednom písemném originále a v jedné kopii na CD v českém jazyce. Požadavek na doložení kopie nabídky je pouze doporučujícího charakteru; jeho nesplnění není považováno za důvod k vyřazení nabídky a vyloučení uchazeče.

Nabídka nebude obsahovat přepisy a opravy, které by mohly zadavatele uvést v omyl.

Nabídka bude podána v souladu s ustanovením § 69 zákona na adrese pro podání nabídek uvedené zadavatelem v oznámení o zahájení zadávacího řízení či výzvě.

Všechny listy nabídky včetně příloh budou řádně očíslovány vzestupnou číselnou řadou a nabídka bude zajištěna proti neoprávněné manipulaci.

Uchazeč závazně použije pořadí dokumentů specifikované v následujících bodech těchto pokynů pro zpracování nabídky:

- 1. Obsah nabídky** podepsaný osobou oprávněnou jednat jménem či za uchazeče. Nabídka bude opatřena obsahem s uvedením čísel stránek u jednotlivých oddílů (kapitol).
- 2. Krycí list nabídky.** Pro sestavení krycího listu uchazeč závazně použije přílohu č. 3 – Krycí list nabídky. Na krycím listu budou uvedeny následující údaje: název veřejné zakázky, základní identifikační údaje zadavatele a uchazeče (včetně osob zmocněných k dalším jednáním a kontaktních osob), nabídková cena v členění podle zadávacích podmínek, datum a podpis osoby oprávněné jménem či za uchazeče jednat.
- 3. Podepsaná Smlouva o dílo – nejpodstatnější část nabídky.** Součástí zadávacích podmínek jako příloha č. 2 – Smlouva o dílo, uchazeč pouze doplní požadované chybějící údaje a podepsanou osobou oprávněnou jednat jménem či za uchazeče učiní tuto smlouvu součástí nabídky. Smlouva musí po obsahové stránce odpovídat zadávacím podmínkám a obsahu nabídky uchazeče. Pokud nebude smlouva odpovídat zadávacím podmínkám a ostatním částem nabídky uchazeče, bude tato skutečnost důvodem pro vyřazení nabídky a vyloučení uchazeče. Pokud jedná jménem či za uchazeče zmocněnec na základě plné moci, musí být v nabídce za smlouvou předložena platná plná moc v kopii.
- 4. Doklady a dokumenty k prokázání splnění kvalifikace.**
- 5. Doklad prokazující poskytnutí jistoty;** v případě poskytnutí jistoty formou složení peněžní částky na účet zadavatele též prohlášení uchazeče, na jaký účet má být jistota zadavatelem vrácena.
- 6. Vyplněná Příloha č. 4 - Seznam subdodavatelů** podílejících se na plnění předmětu veřejné zakázky (viz kapitola 6, bod 3. této zadávací dokumentace), s uvedením jejich identifikačních údajů a uvedením částí předmětu veřejné zakázky, které má uchazeč v úmyslu zadat těmto subdodavatelům.
- 7. Seznam statutárních orgánů nebo členů statutárních orgánů,** kteří v posledních 3 letech od konce lhůty pro podání nabídek byli v pracovně právním, funkčním či obdobném poměru u zadavatele.
- 8. Má-li uchazeč formu akciové společnosti, seznam vlastníků akcií,** jejichž souhrnná jmenovitá hodnota přesahuje 10 % základního kapitálu, vyhotovený ve lhůtě pro podání nabídek.
- 9. Prohlášení uchazeče o tom,** že neuzavřel a neuzavře zakázanou dohodu podle zvláštního právního předpisu v souvislosti se zadávanou veřejnou zakázkou.

10. Ostatní doklady, podmínky a jiné požadavky vztahující se k předmětu plnění veřejné zakázky.

10. POSKYTOVÁNÍ ZADÁVACÍ DOKUMENTACE DODAVATELŮM § 48

Zadávací dokumentace bude v plném rozsahu uveřejněna **na profilu zadavatele** <https://www.egordion.cz/nabidkaGORDION/profilVSCHT> ode dne uveřejnění zákonného formuláře „Oznámení o zakázce“ u provozovatele informačního systému o veřejných zakázkách – nově Věstník veřejných zakázek <http://www.isvzus.cz/usisvz/>.

11. ŽÁDOST O DODATEČNÉ INFORMACE K ZADÁVACÍM PODMÍNKÁM § 49

Dodavatel je oprávněn po zadavateli požadovat písemně dodatečné informace k zadávacím podmínkám. Písemná žádost musí být zadavateli doručena **nejpozději 6 pracovních dnů před uplynutím lhůty pro podání nabídek**.

Zadavatel odešle dodatečné informace k zadávacím podmínkám, případně související dokumenty, nejpozději **do 4 pracovních dnů** po doručení žádosti o dodatečné informace k ZD.

Dodatečné informace, vč. přesného znění požadavku k zadávacím podmínkám odešle zadavatel současně všem dodavatelům, kteří požádali o poskytnutí zadávací dokumentace nebo kterým byla zadávací dokumentace poskytnuta.

Zadavatel vždy uveřejní dodatečné informace včetně přesného znění žádosti stejným způsobem, jakým uveřejnil textovou část zadávací dokumentace nebo kvalifikační dokumentaci tj. na profilu zadavatele <https://www.egordion.cz/nabidkaGORDION/profilVSCHT>

Zadavatel může poskytnout dodatečné informace k zadávacím podmínkám i bez předchozí žádosti uchazečů.

Žádost o dodatečné informace k zadávacím podmínkám lze směřovat na:

a) Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, podatelna, Technická č. 5, 166 28, Praha 6 – Dejvice, „**VŠCHT - Rekonstrukce vybraných laboratoří v budově A a B – 2013**“ - dodatečné informace“ k rukám p. Hodka

b) kontaktní osobu: Petr Hodek, e-mail: petr.hodek@vscht.cz

Žádosti v písemné podobě o dodatečné informace k zadávacím podmínkám podané či doručené zadavateli kdykoli v průběhu lhůty před podání nabídek jsou neocenitelným úkonem ke zlepšení kvality zadávací dokumentace a tím i celého procesu zadávání. Nezbytné partnerství „zadavatel – uchazeč“ vyjádřené formou dodatečných informací k zadávacím podmínkám před termínem pro podání nabídek VŠCHT Praha jako veřejný zadavatel považuje za projev vzájemné úcty a spolupráce a vysoce si těchto úkonů cení a podporuje je.

12. LHŮTA A MÍSTO PRO PODÁNÍ NABÍDEK § 69

Lhůta pro podání nabídek končí **10. 6. 2013 v 12:00 hodin**.

Adresa pro podání nabídek: Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, podatelna, Technická 1905/ 5, 166 28, Praha 6 – Dejvice

Nabídky se podávají písemně v listinné podobě ve lhůtě pro podání nabídek. Lze je podat doporučenou poštou nebo osobně přes podatelnu v budově A sídla zadavatele v pracovní dny:

Po-čt od 9-12 hod; a od 14 – 15 hod; v pá od 9-12 hod; a od 13-14 hod; telefon +420 220 44 3821.

Doručené nabídky musí být v řádně uzavřené obálce označené názvem veřejné zakázky „**VŠCHT - Rekonstrukce vybraných laboratoří v budově A a B – 2013**“, jménem kontaktního zadavatele s nápisem „**NABÍDKA – NEOTVÍRAT**“.

Na obálce musí být uvedena adresa uchazeče, na niž je možné zaslat oznámení podle § 71 odst. 6 nebo 7 a identifikační údaje uchazeče.

Pro podání jedné nabídky platí ustanovení § 69 zákona.

- Dodavatel může podat pouze jednu nabídku
- Dodavatel, který podal nabídku v tomto řízení, nesmí být současně subdodavatelem, jehož prostřednictvím jiný dodavatel v tomtéž zadávacím řízení prokazuje kvalifikaci.
- Pokud dodavatel podá více nabídek samostatně nebo společně s dalšími dodavateli, nebo je subdodavatelem, jehož prostřednictvím jiný dodavatel v tomtéž zadávacím řízení prokazuje kvalifikaci, zadavatel všechny nabídky podané takovým zadavatelem vyřadí. Dodavatele, jehož nabídka byla vyřazena, zadavatel bezodkladně vyloučí z účasti v zadávacím řízení. Vyloučení uchazeče včetně důvodu zadavatel bezodkladně písemně oznámí uchazeči.

13. OTEVÍRÁNÍ OBÁLEK S NABÍDKAMI § 71

V souladu s ustanovením § 71 odst. 5 ZVZ vyrozumí zadavatel písemně uchazeče o termínu otevírání obálek nejméně 5 pracovních dnů před otevíráním obálek.

Zadavatel zašle pozvánku na otevírání obálek doporučenou poštou všem uchazečům neprodleně po skončení lhůty pro podání nabídek. Zdvořile žádáme uchazeče o součinnost se včasným převzetím pozvánky s cílem předejít zbytečným průtahům zadávacího řízení.

Zadavatel ani komise nesmí otevřít obálku před uplynutím lhůty pro podání nabídek uvedené zadavatelem v zadávacích podmínkách.

Otevírání obálek se mají právo účastnit uchazeči v počtu jednoho člena za každého uchazeče, jejichž nabídky byly zadavateli doručeny ve lhůtě pro podání nabídek, a další osoby, o nichž tak stanoví zadavatel.

Zadavatel bude po přítomných uchazečích požadovat, aby svou účast při otevírání obálek stvrdili podpisem v listině přítomných uchazečů, a zároveň se každý zástupce uchazeče prokáže plnou mocí účastnit se jednání podepsanou osobou oprávněnou za uchazeče jednat, pokud sám není touto osobou. Identifikace zástupce uchazeče určeného pro otevírání obálek bude nedílnou součástí archivace zadavatele.

Na nabídku podanou po uplynutí lhůty pro podání nabídek se pohlíží, jako by nebyla podána. Zadavatel bezodkladně vyrozumí dodavatele o tom, že jeho nabídka byla podána po uplynutí lhůty pro podání nabídek.

Pokud zadavatel obdrží ve lhůtě pro podání nabídek pouze jednu nabídku, obálka se neotevírá, o této skutečnosti zadavatel bezodkladně vyrozumí uchazeče. Povinně se zadávací řízení ruší.

14. OSTATNÍ

Prohlídka místa plnění:

Zadavatel umožní prohlídku místa plnění všem dodavatelům, kteří mají zájem na podání nabídky v termínu **23. 5. 2012 v 10:00 hod.** Sraz účastníků ve vrátnici budovy B, VŠCHT Praha, Technická 3, Praha 6. Za zadavatele se schůzky zúčastní kontaktní zadavatel p. Petr Hodek. Setkání zájemců není

místem na řešení jakýchkoliv otázek, ale základem pro využití zákonného institutu „dodatečné informace k zadávacím podmínkám“ dle § 49 ZVZ oběma stranami.

Zadávací lhůta:

Zadávací lhůtou je lhůta, po kterou jsou uchazeči svými nabídkami vázáni. Zadávací lhůtu stanoví zadavatel zejména s ohledem na druh zadávacího řízení a předmět VZ. Zadávací lhůta začíná běžet okamžikem skončení lhůty pro podání nabídek a končí dnem doručení oznámení zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky.

Minimální doba, po kterou je uchazeč svou nabídkou vázán, je stanovena na 90 dní.

Práva zadavatele:

Zadavatel si vyhrazuje právo posunout termín předpokládaného zahájení plnění veřejné zakázky v souvislosti s termínem ukončení tohoto zadávacího řízení.

Povinnost dodavatele (a jeho dodavatelů) spolupůsobit při výkonu finanční kontroly:

Ve smyslu § 2 písm. e) a § 13 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, je vybraný dodavatel osobou povinnou spolupůsobit při výkonu finanční kontroly tj. poskytnout kontrolnímu orgánu doklady o dodávkách stavebních prací, zboží a služeb hrazených z veřejných výdajů nebo z veřejné finanční podpory v rozsahu nezbytném pro ověření příslušené operace. Tutéž povinnost bude smluvní partner požadovat po svých dodavatelích.

15. VSTUPNÍ DOKUMENTY

Vstupní dokumenty se skládají ze **zadávací dokumentace** k veřejné zakázce zadávané v zadávacím řízení dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, která se skládá z těchto dalších příloh:

Příloha č. 1 – Projektová dokumentace s výkazem výměr

Příloha č. 2 – Smlouva o dílo

Příloha č. 3 – Krycí list nabídky

Příloha č. 4 – Seznam subdodavatelů

V Praze dne 16. 5. 2013

.....
Prof. Ing. Karel Melzoch, CSc.,
Rektor VŠCHT Praha